

31/6/56

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ మార్చి నెల 24-వ తేది గురువారము

No. 298

సంపుటము ౧౪

శ్రీ అక్షయనామనవత్సర ఫాల్గునమాస బహుళ పక్షి.

సందిగ్ధ కాల

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది

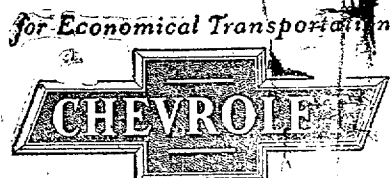
తలనొప్పులమాన్పును, వాయు పొట్ట
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పొట్టబోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.



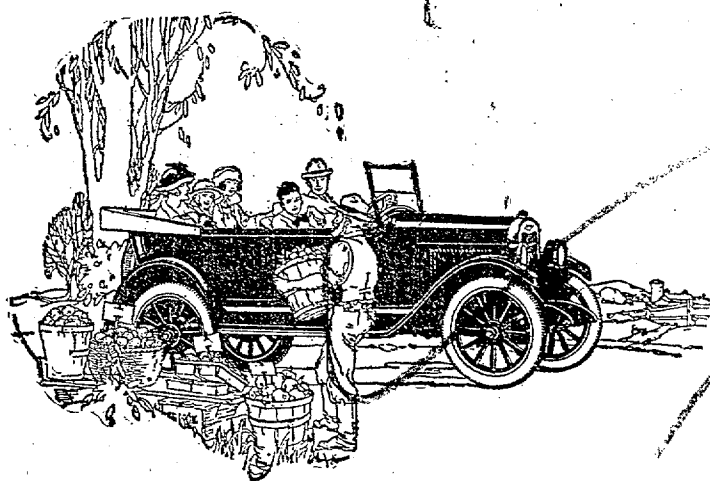
అమృతాంజనము అన్ని విధములగు,
నొప్పులకు సంతోషింపజేసి,
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు,
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బా 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా ముగ్ధులకినది.
అమృతాంజనం డిల్లీ
6, 7 తంబు కెన్సింగ్, హృద్దయ
రేక
240, ప్రెస్బిటేరియన్, పోస్ట్ బాంబాయి.

చివర్ లెట్
గొప్పతృప్తి



పని నెరవేర్చడమనందు
కలిగించుచున్నది.

నేడే దీనిని
మీరు ఉపయోగించ
ప్రారంభింపుడు.



నేడే దీనిని
మీరు ఉపయోగించ
ప్రారంభింపుడు.

టూరింగుకారులు గొప్ప ఒత్తిడికి ఓర్పునట్టి టైరులతో నహాగలదు.
టూరింగుకారులు బెలూన్ టైరులతో నహాగలదు.
చివర్ లెట్టు సెడాన్
వాయిదాల పద్ధతిపై సొమ్మును అంగీకరించుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది.

డిస్ట్రిబ్యూటరులు:—

సింపున్ ఆండు కో, (లిమిటెడ్.) మద్రాసు అండ్ ఉదకమండలము

హిందూస్థాన్ కో ఆపరేటివ్ ఇన్సూరెన్స్ సొసైటీ (లిమిటెడ్)

స్థాపితము 1907: హెడ్ ఆఫీసు:—కలకత్తా

కేవలము హిందూవులచేతనే నడుపబడు తీవ్రముల ధీమా ఆఫీసు.

లిమా చేయబడిన మొత్తము రూ 2,00,00,000

రూబడి రూ 75,00,000

లిమా నిధి రూ 60,00,000

రాజధానియందంతయు ప్రచారములను కావలె

ను. విశేషములకు క్రిందివారికి వ్రాయును.

పి. రంగస్వామయ్యంగారు

పులవర్తి సూర్యనారాయణరావు

లూసగబును

ప్రాచీన మానేజరు పోస్టు బాక్సు 223 మద్రాసు.

గోదావరి, కృష్ణా, తులసి, కాళివాడ.

మహాపరమగు

గొప్ప లాటరీ యుద్ధము

కాంచీపురము-ప్రసిద్ధమైన హిందూ బాలికాపాఠశాల

ధర్మపరిపాలనముకొరకు జరుపబడుచున్నది.

ప్రభుత్వంగీకారము బడసినది

చీటి 1-కి పైల రూపాయ ఒకటి (1-0-0)

(1927 సం. మే నెల 30-వ తారీఖున చీట్లు ఎత్తబడును)

5 రూపాయలు మొదలు 10,000 రూపాయల

వరకు తరతరముగ నిర్ణయించిన 557 ప్రైజు

మంజూరు ప్రాంతమువారికి ప్రైజులు పొందవచ్చును

కావలయును. ఇవ్వబడును. దేశమందంతటను పెక్కుచుపడెట్లు

కావలయును.

ఈవిద్యాప్రతిష్ఠాపనము మహారాజులచేతను గవర్నరుల

చేతను, విద్యాశాఖా పరిశ్రాధికారులచేతను, విశ్వవిద్యాలయాధ్య

క్షులచేతను, దేశనాయకులచేతను, పలు విద్వాంసులచేతను, దేశ

భిన్నభిన్న వలయు జాతీయపాఠశాలలో మిక్కిలి మేలుపడవని సా

గడబడినది. దీనిపాఠశాలకు దీనికే నిర్దిష్టపరిపాలనను సర

స్వతంత్ర మందిరముకొరకును విశేషగౌరవము కావలయును. శ్రీమతి

శ్రీమతులందఱును ముందువచ్చి ప్రైజులను పొందుగాకొని

ఈమేలైనప్పుడు నాచరింపవలయును. ఈకర్మము నాచరించ

వారికి విశేష పుణ్యము గలదు. ప్రతిష్ఠగలదు. మిత్ర ప్రయోజన

ము గలదు.

అగత్యమున వివరములు క్రింద సంతకముచేసినవారికి

ప్రాసి తెలుసుకోవలయును.

A. RAMASWAMI SASTRI

(Rtd. Sub-Judge)

PRESIDENT, "HINDU GIRLS' SCHOOL UNION,"

CONJEEVARAM

గురు ప్రసాదము

లక్ష్మణదేవుని శేఖర వ్యాఖ్యానము, మహామహాపాద్యాయ

కు తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి విరచితము. శేఖర సిద్ధాంతము

సాధనచేయు గ్రంథము. పుస్తకభాండాగారముల నిమిత్తము

మిలుపతి. రూ 8-0-0 సాదాప్రతి రూ 5-0-0 ప్రతిభులచే సీర

రుపబడిన విద్యార్థులకు సాదాప్రతి రూ 4-0-0. పోస్టుఖ

ర్చులు ప్రత్యేకం. ముద్రాప్రతు లొకసారి తీయవారికి పోస్టు

ర్చులు లేవు. విరునామా:—మహామహాపాద్యాయ

తాతా సుబ్బారాయశాస్త్రి,

విజయనగరము.

D. G. GORE-BOMBAY 2.

ఆత్మరచయవారికి, సభ్యులు చేయువారికి కావలసినట్టి

చక్రవర్తులు అనగా సారముగల ప్రముఖులు, సువాసనలు,

సవాదసంబంధమైన పద్యపులు, రంగులు, సారములు, యితర

పువులు, అగరుపులు, పాగాకు, నవ్వుము, మరలపులు, జైషధ

ర్మము మొదలగునాటికి కావలసినవస్తువులను సుప్రసిద్ధమైన

కో ఆర్డరులు ముద్రులగుట. మావద్ద చాల సరసమైన ధర

కారము విక్రయించబడును. ధరల బాబితా యినాముగా

సమగ్రము. ఈ దిగువవినివలయును వ్రాయును. ఉత్తర

లు ఆంగ్ల భాషయందే వ్రాయవలెను.

జి.గో. 31, మంగల్ దాస్ రోడ్డు, బొంబాయి నెం. 2

హా|| వి. జె. పటేలుగారి నిరాశము

మహారములు పటేలుగారికిని మహాత్మునకును

జరిగిన లేఖలు

1

ఆర్యభటను సాంఘ్యార్థ్యకోడు, బొంబాయి 10-5-1926

మహాత్మాజీ:—నేను భారతకావన సభాధ్యక్షతనను వ

హింస వంగిరించినపుడు నాజీతములో మిగిలేడుమొత్తమును

జాతీయభివృద్ధికి సాధకమున నేనొకొక కార్యమునకు వ్యయ

పడువలసినది నాలోనేను నిశ్చయించుకొంటిని. మొదటి

ఆరు నెలలలోనే నేను మిగుల్పగలిగినది బహుశాద్దిగానే యుండె

ను. అందుల కనేక కారణములు కలవు. 1926 ఏప్రిల్ నెలనుండి

నేను కొంత పెద్దమొత్తమునే మిగుల్పగలిగితిని. దామాషాను

నాకు నెలకు 2000 రూపాయలు ఖర్చులకు కావలసియుండును.

నాజీతములో ఆదాయపుపన్నుపోను నాకు నికరము 3625

రూపాయలు ముట్టును. కావున 1926 ఏప్రిల్ నెలనుండి నెలకు

1625 రూపాయలవంతును మిగుల్పు నారంభించితిని. దీనిని మీ

కామోదకరమున యేవనినైనను మీ కిష్టమునరీతిని వ్యయపరచ

గోరెదను. నాజీవనయమున కొన్ని ఆభిప్రాయములున్నవి గా

న నేను మీతో వ్యయముగ కలసి మాటలాడగోరెదను. నాఆభి

ప్రాయములకు మీ రంగీకరించినను మాననను యీధనమును మీ

కే వశపరచెదను. ఏప్రిల్ నెల తాలూకు 1625 రూపాయలకును

యందుతో చెక్కుపంపితిని. మీరీవాక్యతను నిరాకరింప రని

నమ్మెదను.

చి త్తగించవలెను.

(సం) వి. జె. పటేలు

2

“సుఖదేవు” సిద్ధా 31-5-1926

మహాత్మాజీ:—నేనిందుతో 4825 రూపాయలకు చెక్కు

పంపితిని మే నెలజీతము తాలూకు 1625 రూపాయలును, బొం

బాయి కార్పొరేషను అధ్యక్షతన నేను విరమించుచున్నపుడు

కార్పొరేషను సంఘసభ్యులు నాకీయ్యదలచిన 5000 రూపాయ

లకు వసూలైన మొత్తము 3200 లలోను నావద్ద నిలువయున్న

మొత్తము 2700 ను మొత్తము 4825 రూపాయలకు నిపుడు

చెక్కుపంపితిని. ఈ 2700 రూపాయలను నేను స్వరాజ్యపార్టీ

నిమిత్తమును బొంబాయి మ్యూనిసిపల్ కేవనస్థి పార్టీ నిమి

త్తమును వ్యయపరచుదలచియుండినను యిపుడు మీకు పంపుట

కుగల కారణమును గతసారి సభ్యత్వంలో నేను మిమ్ములను కలు

సుకొనినపుడు విన్నవించియే యున్నాను.

చి త్తగించవలెను.

(సం) వి. జె. పటేలు

3

ఆశ్రమం, సబర్కత్తి 25-7-26

విశలబాయిజీ:—మీరుగ్రాసిన రెండు పుస్తకములను

మొత్తము 7575 రూపాయలకు చెక్కులను నాకుచేరినవి. దా

నిని వ్యయపరచుటకుగూర్చి మీరు మొదటిపుస్తకములో వ్రా

యుటయేగాక పిమ్మట వాతో వ్యయముగాగూడ మాటలాడి

యుంటిరి. నేను దీనినిగూర్చి కడుదూర మాలోచించితిని. ప్ర

స్తుతమో మొత్తమును నిలువయుంచదగినదియే చివరకు నిశ్చయిం

చితిని. అందువలన ఆరు నెలల వాయిదాకు ఆశ్రమం ఏజెన్సీ

క్లబ్లో జమకట్టింపితిని. అందువలన మంచిపడెనుగాడ లభింప

గలదు. ఈకర్మల పట్టింపులు తొలగిగానే కొంతమంది స్నేహి

తులతోను మీతోను ఆలోచించి శ్రేష్టమున నేకార్యమునకైన

నీమొత్తమును వినియోగించెదను.

మీజీతములో చాల పెద్దమొత్తము లిటుల ప్రత్యేక

యోగార్థ మొనంగవలెనను నుదారభావము మీకు కలిగినందులకు

మిమ్ముల నభినందించుచున్నాను. ఇతరులుగూడ మీపదతిని

అనుసరింతురుగాక అని ఆశించెదను.

చి త్తగించవలెను.

(సం) ఎం. కె. గాంధీ

4

20 అక్టోబర్ కోడు, న్యూఢిల్లీ 9-8-27

మహాత్మాజీ:—ఈసారిగూడ నేనే మరల అధ్యక్షునిగా

ఎన్నుకొనబడితిని గాన వెనుకపంపుమండీనరీతిని యిటుపైని

గూడ యిగావవలయుం దున్నంతకాలమును ప్రతి నెలయును మీ

కుపంపించుమిండును. ఫిబ్రవరి నెలఖరవరకును మిగుల్పగలిగిన

2000 రూపాయలకును యందుతో చెక్కుపంపితిని.

చి త్తగించవలెను.

(సం) వి. జె. పటేలు

ఈలేఖల నింతకాలమును ప్రకటించవలయును నేను చాల చింతించుచున్నాను. అటుల ప్రకటించవలసిన పటేలుగారు కోరి నందుననే నేను ప్రకటించలేదు. ఎన్నికలు జరుగులోపల ప్రక టించుట సరిగాదని పటేలుగారు తెలిపిరి. ఎన్నికలు ముగిసిన పిమ్మటగూడ గతవారమువరకును ఆయన అనుమతించియులేదు. అటుల ప్రకటించకుండుట నాకును సమ్మతమే. అటుల ప్రక టించుటవలననే దేశమునకు చాలమేలు కలుగునని నేను నమ్ము చుండుటచే ప్రకటించుటకు త్వరపడుచుంటిని గాని లేనిచే గో ప్యముగా నుంచవలెనని నేనే ప్రోత్సహపరచియుండును. ఇత రులుగూడ నీపదతిని అవలంబింపవలెనని పటేలుగారి ఆభిప్రాయమని నేనెరుగుదును. భారతీయుల కవసరమును మొత్తముల కంటె చాల అధికముగా జీతములను పుచ్చుకొనవలసినవస్తువులను అటుల పుచ్చుకొనునట్టివారు పటేలుగారివలెనే పెద్దమొత్తములను దేశహితార్థము వినియోగించుట చాల ఉత్తము. ఇపుడు చాలమంది అటులనే చేయుచున్నారనిగూడ నేనెరుగుదును. కాని ఎవరికితోచినరీతిని నాచేదో యొక కార్యమునకు వ్యయప రచుచున్నారు కాన నొకపదతి యేర్పడలేదు. అటులగాక ఒకనిధిగా నేర్పరచి (ట్రస్టీలను నియమించి సరిగా వ్యయపరచ వలెనని పటేలుగారు కోరుచున్నారు. ఆట్రస్టీలు విలసనంత వరకు అన్నిపక్షముల ప్రతినిధులునైయుండుట చాలముఖ్యము. కావున యీపదతి నామోదించినవారు తమఆభిప్రాయములను తెలుపగోరెదను. ఈధనమునంతను నేనొక్కడనే నాకుతోచిన రీతిని వ్యయపరచుట నాకీష్టములేదు. చాలమంది పహాయము తో వ్యయపరచిననే పటేలుగారిసంకల్ప మిజేరగలవని నేను నమ్ముచున్నాను.

(మో. క గాంధీ. ఎం. కె. గాంధీ 17-3-27)

కావలెను

మా 'ప్యాఫ్' కుట్టు మిమ్ముల విక్రయించు టకు చెన్నరాజధానియం దంతటను ఏజంట్లు. కా వలెను. ప్రస్తుత ముమ్మబదవనికొన్ని టికెం తెను చాలా మేలైనవి, దృఢమైనవి. వివరములకు వ్రా యుడు. బెల్ లింగ్ కో (లిమిటెడ్)

1/186 మాంటురోడ్డు, మద్రాసు.

కావలెను

25 గురు నెండిపనివాండ్లును 5 గురు నెండి సగిషిపనివాండ్లు తక్షణమే కావలెను. పనిచూచి మంచిజీతమేర్పాటుచేయబడు ను. నియమితకాలమునందుమృత్యువేళ పనిచేయునలసియుండును. నేరులో వచ్చిమాట్లాడుట మంచిది.

మే. సత్యనారాయణాచారి, ప్రొవైటరు, శ్రీ లక్ష్మీవర్మను, నెం 8, కాళి శెట్టివిధి, మద్రాసు.

ప్రకటన

వేదం వేంకట్రాయశాస్త్రి ప్రసీతంబులు

నాటకపంచ రత్నములు

ప్రతాపరుద్రయ నాటకము	రూ 1-4-0
బొబ్బిలియంద నాటకము	1-0-0
శాకుంతల నాటకము	1-0-0
రత్నావళి నాటకము	0-12-0
ఉత్తరరామచరిత్ర నాటకము	1-0-0
శ్రీ పునర్వివాహ, దుర్వాద నిర్వాహము (శ్రీలకు పునర్వివా హము శాస్త్రీయము గాదని నిరూపించు శ్రుతి, స్మృతులయం దలి ధర్మసూత్రముల ఆధారముతో)	రూ 1-0-0
తిక్కన విజయము	0-8-0

నా యితరపుస్తకములు గోరువారు జాలితాకు వ్రాయుడు.

వి. పి. భిర్లులు ప్రత్యేకము. వలయువారు

నెం 4, మల్లికేశ్వరరు పిథి, తుద్రాసు-అని వ్రాసేది.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

రూ. 3-0-0

చరక చికిత్సాస్థానము రూ. 6

ఆంధ్రజైవజ్యోరత్నావళి రూ. 2, భస్మప్రకాశిక రూ. 1 (2046) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, రెజవాడ.

2 మహాసూతికాభరణము

శ్రీ ముక్త్యాల సంస్థానమున తయారైనది. అదివిపంచి మొసలి, పులి, మొదలైనవాటి పి త్తములన్నియు చేరినవి. దీని లింతలకు పరమాషధము. వెల రూ. 1 కి కంటె 80 రూ. కంటె 100 రూ. వివరములకొరకు వ్రాయుడు.

2126 ఆర్షరసాయనశాల ముక్త్యాల; కృష్ణా.

మద్రాసు జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలు

సూక్ష్మ గ్రాంటులు

గతసోమవారమునాడు కార్పొరేషను భవనమునందు మద్రాసు జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలువారిసభజరిగెను. దాక్కర స్వామినాథనుగా రధ్యక్షతనహించిరి.

సి. బాలసుందర నాయకగారు యాక్రింది తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి:—

ఈ కౌన్సిలువారిచే నామోదించబడిన ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరుగారును వారికింది ఆఫీసరును తరుమ తనిఖీచేయుచుందురు గాన ఆ యా నూ 1- శ్రీ పరిపాలన బోధన అంగనిర్మాణముల విషయములలో వారే సమర్థతన విచారణకర్తలుగనుక వీరు ఆస్కాల్లకు సిఫారసుచేసెడి ఎఫీషెన్సీ గ్రాంటులను ఖాయపర్చవలెను.

(ఎ) సదరు గ్రాంటులు ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను చట్టనిబంధనలను విరుద్ధముగనుండు తప్ప లేదా ప్రాప్తప్రకారం యీ కౌన్సిలుయొక్క సబ్జెక్టులు విధించిన నియమములకు భిన్నమైతే తప్ప.

(బి) కౌన్సిలువారివద్ద ఉన్నట్లు చాలక గ్రాంటులను యివ్వజాలకపోతే తప్ప పూర్తిగా సిఫారసుచేసిన ఎఫీషెన్సీ గ్రాంటు పూర్తిగా ఇవ్వజాలని సందర్భములో మిగిలిన గ్రాంటులతో పాటు దామాషామీద తగ్గించి యివ్వవలెనేగాని మిగిలిన గ్రాంటులను పూర్తిగా యిచ్చి ఎఫీషెన్సీ గ్రాంటును నిలిపివేయుట కూడదు.

(సి) సదరు ఇన్స్పెక్టరు ఆఫీసరుచేసిన గ్రాంటు సిఫారసుకు సంబంధించిన ఫీర్మాన్లు ఏదైనాచేసికోబడినయెడలతప్ప (అట్టి ఫీర్మాన్లు సందర్భములో యీ కౌన్సిలువారితీర్పు సర్వాధికారముతో కూడియుండును.

ప్రెమూడు సందర్భములలోతప్ప తదితర గ్రాంటులందు వారి సిఫారసు ఖాయపరచవలెను.

(పెన్షియంటుగారు యీ తీర్మానము ఆ కౌన్సిలయమని ప్రతిపాదన కంగీకరించలేదు.

ఎందువల్ల ఆ కౌన్సిలయమోదించవలసినది దిల్లీ ఓ.టి.సి.కాచల చెట్టిగారిదిగిరి. ఈవిషయమై తీర్మానముజరిగెను. ఇట్టి తీర్మానమును యీ కౌన్సిలువారు ఆమోదించజాలరు గనుక ప్రతిపాదనకంగీకరించవనియు సభావ్యవహారములను నడిపించుట తమవిధి గనుక అట్లుచేసితిమనిచెప్పిరి. చర్చ పూర్తియైనపిమ్మట తీర్మానముకాస్త్రీయమని అధ్యక్షుడు త్రోసివేసెను.

పిమ్మట బాలసుందరం నాయకగారు ఈక్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి.

ప్రతినెలతీర్మానము ఇన్స్పెక్టరు అధికారిలచే ప్రశంసించబడుచు సమర్థతతో నిర్వహించబడుచుండిన ముత్యాలపేట హైస్కూలు ఎలిమెంటరీ రాత్రిపాఠశాలను మాత్రమే యీనగరములోని 670 రాత్రిపాఠశాలలలో కల్ల అనర్థమైనదిగా టీచింగు గ్రాంటుకమిటీవారు భావించి డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్స్వారు సిఫారసుచేసిన ఎఫీషెన్సీ గ్రాంటును తగ్గించుచు యీ కౌన్సిలువారు ఖండించుచున్నారు. కాబట్టి ప్రైవిధముగా తగ్గించి బిగబట్టిన గ్రాంటుపైకమును ఆస్కాల్లు మానేజరుగారి కిచ్చివేయవలెను.

మదనగోపాలనాయకుగారి తీర్మానమునకు యీదిగువ సవరణను ప్రతిపాదించిరి:—

“ముత్యాలపేట హైస్కూలు ఎలిమెంటరీ రాత్రిపాఠశాలకు నార్సురేజి డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరు ఆఫ్ స్కూల్స్వారు సిఫారసుచేసిన ఎఫీషెన్సీ గ్రాంటు మొత్తంలో మినహాయించుచేసిన మొత్తమును వెంటనే సదరు స్కూలు మేనేజరుగారికి చెల్లించవలెనని యీ కౌన్సిలువారు తీర్మానించుచున్నారు.”

ఈవిధముగా తగ్గించుట ఎందువల్ల కలిగిందో కారణములు తమకు తెలియవనియు, ఇట్లు వ్యవహరించిన టీచింగు గ్రాంటు కమిటీసభ్యులను తిరిగి ఎన్నుకొని నియమించవలెనని యీ జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ ఆఫీసరుగారు రాన్ గారు చెప్పిరి.

ప్రధాన తీర్మానముపపాదించిన బాలసుందరం నాయకగారు సవరణను ఆమోదించిరి.

కృష్ణదాసు లాలాగారు బలపరచిరి.

రాన్ గారి ప్రశ్నకు అధ్యక్షుడు జవాబిచ్చుచు నిట్లు చెప్పిరి:—సిఫారసుచేసిన గ్రాంటు రు 910 లు. సదరు స్కూలు మానేజరుకు రు 790 లు చెల్లింపబడినది. తేడా రు 120 లు మాత్రమే. అధ్యక్షుడు సదరు స్కూలు చరిత్రవివరించి చెప్పిరి. స్కూలులో విద్యార్థిసంఖ్య హెచ్చుటలేదు. గాని గ్రాంటు ప్రతి సంవత్సరం హెచ్చించబడుచున్నది. గెజిట్టులో ప్రచురింపబడిన కౌన్సిలు తీర్మానమునకు యీ స్కూలు మానేజరు నిబద్ధమైయున్నదనియు కాబట్టి యీ హెచ్చుతేడాను

వి. సుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరు, నగల వర్తకులు, 2, 3 కువ్వముత్తు వీధి, తిరువట్టిళ్ళరంపేట, పోస్టుబాళ్ళు నెం. 423 ట్రిస్లి కిక్కు, మదరాసు. ఈ కృష్ణమైన రాల్లనగలు, వెండిబంగారు వస్తువులు, అన్ని తిరుగుబాటులోను తయారుచేసి వ్యాపారముచేయుదుము. బజారు వస్తువులకు మా వస్తువులకు హాస్తిమశకాంతరమును గమనింపుడు. క్యాటలాగు కోరినవారి కుచితము 3379

మదరాసు శాసనసభ

ప్రశ్నోత్తరములు

పాఠశాల గ్రాంటుల చట్టమునవరణ

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు:— (1) ప్రాథమిక విద్యావిధానమునుగూర్చిన చట్టము చిత్తుముసాయిదా 1925-26 సం॥ తయారుచేసి సానిక స్వపరిపాలనశాఖ ఆరీ విషయములు మున్నగు విషయముల విచారింప అట్టేపెట్టియుండుటదా? (2) గ్రాంటుల విధానసూచిక సవరింప విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారిని సెకండ్రీ ఎడ్యుకేషను బోర్డులను 1925 సం॥ సలహాచేయ కోరియుండిరా? (3) విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారి రిపోర్టును ప్రకటిం చెదరా?

(4) ఈ రాష్ట్రములోని సెకండ్రీ విద్యావిధానమును విచారింప ఆర్. జి. గ్రీవుగారి అధ్యక్షతక్రింద నియమించబడిన ఉపసంఘమువారి నివేదిక చేరినదా? దాని ప్రకటించెదరా? గ్రాంటుకోనునందు యిందు కనుగుణ్యముగ ఏమిమార్పులు సూచింపబడినది. ఉపసంఘమువారు ఇంకేమి ఆరీ విషయమును మార్పుల సూచించిరి?

ఉ:— 1924 జూలయిలో మదరాసునందు జరిగిన ప్రాథమికవిద్యాసంఘసభ సిఫారసులప్రకారము 1920 ప్రాథమికవిద్యాచట్టమును సవరింప నొకబిల్లు తయారుచేయబడినది. కారణములేవో తెలుపలేదుగాని గతముత్రిగారు బిల్లు నిలుపుజేసిరి. 1925 సం. మరొకబిల్లు తయారుచేయబడినది. ఈబిల్లు నందొక ముఖ్యముగ క్లాజునకు సానిక స్వపరిపాలన శాఖవారును, విద్యాశాఖ సలహాసంఘమువారును అంగీకరింపలేదు. అందుచే ఆ బిల్లు టి. స. ఆర్. వి. య. ము నిలుపుజేసిరి.

ఉ:— (2, 3) 1923 సం॥ జిల్లా సెకండ్రీ విద్యాసంఘముల సలహాలను తెలుసుకొనవలసినదిగా విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారిని కోరియుండిరి. పిమ్మట రాష్ట్రమునందలి సెకండ్రీ విద్యను గూర్చియు, విద్యావిషయమును గ్రాంటుల తగ్గించుటను గూర్చియు విచారింపి మానవలజేయ స్టాఫ్ముగారిని 1925 సం॥ ప్రజ్నాకోద్యోగిని నియమించిరి. వారి రిపోర్టుపై విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారు తమ అభిప్రాయమును వెలుపలేదు.

ఉ:— (4-5-6 కమిటీవారి రిపోర్టు యింకను రాలేదు. వచ్చినపిదప ప్రకటించుటనుగూర్చి ఆలోచింతురు.

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు:—ప్రాథమిక విద్యాచట్టమును సవరింప ప్రస్తుతముత్రిగారు డల పెట్టిరా?

ప్ర:— మంత్రి-అవును.

సత్యమూర్తిగారు:—స్టాఫ్ముగారు సెకండ్రీ విద్యావిధానముగూర్చి రిపోర్టు బంపిరా?

ఉ:— పంపినట్లే అనుకొనుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:—ప్రభుత్వమువారి కెప్పుడందినది.

ఉ:— నిరుకు బడ్జెటునకు పూర్వము.

సత్యమూర్తిగారు:—ప్రభుత్వమువారు నైనను విచారింపక పూర్వము ఆరిపోర్టును విద్యాశాఖ డైరెక్టరుగారి కేల బంపిరి?

ఉ:— విద్యావిషయములందు ప్రభుత్వమువారికి సలహాజేయు ఉద్యోగి డైరెక్టరే.

డైరెక్టరుగారి కంపుటలో ఆర్థిక మే మని సత్యమూర్తిగారు తెలుపగోరిరి.

ఉ:— డైరెక్టరుగారి అభిప్రాయము తెలిపిన పిమ్మట ఆవిషయమై విచారింపెదరు.

సత్యమూర్తిగారు:— రిపోర్టు ప్రభుత్వమువారి కింకను చేరలేదనుకొన వచ్చునా? వెంటనే రిప్పించెదరా?

ఉ:— వెంటనే పంపమని డైరెక్టరు గారికి వ్రాసితిమి.

సత్యమూర్తిగారు:—అసలు కమిటీవారి రిపోర్టునైన సమావేశమై రిపోర్టు నంపిరా?

ఉ:— 17 నాల్గు సమావేశమైరి. కాని రిపోర్టు జేయలేదు.

తిరుత్తన

(స్వకీయవిలేఖరి)

హైస్కూలు వార్షికమహోత్సవము

మార్చి 19:—బోర్డు హైస్కూలు ఎనిమిదవవార్షిక మహోత్సవము, చిత్తురుజిల్లా విద్యాశాఖాధికారు లను హెచ్.ఎ. హార్డుగారి యాజమాన్యమున 18-వ తారీఖు సాయంత్రమున లజ్జమానహముగ జరిగినది.

ఉపాధ్యాయుల మహాసభ

తిరుత్తన రేంజియిలాకాలోని బోర్డుఎలిమెంటరీ పాఠశాలలు ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు, పంచాయతీ పాఠశాలలయందు ఉపాధ్యాయులందరిని తిరుత్తన రేంజిస్కూల్ డిప్యూటీ యిన్స్పెక్టరువారగు శ్రీయుత డి. యకా. త్యాగరాజయ్య టి. ఎ. ఎల్.టి. వారు ఆహ్వానించినందున ఎల్లరును విచ్చేసి మధ్యాహ్నము రి గంటలకు నీయూరిలోని బోర్డు ప్రాథమిక పాఠశాల భవనమున సమావేశమైరి. నాటి సమావేశమునకు హెచ్. ఎ. హార్డుగారు అధ్యక్షతనహించిరి. సభలోని యుపాధ్యాయులలో కొందరు వారికన్వనిష్టరములనుగూర్చి మాట్లాడుచు దొరవారి సాహాయమును గోరిరి. తదుపరి దొరగారు మాట్లాడుచు ఉపాధ్యాయుల అభివృద్ధికై తమచేతనైనంత సహాయముచేయుదుననిచెప్పి ఉపాధ్యాయుల ధర్మములనుగూర్చి యు. గు. గ. రసవంతముగ మాట్లాడిరి.

పాద-తేజ్రలు

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు రు 100 ల తగ్గింప
చాలనని ప్రతిపాదించుచు యారవియసులను అంగ్లో హిందవు
శాస్త్ర ప్రశ్నక విద్యాలయములను కళాశాలలను ఆన్ స్టిట్యూట్

దేవిసేగారు (అంగ్లో-హిందవ) మాటలాడుచు అంగ్లో-హిందవులుగాని యూరపీయనులుగాని తా మితరులకంటే : కులమని భావించుటను తా నెంతమాత్రమును ఆమోదించవని నా విధి. కాని భారతీయపాతశాలలందు అంగ్లో-హిందవబాలర ప్రవేశము దొరకుట దుస్సాధ్యము. ఉదకమండలమునందు భారతీయ పాతశాలలో అంగ్లో-హిందవ బాలుని ప్రవేశపెట్ట దుస్థమయ్యెను. అంతియగాక సాధారణపాతశాలల విద్యాభ్యాసనయంతయు దేశభాషలందుండును. అంగ్లో-హిందవబాలురు తమిళమునగాని తెలుగునగాని విద్యనభ్యసించ

ఎస్. సత్యమూర్తిగారు (కాం) విశ్వవిద్యాలయముగూ
మాటలాడుచు యూరపియనులు, ఆంగ్లో హైందవులను ప్రత్యే
విద్యాశాఖను లోలిగించుటకు అంగీకరింపరని ఆర్థికసభ్యుడు
పిన వాదన ఆసమంజసమైనదనిరి. ప్రభుత్వమువారు ప్రజ
ప్రాయమంతయు కనుగొని పరిపాలించెదరా లేక ఒక్కమ
వారి యభిప్రాయసారముగ పరిపాలించెదరా? భారతదేశముం ద
కులములవారును అన్ని జాతులవారును కలసి మెలసితిరుగుచు క
విద్య నభ్యసించవలెను. ఇది భారతీయులకీరిక. భారతజాతీ
తే కిది ఆనత్యేకము. గ్రాంట్లు నోసగుటలో గూడ, ప్రభు
మువారు యూరపియను పాఠశాలలకు ధారాళముగ నో
చుందురు. భారతీయ పాఠశాలలకు ఎన్నియో నిర్బంధముల
చిరి. ఆంగ్లో హైందవు లీదేశమునందు పుట్టిపెరిగి చావన
వారు. తమది ఆంగ్లదేశమనియు, తాము వేరు భారతీయ
వేరు అనియు విభేదభావమును పెంపొందించుటకుగాను య
పియనులకు ప్రత్యేకశాఖ యేర్పర్చవలెదను. ఈ విద్యాశా
మంత్రులవలె మొనర్చుటకు మంత్రులయందు గూడ విశ్వాస
లేక పోయెను. దీనిని రిజర్వుడు శాఖగ నుంచుటకు మరె
కారణము గనుపింపదు.

సత్యమూర్తిగారు ముగించుచు వీరాష్ట్రమునగల యూర పియను ఆంగ్లో-హైందవజాతులవా రాభాషల నేర్చుకొని ఆ ప్రాంతపు పాఠశాలలందు విద్య నభ్యసించుటలెనని చెప్పిరి.

ఆరికసభ్యుడగు టి. ఇ. మాయరగారు ప్రత్యుత్తరమొ సగుచు, ఆంగ్లో-హైందవులను, యూరపియనులను తమ భాష వదలి జేతభాషల నేర్చుకొనవలసినదని సత్యమూర్తిగారు నుడి విన వాక్యములను అల్పవంశాత్మక సంఘము లేమాత్రమును అంగీ కరింపజాలవని నుడివిరి. విభేదములుగలవు. కాని జాతీయతను స్త్రీ ముగ్ధులతో ఆవిభేదములను జేసి చదును చేయ యత్నించుట నిరంకుశత్యము తప్ప వేరుగాదు అని మాయరగారు చెప్పిరి.

తల్లింపు ప్రతిపాదనను వోటునకు బెట్టుగా పిగిపోయెను. అనుకూలముగ 27గురు ప్రతిపాదకులు 58గురు సమ్యుతుల నొసంగిరి. స్వతంత్రజాతీయవాదులలో, పార్థసారథి అయ్యంగారును నేతురత్నము అయ్యంగారును మాత్రము కాంగ్రెసుపక్షము వారితోగలసి ప్రతిపాదన కనుకూలములగుగ వోటుజేసిరి. మిగిలిన స్వతంత్ర జాతీయవాదులును, జస్టిసుపక్షమువారును ప్రభుత్వమువారితోకలసి వోటుజేసిరి.

సల్మానాగా రొకటిరెండు సవరణల నుపహాదించి, ఆరిక సభ్యుడు ప్రత్యుత్తర మొసగిన తరువాత నుపసంహరించుకొనిరి. పిమ్మట డిమాండు వోటునకు బెట్టుబడి అంగీకరింపబడెను.

“చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయచట్ట సవరణను గూర్చి చర్చించుటకు విశ్వవిద్యాలయముల గ్రాంటులు రు 4,02,900 లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు పాదన గావించుచు ఈమధరాను విశ్వవిద్యాలయచట్టము నేటికిని రోగపీడితయగు శిశువులచేత ఉన్నదనియు చెప్పెను. మరల ఇకమాదులైనను ఆయురారోగ్యములు గలిగి వర్ధిల్లుగలదని ఆశించుచున్నామనియు పేర్కొనిరి. సాశ్రమవిద్యాపద్ధతిని ప్రోత్సహించుటయు, ఉపాంగములుగ నుండేది ఇతర కళాశాలల నన్నిటిని పరిపాలించుట యను రెండు ఉద్దేశ్యముల కన్నో న్యత యుండజాలదనిరి. చెన్నపురియందే సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయమునకై ప్రభుత్వమువారు కేంద్రీకరణద్వైత్యో ధనమును చెచ్చించుటలో అర్థముగలదు. కాని దీనితోబాటు ఇతరకళాశాలల ననుబంధములుగ జేర్చుకొని వానిపై పరిపాలన గలిగి యుండునట్లు సాధ్యమగునో అర్థమగుటలేదు. మధరాను విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును తీర్మానించుటవలన కళాశాలలలో పోషనావిధానమందుగాని, తదితర సాధనోపకరణములందుగాని ఎట్టభేదము గలుగచేసి యుండలేదు. ఈవిధముగ భద్రుల విశ్వవిద్యాలయములను ఒకదానికొకటి వృద్ధిజేయ డలపెట్టరేమో ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము తెలుపగోరుచున్నాను. గవర్నరు జనరలు గారు విశ్వవిద్యాలయ ప్రేక్షకులు గ నేర్పరచవచ్చు ఉత్తర హిందూస్థాన మండలి విశ్వవిద్యాలయముల అనాలోచితముగ అనుసరించుటయగును. విశ్వవిద్యాలయ కార్యములకై ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయములకు విరాళముల నొసంగెదరు. ఈవిరాళములు 12 మాసములలో రద్దబడియుండును లుండరాదు. అటులను విశ్వవిద్యాలయ మేమాత్రమును అభివృద్ధి నొందజాలదు. ఉపపాదకులు పిమ్మట 45-వ శక్ష్మనును చదివి వినిపించి ఈ విషయమై ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నై సుభాన్సులరు త్వరలో చర్చింపనున్నారనిరి. ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయ ఉన్నతివద్దను తమ పరిపాలనయందు దుందుకొనుటకుండు విశ్వవిద్యాలయము వారి అధికారముక్రింద నుంచిన కడుంగడులాభముగలదు” అని పేర్కొనిరి.

ప్రధానమంత్రి:-గౌ. డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు సమాధానమొసంగుచు సవరణబిల్లు రాగల సోమవారముగాని మంగళవారముగాని సభలో చర్చింపబడగలదని పేర్కొనిరి. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయోద్దేశము చెన్నపట్టానుండు పోషన సాశ్రమ విశ్వవిద్యాలయముగ నుండవలెననియే. కాని పిదప అనుబంధములుగల ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములంటివి ఏర్పరచబడెను. ఒక్కమాదు కలముపోటుతో అనుబంధములను కళాశాలల నన్నిటిని తీసివేయజాలము. కళాశాలల ననుబంధములుగ జేర్చుకొని విశ్వవిద్యాలయములు లేనంతవరకు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ అనుబంధకళాశాలలను తీసివేయుట సాధ్యమగునని గాదు. తమిళ విశ్వవిద్యాలయ విచారసంఘమువారు అనుబంధరూపముగ విశ్వవిద్యాలయముగ రిపోర్టు ప్రాసినచో దానిని బట్టదాఖలుజేయుటకు జనుదీయనని జెప్పగలను. నామరూపు 37 న “పెన్ననుగిరించి నాట్లాడిరి. బిల్లుపై వెనుకజరిగిన చర్చనుబట్టి ముందుముందు ఇంటర్మీడియటు కళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రవేశము నొసంగెడినానినిగ ఉద్దేశించబడెను. వెనుకటిమంత్రిగారు బిల్లును ఉపహాదించునపు డాయభిప్రాయము

ను గలిగియుండిరి. విశ్వవిద్యాలయసాధికారులు తామే స్వయముగ నూతనవిధానములు గనిపెట్టిన ఆమాగ్ధ మవలంబింపబడును. విశ్వవిద్యాలయములకు 12 మాసములలో రద్దుగానుండేది గ్రాంటులు ఒసంగబడవలెననియే నాయభిమతమును. దానివలన విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధి నొందుట కవకాశములుండవు.” అని పేర్కొనిరి.

పిదప సత్యమూర్తిగారు తమ ఉపపాదన నుపసంహరించుకొనిరి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటు

“ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కెక్కువధన మొసంగుట యొక్క ఆవశ్యకతనుగూర్చి చర్చించుటకు విశ్వవిద్యాలయముల గ్రాంటు, రు 402,900 లను రు 100 లచే తగ్గింపవలసినదిగ కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు ఉపపాదనగావించుచు ప్రధానమంత్రిగారు వెనుకటి శాసనసభయందు ఏమిచెప్పిరో తానావిషయముచే మరల చెప్ప మున్నాను నిరి. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు తగినంత ధనము ఏర్పాటు చేయబడియుండలేదని డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు నుడియించిరి. ఈసంవత్సర బడ్జెటునందు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు గ్రాంటుకై బడ్జెటు అంతటిని వెతకరాదనిగాని ప్రత్యేకశీర్షికతో చెప్పటనులేదు. మధరాను విశ్వవిద్యాలయము బాపతుక్రింద యొకమూల రు 1,50,000 లు మాత్రము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేకింపబడినవి. ఆంధ్రులు విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చి చాల శ్రద్ధహించియున్నారు. కాని గతసంవత్సరము కాని, ఈసంవత్సర బడ్జెటునందుగాని చాలింత ధనమొసంగబడనందున విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధిగానుండు కవకాశములేదు. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ప్రస్తుతము పాస్తు ఆఫీసు వని నిర్వర్తించుచున్నది. ఉచితముగ ఇతరులొసంగిన భవనములందు విశ్వవిద్యాలయోద్యోగులు నివసించుచున్నారు. ఎన్నిమేల్లు, పాములు మొదలగున వింకను కడుగుకాలేదని చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారు ధనమొసంగినచో కొంతవని జరిగి యుండేది. అర్హులకళాశాలలను ప్రభుత్వమువారు తమ నిర్వహణముక్రింద నుంచుకొని అభిప్రాయమును వదులుకొనవలెను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ నిర్వహణమునకు సవరణయవలెను. విశ్వవిద్యాలయ ప్రధానకార్యదాననిర్వహణసమస్యలను ప్రభుత్వమునాగు ధన మొసంగుటకును చూడవలెను. ప్రధానమంత్రిగారు ఇతర ఆక్షేపములేమును సూచించక చాలినంత ధన మొసంగవలెననిరి.

రెజిస్ట్రార్ రామచంద్రారెడ్డిగారు:-ఉపపాదనను బలపరచుచు ప్రధానమంత్రిగారు వెనుకటి ఆయవ్యయపట్టిక సర్వయందు చూట్టాడును అప్పటివిద్యాలయమంత్రి సోపాతోగారు ఆంధ్రులను ఏప్రకారమునూన్నారని పేర్కొననియు, అది నిజమైననకామన్నను ప్రస్తుతముమాత్రము ప్రధానమంత్రిగారు ఆంధ్రులను ముఖముపై కొట్టుచున్నారనిపేర్కొనిరి. 18 లేక 14లక్షల రూప్యములు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకై సిద్ధముగనుంచినట్లును మంత్రిగారు కాంక్ష నుమాత్రము గావలసియుండినట్లును విని యుంటిని. కాని దురదృష్టవశమున ఆవిషయము బయటపడునట్లు లేదు.

ఆంధ్రదేశమున దన్నివిధముల అభివృద్ధి కెక్కువకాశములున్నవని ఎల్లరుఅంగీకరింపవలసి విషయము. కాస్త్రుపరిశోధనలకు, ఇంజనీరింగు, పరిశ్రమకాఖలుమభివృద్ధికిని ఆంధ్రదేశమునకెక్కుడు అవకాశములు ప్రోత్సహమును గలను. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు చాలినంతధన మొసంగినచో విశ్వవిద్యాలయము మృతాక్షరముగాగలదు. రెజిస్ట్రాయందు గ్రంథాలయస్థలమును, రాజమండ్రయందు కొంతస్థలము కొనివేయబడినటుల వినియున్నాను. ప్రధానమంత్రిగారు వీనినన్నిటిని ఏలఅంగీకరింపలేక తేలియుంటులేదు. ప్రధాన కార్యాలయమును నిర్ణయించుట ను గూర్చి న స మ స్వ అం త ప్ర ధా న మై న ది గా ను. కావున మంత్రిగారు విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రముల యభివృద్ధికి చాలినంత ధనమొసంగి ఆంధ్రుల కళాభింగము కలిగింపవలెనని నమ్ముచున్నాను. విశ్వవిద్యాలయ చట్టమునం దెన్నిలోపములున్నను విశ్వవిద్యాలయము ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమునకు మార్గదర్శియని ఆంధ్రులు తలంచుచున్నారు.” అని పేర్కొనిరి.

పి. సి. నెంకటపతిరాజుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు వెనుకటి మంత్రియైన ప్రభాకరుముల త్విజీకరించునచే యైనను ఈ విషయములో మాత్రము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి ఆంధ్రుల నూతనమును కొంతవరకు నెరవేర్చిరి. మధరాను విశ్వవిద్యాలయమునలే అనుబంధకళాశాలలను నకలుగనుండక సాశ్రమపద్ధతి నుండవలెనని ఆంధ్రులు కోరియుం

డిరి. అందులకై చట్టమునందు సూచించబడిన విధులను విశ్వవిద్యాలయ సూచనయందు పెట్టవలెనని చాలినంత ధనము సరము. విశ్వవిద్యాలయమునకు నిర్ణీతమును కొంతగ్రాంటును ప్రత్యేకముగ నేర్పరచవలెను నియమములను సవరించుటకు భారత ప్రభుత్వము వారి ఆమోదము అవసరమైనందున అంగీకేయుట అసంభవముగ పోచినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయసరి. గాడ్సులో నుండేది విద్యాసంస్థ లన్నిటిని ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు జేప్పవలసినదిగ చట్టమునం దేర్పరచబడియుండెను గాని అందులకు ధన మత్యవసరము. స్కీము ఆచరణయందు పెట్టబడి చట్టముచే తలపెట్టబడిన సంస్థలు సక్రమముగ తమ విధుల నిర్వర్తించవలసి, క్షీణితుల మరుదొంచి యుండ నీసంవత్సరపు బడ్జెటులో ధనము ప్రత్యేకింపబడవలెనని ఆశ్చర్యకరముగనున్నది. ప్రభుత్వమువారు తాము స్థాపించిన విశ్వవిద్యాలయమునకు తామే ధనమొసంగకుండుట న్యాయముగాదు. ప్రభుత్వమువారి విషయములో తామే ముందుకువచ్చి మార్గదర్శకులు గావలెను. కళాశాల ఉన్నతివద్దయంతయు విశ్వవిద్యాలయపరము జేయవలెనేగాని ప్రభుత్వమువారు తమఅధికారమునం దుంచుకొనరాదు” అనిపేర్కొనిరి.

గొల్లపల్లి జమిందారుగారు ఉపపాదనను బలపరచిరి.

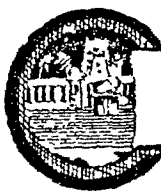
నెంకటగిరి కుమారరాజుగారు:-ఉపపాదనను బలపరచుచు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముపట్ల ప్రభుత్వమువారు జూపుచున్న కృతి చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నదనిరి. విశ్వవిద్యాలయము శిశుప్రాయమునందున్నది. కావున ప్రభుత్వసహాయ మత్యవసరమైయున్నది. వలసినంతధనము నొసంగినచో విశ్వవిద్యాలయ మభివృద్ధిజెందుటకు ఏమాత్ర మవకాశములేదు. ప్రభుత్వమువారికి సమర్పించిన స్కీములందు పెక్కింటిలో విశ్వవిద్యాలయమునకు భవనములు నిర్మించు సమస్యగలదు. విశ్వవిద్యాలయమువారిచే ప్రభుత్వము వారికి సమర్పింపబడిన వివిధ స్కీములను మంత్రిగారు వెంటనే అనుబంధపెట్టు గోరుచున్నాను. ఒక సంవత్సరమునకు పూర్వము ప్రస్తుతము ప్రధానమంత్రిగా నున్న డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు ఈవిషయమై చూట్టాడును ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము గొంతు నుశిమివేయవలదని ప్రభుత్వమువారితో ననిరి. కాని ఇప్పుడు వారు చేయుచుండేమి? ఆహార మొసంగక అల్లాడ పెట్టుటకంటెను గొంతునులుముటయే చాలమంచిది. నా గౌ. మంత్రి ప్రధానమంత్రిగా రిదివరలోజూపిన శ్రమయంతయు ఇంతశ్రమముగ మారినందుల కొశ్చేర్యమునుచూపుచి. మంత్రిగారి విషయమై ఆంధ్రులకు ౧౮ ఇట్టి యభిప్రాయమున కెదవీయకుండు విషయన మంత్రిగారు వర్తించెదవని నమ్ముచున్నాననిరి.

శ్రీ పిల్లమర్రి అంజనేయులుగారు:- చూట్టాడును ప్రభుత్వమువారొసంగిన రు 1,50,000 లను విశ్వవిద్యాలయోద్యోగుల జీతములకు, స్వల్పస్వయములకు గూడ చాలనట్లు లేదనియు, చట్టమునందు సూచించబడిన కార్యక్రమమున కొక రూప్యమైనను వెచ్చించుట కవకాశములేదనియు పేర్కొనిరి. విశ్వవిద్యాలయచట్టము చర్చింపబడవలెను డాక్టరు సుబ్బారాయణగారు చాలశ్రద్ధతో ఆచరణయందు పాల్గొనిరి. అట్టిశ్రద్ధ ఉత్సాహములు ప్రభుత్వపక్షమునకు మరలనెండునే అవ్వవలెను. అట్లానబడి కారణబడి కారణము యని ఆశ్చర్య మును చూచున్నది. నై సుభాన్సులరుగారి విజ్ఞప్తికి సమాధానముగ ఆంధ్ర జమిందారులు, భూసాధకులొసంగిన భూరివిరాళములే విశ్వవిద్యాలయ మందాంధ్రులకు గల శ్రద్ధను విశేషము చేయుచున్నది. కేంద్రస్థానముల నిర్ణయించువిషయమున ఆంధ్రులు వారిలో వారు పరిష్కరించుకొనగలరు. రెజిస్ట్రార్ పునరాలకసంఘమువారి ధార్మిక బుద్ధివంత ప్రస్తుతము విశ్వవిద్యాలయము నిలువనీడగలిగియున్నది. కావున గౌ. మంత్రిగారు చాలినంత ధనమొసంగవలెనని నమ్ముచున్నాననిరి.

శ్రీ టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు:- ఉపపాదనను బలపరచుచు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ స్కీమును బలపరచిన తమిళుడు తాముకరమనియు, విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి ధనమొసంగినచో పపని జరుగవలదనియు, లక్షరూప్యము లొసంగినంతమాత్రమున పపని గదా కావలెనుగాననియు, ఆంధ్ర సభ్యులు ఎక్కువ స్కీములను సభివారి నడుటచేటి ఆహారమును బడయవలెననియు, ఈవిషయమై సభ్యులలో రెండు అభిప్రాయములుండుటకు తాళలేదనియు, విశ్వవిద్యాలయ ధనము ఎట్లు వెచ్చించబడుచున్ననో చాలిన ప్రభుత్వమువారు విచారింపవలెనేగాని కళాశాలపై విశ్వవిద్యాలయమునకే అధికార మొసంగవలెననియు పేర్కొనిరి.

శ్రీ అయ్యదేవర కాశ్యపరావుగారు:- చూట్టాడును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము ఆంధ్రులచేత సంగ్రహింపబడి ఆమో

శిల్లి, మార్చి 23:—నర వహమ్మయ హబిబుల్లాగారు ఈనెల 24 వ తేదీ శిల్లినుండి ప్రయాణమై బొంబాయికి వెళ్లి అచ్చటనుండి ఏప్రిలు 2 వ తేదీ మద్రాసు చేరెదరు, ఏప్రిలు 9 వరకు మద్రాసు నుండుండెదరు. 12 వ తేదీని కలకత్తాకు వెళెదరు. ఏప్రిలు 18 వ తేదీ సిఘా చేరెదరు. (అ, ప్రె)



మన రాష్ట్ర వార్తలు

మద్రాసు కార్పొరేషను:—లోగడ వాయిదా వేయబడిన కాన్ఫిలసభ యీనెల 25 తేదీ శుక్రవారం సాయం కాలం 15 గంటలకు జరుగును. 1927-28 బడ్జెటు ఎన్నిమేటు చర్చింపబడును.

వెంకటగిరి మహారాజాగారికి విందు:—నెల్లూరు ప్రాగైసీవు యూనియనువారు తమసంఘం రాజపోషకులగు వెంకటగిరి మహారాజాగారికి అల్పహారవిందు సత్కారమును ఈనెల 26 తేదీ శనివారమునాడు నెల్లూరులో నొసంగెదరు.

అస్పృశ్యతా నిరసనము
జబ్బుల్పరము, మార్చి 24:—అస్పృశ్యులు విందుచేయగా 4 కులములవారును పాల్గొనిరి. అస్పృశ్యతానిరసనముచేయుటకు మహాశయ మర్పిందాసు యార్జునసాధుగార్లు చాలకష్టపడుచున్నారు. (ప్రీతేసు)

మైలాపూరు సంగీతసభ:—పైసభ యాజమాన్యమున నడువీధిలోని గోపాల నాయకరు పాకశాలలో శ్రీమతి బన్నీ బాయిగారిచే ఈనెల 27 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4-15 గంటలకు “వత్సలా కల్యాణము” హరికథాకాలక్షేపము జరుపబడును.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ:—పైసభ యాజమాన్యమున మింటువీధి తొండమండలం హైస్కూలులో మహాకథక కంఠీరవ మాంబడి చివంబర భాగవతరుగారిచే ఈనెల శనివారం 26 తేదీని సాయంకాలం 4-80 గంటలకు సుందరమూర్తి నయనారూ చరిత్రమునుగూర్చియు, ఈ నెల 27 తేదీ ఆదివారం సాయంకాలము 4-80 గంటలకు ప్రహేళికాచరిత్రమును గూర్చియు హరికథాకాలక్షేపములు జరుపబడును.

రాకపోకలు:—ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ వైసునాస్సెలరుగారు రగు. సి. ఆర్. రెడ్డిగారు గతరాత్రి బెజవాడకు వెళ్లిరి. ఇండియా గవర్నమెంటు పురాతన శాసనపరిశోధకులగు హిరానంద శాస్త్రిగారు నేటి ఉదయం మెట్టుపాలయం రైలుదిగి మద్రాసు వచ్చిరి. నేటిరాత్రి బొంబాయివెళ్లెదరు. అచట లీగు ఎలిఫెంటా గవాలనుగూర్చి గ్రంథము వ్రాసెదరు.

దక్షిణయండియా రైల్వే గోల్డెన్ రాక్ వర్క్ మెపుల్ డిఫ్ ఇంజనీరుగారు క్విట్ ఇండియా నేటిఉదయం తిరుచునాపల్లినుండి వచ్చిరి.

తిరుచునాపల్లి సెయింటుజోసెఫ్ కాలేజీ ప్రెసిపాలు గారు గార్గిపరగురు నేటిఉదయం మద్రాసువచ్చిరి.

చిఫ్ ట్రాన్సుపోర్టు సూపరిం టెండెంటుగారు కాలరావుగారును, వారి భార్యగారును సెలవుతీసికొని ఇంగ్లాండు వెళ్లుటకు నేటిఉదయం మద్రాసువచ్చిరి. వారిసోనే సి.యస్. న్యూబాదంగారు ఈనెల 27 తేదీని ఇంగ్లాండుంచి వస్తారు.

ఇండియనుబ్యాంకు సెక్రటరీగారు విద్యాసాగర పాండ్యగారు నేటిఉదయం ఢిల్లీనుండివచ్చి పనిలో తిరిగి ప్రవేశించిరి.

ఆంధ్రుల చిత్రకళానైపుణ్యము

యూరపుఖండమునందు ప్రదర్శింపబడుట

బాపిరాజుగారి శబ్దబ్రహ్మం
అడివి బాపిరాజుగారు వ్రాసిన శబ్దబ్రహ్మం అను చిత్రపటమును డెన్మార్కులోని దివ్యజ్ఞానసమాజమువారు యీ 150 కొని కోపెనుహాగనునందు వారి కేంద్రకార్యాలయమున నుంచుకొనిరి. ఈచిత్రపట నిడుడు అడయూరులో జరిగిన దివ్యజ్ఞాన అర్ధశతాబ్దోత్సవమున ప్రదర్శింపబడెను. అటనుండి ఐరోపాదేశమునకు గొనిపోయి హంగరీ, ఇటలీ, డెన్మార్కుమున్నగు ఐరోపారాష్ట్రములందు ప్రదర్శింపబడిన పిమ్మట డెన్మార్కులో దివ్యజ్ఞానసమాజమువారు కొనుక్కొని బాపిరాజుగారి గభినందించుచు చెక్కపంపిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

నేరము : ఖాసీ—ముద్దాయిల విడుదల
కృష్ణాజిల్లా జడ్జిగారు కోగంటి నాగయ్య, సుంకర రాఘవయ్య అను అంగపూర గ్రామవాసులకు ఖాసీ నేరము క్రింద 5 సంవత్సరముల శిక్ష మొదటివారికిన్ని, 3 సంవత్సరముల శిక్ష రెండవవారికిన్ని విధించిరి.

హైకోర్టుకు అప్పీలు చేయబడినది.
అంగపూరులో రెండు పార్టీలు ఉన్నవి. పెద్దపార్టీకి గ్రామమునసబుగారే నాయకులైయుండిరి. చిన్నపార్టీకి జి. మాణిక్యం అనే అపను (మూడవ ముద్దాయి. పెనున్ను కోర్టులో విడుదలకాబడిరి.) నాయకత్వం వహించియుండెను.

పెద్దపార్టీలోచేసిన బొబ్బా రామచంద్రయ్య ఫిర్యాదలతో కలహించెను. ఫిర్యాదీలు ఒక పుట్టిధాన్యం బాకీ ఉండి వసూలు యిచ్చియుండనందున కలహము ఆరంభమయ్యెను. తిట్లు కొట్టుట అయింది. గ్రామమునసబుగారి మామగారగు వేళ్ల రామయ్య అడ్డమురాగా అతనికి నెత్తిమీద బుమైనడెబ్బ తగిలింది. గాయములు బలమైనవి కలిగినందున కొన్నిగంటలలోనే మరణించెను.

వి. యల్. ఎతిరాజుగారు ఏ. యస్. శివకామినాథన్ గారి సలహాలతో ముద్దాయిలతరపున వాదించిరి. ముద్దాయిల తరపు పెద్దపార్టీ సాక్షులందరును పక్షపాతమువహించిన సాక్షులనియు పోలీసువారి ఫస్టుఇన్స్పెక్షనును రిపోర్టులో ముద్దాయిల కేర్లు లేవనియు చనిపోయినవానికుమారుడు కొట్టుటసలము లకువచ్చినపుడు హంతకులెవరో తెలిసికొనజాలకపోయెననియు వాదించిరి.

ఇందుకు వ్యతిరేకముగా పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు వాదించెను.

కాని జడ్జిగారు ముద్దాయిలతరపు వాదమునే నమ్మిరి. ఇద్దరుముద్దాయిలను విడుదలచేసిరి.

నెల్లూరు ప్రాగైసీవ్ యూనియన్

తిక్కనజయంత్యుత్సవము-అక్షయ

ఈ స్థానం బహుళ నవమీ భానువారమునాడు (27-8-1927) సాయంకాలము 6 గంటలకు పురమండలపంచైక్కిన జయంత్యుత్సవము జరుపబడును.

శ్రీ వేంకటగిరి మహారాజాగారు కలాశాలలో సుపన్యాసకులు- శ్రీమంత్ నేలూరు రామదాసయ్యగారు, (యం. యే., యల్. టి.) కవిత్రయ కవితాతారతమ్యమును గుటించి యుపన్యసించుదురు.

సుప్రసిద్ధ భాషాకోవిదులు శ్రీయుత జయంతిరామయ్య పంతులు (బి. ఏ., బి. యల్.) గారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహింప దయతో నంగీకరించిరి.

ఈసమయముననే ఏతత్సమాజకృత వ్యాసరచనాపరీక్ష లోఁ బ్రథముఁడుగా నుత్తీర్ణుడైన, చిరంజీవి మహావాది వేంకటరత్నం గారికి (ఁబూరు కలాశాలలో, సీనియర్ ఇంటరు మీడియేటు క్లాసులోని విద్యార్థి) డాక్టర్ కే. యల్. కేసరి గారి “కేసరి స్వర్ణ పదకము” బహుగౌరవము.

పల్లరు విచ్చేయఁ జూచుటలు.

యజ్ఞమూర్తి పాపయ్య, బి. యే., బి. యల్., అప్రకాశ పట్టాభిరామయ్య, బి. యే., బి. యల్., కార్యదర్శులు.

మద్రాసు కార్పొరేషను ఎన్నికదారుల పట్టిక

1927 ఏప్రిలు 1 తేదీనుండిన్ని యీనగరములోని 30 డివిజనులందుగల కార్పొరేషను ఒట్టర్ల జాబితా తయారుచేయబడును.

1926-27 సం॥ తాలూకు పన్నులన్నియు చెల్లించినవారే జాబితాలో చేర్చబడుదురు.

సాలుకురు 60-0-0 లకు మించని అడ్డల ఇంటిలో యీ నగరమందు 6 నెలలు నుంచినవి కాపురముంటాయుండి బాకీ యున్న పన్నులను ఝాడాగా యీ 1926-27 సం॥ రమునకు చేబాకీగా చెల్లించినవారే వోటునకు అర్హులు.

కనుక కేటుపేయర్లు చెల్లించవలసిన పన్నులను వెంటనే చెల్లించి సదరు సంగతి తమపేరు తండ్రిపేరు చిరునామాలతో సహా రివిన్యూ ఆఫీసరుకు తెలియజేసినయెడల వోట్ల జాబితాలో చేర్చబడుదురు.

తరంగభాగవతులు మానేపల్లి

రాఘవదాసుగారు

శ్రీ నారాయణతీర్థ యతీంద్రవిరచిత శ్రీమన్మహాభాగవతకాలక్షేపములు

వీరు వంగవోల్కు తాలూకా పొంపూరు వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ జూటూరి లక్ష్మీనారాయణ భాగవతులవారి ప్రియ శిష్యులు. శ్రీ నారాయణతీర్థులవారు శ్రీ కృష్ణలీలాతరంగిణి భాగవతములో దశమస్కంధమున శ్రీ కృష్ణజననము మొదలు శ్రీ దుక్కిణీకళ్యాణమువరకు గలకథను హరికథగా వ్రాసియున్నారు. దానిని గురుముఖతః సభ్యునించి రాఘవదాసుగారు సృష్టగా నమలతోగూడ అద్భుతముగా కాలక్షేపములను చేసెదరు. ఈ హరికథలలో రాసక్రీడయును దుక్కిణీకళ్యాణమును ముఖ్యమైనవి. ఒక్కొక్కకోజన జరుగవగినవి. రాసక్రీడయందు సప్తతాళప్రస్తారము సృష్టగా నాభినయములతోగూడ జరుగును. శ్రీ శృంగేరి స్వస్తింహ భారతస్వాములవారు కాలాటి అగ్రహారమునందు శంకరశారదా ప్రతిష్ఠలు జరిగించినపుడు రాఘవదాసుగారి నవటి కాన్వోనించిరి. అపుడు హరికథలను వారు చిత్రించి చాల సంతసించిరి. దుక్కిణీకళ్యాణము నందలి మంగళాష్టకములందు అచ్చుతేజములున్నవి. గంగ అధిదేవతను నీకు మంత్రోపదేశము చేసెదను. పడేడ్లు శ్రీనాథస్వామి లేకుండ బ్రహ్మచర్య దీక్షతో అమృతముచేసినచో మంత్రసిద్ధియగునని స్వాములవారు రమ్యగ్రహించి మంత్రోపదేశముచేసిరి. ఆతిథిగా రాఘవదాసుగారు ంక్షన సంవత్సరమున కృష్ణాష్టమినాడు ప్రారంభించి 10 వ స్కంధములు అవధానముగావించిరి. క్రోధనవత్సరమున కృష్ణాష్టమినాడు మంత్రసిద్ధిని బడిసిరి. అనగా దేవతాసాక్షాత్కారము కలగవచ్చునని. వీరినాహ్వానింపగోరువారు వంగవోల్కు తాలూకా పొంపూరుకు వ్రాయవలెను. ఇతరకథలను వినుటకంటే పరమపవిత్రమున శ్రీ కృష్ణభగవానుని చరిత్రాత్మకములగు నారాయణ తీర్థయతీంద్రవిరచిత లీలాతరంగిణియును శ్రీ శంకరభగవత్పాదాచార్యులవారిచే నాశ్రియింపబడినవియు నగు మానేపల్లి రాఘవదాసుగారి శ్రీమన్మహాభాగవతకాలక్షేపములను వినుటగోచరింపతారక మగును.

వీరిపును చెప్పి పురిచెప్పియున్నారు. మైలాపూరులో దేశోద్ధారక శ్రీ కాశీనాథుని నాశ్వరరాష్ట్రపతియగుగారింట (రెంటాలవరాసు) బసచేసియున్నారు. ఈ సంవత్సరమున నవరాత్రులలో బెజవాడలో ఆశ్వజుష్ట నవమిరోజు శ్రీ నాశ్వరరాష్ట్రపతియగుగారి గృహమున దుక్కిణీకళ్యాణమును హరికథ చేసి సభ్యుల నానందింపజేసియున్నారు.

(ఒక కృష్ణభక్తుడు)

హెడ్డాజినందర్భ మస్తిం రాయబారము

రాజప్రతినిధిసముదాయంపు

ధిల్లీ, మార్చి 23:—రాజప్రతినిధికి హెడ్డాజినందర్భ మస్తిం నివేదించుటకు మహమ్మదీయ నాయకులు మహమ్మదాబాదు మహారాజావారి నాయకత్వమున రాయబారము పోయిరి.

“ఇదిను సాదుకృత్యములు మహమ్మదీయ ప్రపంచమునకు కంటకముగనున్నవి. భారతమహమ్మదీయులు ఆచర్యులైనచిరి. యాత్రికులకు ప్రాధీమ్యముకొనుటకై నను స్వాతంత్ర్యములేదు. ఇప్పుడు మీకు తెలిసినగాని లాభములేదను పరిసితుగలిగినవి. ముఘల్సంగోరీయు ఇతరపురాతన సలమలను ఆల్లాను జాగ్రత్త పెట్టాలెను గాని అట్లుచేయుటలేదు. తెలిసినవారినుఘానాపబురులునుఅగోరీలుమొదలైనవి నాశనమొనర్చుట ముచ్చటయ్యెను. ఇతర రాజ్యములు హెడ్డాజినందర్భ మస్తిం లిఆంతరింగ్ పల నాజోకృత్యము కలుగజేసికొనరాదు గాని ఈ గున విషయములు ఆయనయంగీకరించునట్లు తమరూప్రయత్న పవలెను. 1 హెడ్డాజి మాత్రికులకు స్వేచ్ఛాప్రార్థనకు వీరకలుగజేయవలెను. 2 పరిశ్రాంతముల నాశనముచేయురాదు ఇదివరకు నాశనము చేయబడినవి తిరిగికట్టించవలెను. దానికభిర్ను భారత మహమ్మదీయులు భరించుటకు సిద్ధముగనున్నావాటిపై యాజమాన్యము ముట్టావాలిలకొండ నుండవలెను రాజప్రతినిధి తగురీతిని చర్యతీసికొని చేయవలసినదేదగనియు తెలిపి సదుదాహించి పంపెను.

వైనాన్ను బిల్లువై చర్చ

పోస్తుకార్డు ఖరీదు తగ్గించు తీర్మానము నిరాకరింపబడెను

మోటారు బండ్లపై సుంకము తగ్గనూడదను ఉపపాదనము వీగిపోవుట

తోళ్లపై ఎగుమతిసుంకము నిలిచియుండుట

వైనాన్ను బిల్లును నిరాకరింపవలెనని రంగయ్యగారు రుపపాదించుట

నూతనశిల్పనగరము, మార్చి 23:—నేడు భారతకానన్ సభ మామూలుకంటె ఒకగంటముందుగా 10 గంటలకే సమావేశమయ్యెను. తోళ్లపై సుంకము తగ్గవలెనని ఎగుమతి పన్నును తొలగింపవలెనను సూచనలపై పెద్దతగాదాలు జరుగునని లాల్ బర్నలయందు తలంచుచుండిరి. 4భాగములముగా నుండెను. గ్యాలరీలు దాదాపు భాగముగానేయుండెను. రాజాభిజిత్ ఫరావీ ఖాన్ గారు చాలాప్రశ్నలనిడిరి. ఒకప్రశ్నకు జవాబుగా సెనికోర్పోగములందును ముఖ్యసాక్షులందును ఇతరకార్యములందు హిందూదేశములో అన్ని సంఘములకు పరియైన ప్రాతినిధ్యముండవలెనని ప్రభుత్వమువారు విచారించుచున్నారనియును కాంటన్ వెంటులలో గమస్తాపనలందు గూడ సరియైన ప్రాతినిధ్యముండవలయుగా సూచనలని వారికి తెలియచేసిన బాగుండునేమోయని గూడ విచారించెదనని చెప్పిరి.

పిమ్మట సభవారు ఆరికసాయిసంఘసభ్యుల నెన్నుకొనిరి.

దొరస్వామిఅయ్యంగారి సవరణ ఓడిపోవుట

దొరస్వామిఅయ్యంగారు పోస్తుకార్డుయొక్క ఖరీదును రిపైసలకు తగ్గింపవలసినదని యుపపాదించుచు ఖరీదు రెట్టింపై నప్పటినుండియు పేదవారలు పోస్తుకార్డు నంతగా వాడుట మానివేసినని చెప్పిరి.

పోస్తుకార్డురానే నాగరకత వ్యాపింపవలెనని చెప్పుచు పండిత భానుదాసుగారు సవరణను బలపరచిరి.

ఆసిగారు పోస్తుకార్డు తగ్గినందువలన రాష్ట్రీయకప్పములకు భంగమువచ్చునను తెలిపింపును లక్ష్యపెట్టవలెనని చెప్పిరి.

అనధికారసభ్యులొకరూ చెప్పుచున్నను సర్ బి. యన్. మిత్రగారు ప్రాడింకుమిటి సలహాకై దీనినేల పంపలేదని నియోగీగారినిడిరి. పోస్తుకార్డు ప్రజలు భరింపరాని పన్నువలె నున్నని ప్రకాశంగారు చెప్పిరి. ఇది పన్నుగాదని చేసినసేవకు తగినచార్జియనియు ఆరికసభ్యుడుచెప్పెను. ఇవంతయు ఏకాధికారముతో జరుగుచున్నదనియు పోస్తుకార్డు పన్నులే యనియు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చెప్పిరి. పోస్తుకార్డు నలన గ్రామాదులకు గూడ సౌకర్యములేర్పవలెనని జోషీగారు చెప్పిరి. పల్లెటూరిజనమే తపాలా కాఖ నెక్కువగా నుపయోగించుచున్నారని అమరనాధదత్తుగారు తలచిరి. కుక్కగారు ఇప్పుడు గావింపబడిన సవరణ వలన గ్రామాదులకు సౌకర్యములు గలుగుట కిష్టమని చెప్పిరి. కరెన్సిబిల్లు సమయమున బీదలయెడల తమకు సానుభూతి గలదని సర్ బాసిత్ గారు చెప్పి న దా ని కి ద యే ని చ ర్చ న ము కా బో లు వని నిర్ణయించుచుగారిరి. బడ్జెటు దేశసౌభాగ్యమును సూచించునదేమైన తప్పక పోస్తుకార్డు తగ్గవలెనని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు రిని. టెలిగ్రాఫు టెలిఫోనురేల్లును హెచ్చుజేసిన చేయవచ్చునగాని కార్డుఖరీదు మాడుపైసలే యుండవలెనని విరుచెప్పిరి.

సర్. బి.యన్. మిత్రగారు జవాబుగా నిట్లు చెప్పిరి:—ఈ సవరణ నెగ్గినట్లయిన ఒకకోటి రూపాయలు నష్టమువచ్చును. ఈపోస్తులరేల్లలన దీనిలు బాగపడవచ్చునని నేను నమ్ముజాలను. ఈ రేల్లును తగ్గించినట్లయిన దేశములో పోస్తుకాఖాభివృద్ధి నెనుకబడి పనితీసు తగ్గిపోవును. పోస్తు సౌకర్యములను చాలవరకు పట్టణానివాసులే యుపయోగించుకొనుచున్నారు. అధికార వ్యవహారమునకే అమెరికాయందు పోస్తులకాఖ పోషింపబడుచున్నది. ఇప్పుడు ధర లన్నియు పెరిగిపోయి యుండుటచేత రేల్లు లిగ్గివట్టుయిన మరియొక కోటి యెచ్చటినంతి వచ్చును?

సవరణ నిరాకరింపబడెను. అనుమలముగా 58 ఓట్లును ప్రతిపాలముగా 61 ఓట్లును వచ్చెను. ప్రస్తుతపురేల్లే అవలంబింపబడెను.

మోటారు బండ్లపై సుంకము తగ్గింపకూడదు

ప్రకాశంగారి సవరణ నిరాకరింపబడుట

పిమ్మట సభవారు మోటారుబండ్లపై సుంకమునుతగ్గించు సూచనపై చర్చకుగడంగిరి. మోటారుబండ్లు భోగములకు సంబంధించిన విషయముగలచే నూటికి 30 చొప్పుననే పన్నుండవలెనని ప్రకాశంగారి సవరణ నుపపాదించిరి. ధజోరహిమ్. తుల్లాగారు సవరణకడ్డుపెట్టెచు రైల్వేలని ప్రదేశములకు బోవుటకై రోడ్లవల్లించి జేయవలెననిచెప్పిరి. మోటారు లిప్పుడెంత మాత్రమును భోగములేకావు గావున నింకను తగ్గించినను బాగుండునని పేరు చెప్పిరి. ఇది యింపీరియల్ ప్రెజిడెన్టుకు సంబంధించినదగుటచే పండితసీలకంధాసుగారు పన్నుల తగ్గింపరాదని ప్రకాశంగారితో నేకిభవించిరి. సర్ చార్లస్ ఇన్స్టి కుగా రీమాచనను నిరాకరించిరి. మోటారుయజమానులు పెట్రోలుమీద పన్నును తిగుమతిపన్ను గాక మ్యూనిసిపల్ పన్నును చెల్లించుచున్నారని గవర్నమెంటువారి కిష్టమే. సహాయముచేయుటకు ప్రారంభించుచున్నారు. డైరలుమీదను బ్యూటలుమీదను పన్నును తగ్గించినట్లయిన మోటారులలోనిను బక్కులును ఎక్కువగా నుపయోగింపబడి దేశముభివృద్ధిలోనికి వచ్చును. అదియే ప్రభుత్వమువారి నూచనకు కారణము. పెట్రోలుమీద పన్ను తగ్గించిన అనుభవము వలన మోటారుకారులు బక్కులు ఎక్కువగా దిగుమతిచేయుటకే 10 లక్షలు నష్టముమాత్రమే రావచ్చునని అనుకొనవచ్చును. అదియును త్వరలోనే పోవును అని చెప్పిరి.

సమ్మతులు పుచ్చుకొనకయే సవరణ నిరాకరింపబడెను. సభవా రంతిలు ఫలాహారమునకు లేచిరి.

తోళ్లమీద ఎగుమతిపన్ను నిలిపియుంచవలెను

ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణ నెగ్గుట

ఫలాహారసంతరమున సభిరిగి సమావేశమైనపుడు బిల్లు తొలగింపజూచుచున్న తోళ్లమీద ఎగుమతిసుంకమును నూటికై గుచొప్పున అట్లే నిలిపియుంచవలెనని. ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారి సవరణ నుపపాదించిరి. తోళ్లను పడునుచేయు పరిశ్రమ మారాష్ట్రమున ముఖ్యమైనపరిశ్రమయైయున్నది. యుధసమయమున మిక్కిలి ప్రధానమైన పరిశ్రమగా కనబడెను. ఆ చిన్నయోగము తిన్నను తొలగించినట్లయిన నీపరిశ్రమ మూలబడియుండవలసినప్పుడు. నేను ఫిస్కలు కమిషనరుయొక్కయు టాడుహంటరు కమిషనరుయొక్కయు రిపోర్టులతో సంకీర్తింపజాలను. ముడివర్కములమీద ఎగుమతిపన్ను వ్యాయమని తలంచుచున్నాను. ఈపన్ను నుంచినట్లయిన నీపరిశ్రమను పోషించినట్లగును. సర్ బాసిత్ గారు ముడివర్కముల నెగుమతిచేయవలెనుచున్న కలకత్తా ఆంగ్లేయ వర్తకసంఘము వారి సహాయమునసరించి సర్ బాసిత్ గారు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇది వ ర కు గూ డ వీ రి ట్లే హిందూ దేశ ప్రేమము నేమాత్రమును పాటింపకవారిసలహాప్రకారమే ప్రవర్తించియున్నారు. ఎగుమతిపన్ను కడ్డుపెట్టుట ధర్మమనియే సర్ బాసిత్ గారు చెప్పుచుచున్నట్లయిన వారు టారిఫుబోర్డు వారికి విషయము నెరింగించి వచ్చే సంవత్సరము పన్నును తొలగింపవలెనని సూచించుచు పరిశ్రమకు మరియొకవిధమున రక్షణ నొసంగజచ్చునగాదా అని చెప్పుచు రంగస్వామి అయ్యంగారు తోళ్లను పడునుచేయు పరిశ్రమ యిప్పుడేతలయెత్తుచున్నదనియు కావున దాని నింతటిలోనే ప్రభుత్వమువారు అంతమొందింపరాదనియు చెప్పుటకై సర్ గార్లన్ ఫేజరుగారి యభిప్రాయములను చదివి వినిపించిరి.

ద్వారకా ప్రసాదు మిత్రగారు సవరణను బలపరచుచు పన్ను విచారణ సంఘముగేరుట డాక్టరు పరంజిపై సర్దారు జోగింధరింగుగార్లు తెలిసిన అభిప్రాయములను నొక్కిచెప్పిరి.

సర్ వాల్టరు విల్సనుగారు సవరణ నడ్డుపెట్టుచు ఆంగ్లేయ వర్తక సంఘమువారి అభిప్రాయము ఏకగ్రీవము కాదనియు

కాని అధిక సంఖ్యాకులు పన్నును తొలగింపవలెననే యుద్దేశ్యముతోనే యున్నారనియు చెప్పిరి. ఇచ్చటి పరిశ్రమకు రక్షణ కావలసియున్నట్లయిన ధనసహాయము చేయవలెనేగాని యుధసమయమున విధింపబడిన యెగుమతిపన్ను నట్లే నిలిపియుంచి ఎగుమతి వ్యాపారమున కడ్డుపడుటవలనగాదని నెప్పిరి. చెన్ను ఉత్పత్తిదారునిమీదనే పడటవలన ఆరిక కారణములనుబట్టి చూచినట్లయిన సరియైనది కాదనియు అందువలన తొలగింపవలెననియు చెప్పిరి.

పణ్డుబండ్లపై గారు టారిఫుబోర్డువారిని పీచారింపవలసినదని కోరునట్టి తోలుపడును పరిశ్రమయొక్క పరిస్థితులెట్లున్నవో విచారింపకుండ ఎగుమతిపన్నును తొలగించుట చాల అన్యాయమని చెప్పిరి.

లాంబు (బర్బా) గారు పన్నును తొలగింపవలెననియే చెప్పిరి.

పండిత సీలకంధాసుగారు ఎగుమతిపన్నును తొలగించినట్లయిన ఎగుమతివ్యాపార మెక్కువగా జరుగువనియు గోవులెక్కువగా పోత్తగావింపబడుననియు అందువలన వ్యవసాయమునకు నష్టమువచ్చుననియు చెప్పిరి.

సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు

సర్ పురుషోత్తమదాసు భానుదాసుగారిట్లు చెప్పిరి. ఇప్పుడు భారతీయుల చేతియందున్న ముఖ్యపరిశ్రమలలో నిది మూడవది. మైందవ వాణిజ్యసంఘసభవారు కలకత్తాలో సమావేశమైనప్పుడే యెగుమతి పన్ను లేయుండవలెనని యెక్కినముగా తీర్మానించిరి. సభ్యులు ఎగుమతిపన్ను విషయమునగల సాంకేతికాభ్యంతరములవలన చలించక యీపరిశ్రమయొక్క చరిత్రనే విచారింపవలెను. మహాసంగ్రామ సమయమున నీపరిశ్రమ ప్రభుత్వమువారికిని మిత్రమండలికిని యెక్కువగా సాయము జేసియుండవలెనని బ్రిటిషువారియొక్కయు భారతీయులయొక్కయు తేమముల నాలోచించియే నూటికి 5 చొప్పున పన్ను విధింపబడియుండెను. సంగ్రామము సమాప్తమై యిప్పటికేడు సంవత్సరములగుటవలన వాణిజ్యకాఖవారి పరిశ్రమ తమకు జేసిన సేవనుమరచియున్నారు. 25 సంవత్సరముల అనుభవముతో సర్ లోగీవాట్సన్ గారు మొదటి ఆ సెంటిఫిభయందు హిందూదేశమున నీపరిశ్రమ నిర్మాణమునకు సహాయము జేయవలెనని చెప్పియుండిరి. సభ్యులు మదరాసులోనున్న 500 టానరీల వివాకమునకు పూ ను కొ ని యు న్నా ర్ క ల క త్తా క రా చీ రంగూను పట్టణములను పన్నును తొలగింప వలసినదని కోరునట్లుజేసిన ప్రభుత్వవిధానము మిక్కిలి బలహీనమైనదని చెప్పవలసివచ్చుచున్నది. రాష్ట్రీయులలో ముడివర్కముల నెగుమతి చేయవలెనుచున్నవారుగూడ మదరాసు సంయుక్తరాష్ట్రముల ననుసరించి టానింగుపరిశ్రమ వై పునకే తమవృత్తిని మరల్చునట్లుగా చేయుటకై యీసభవారు నేను భారతకానన్ సభ టానింగుపరిశ్రమయొక్క అభివృద్ధికే కంకణముగట్టుకొని నట్లు జూపవలెను.

యు. ఓన్ మాంగుగారు లాంబుగారి అభిప్రాయములతో నేకిభవించిరి.

సర్ చార్లసు ఇన్స్టి కుగారిట్లు చెప్పిరి:—1919 సంవత్సరమందీ తోళ్లను పడునుచేయు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహముసం గుటకే పన్నువిధింపబడెను. 1922 సంవత్సరమున సావన్నును పూర్తిగాతొలగించుటకు ఆర్థికపరిస్థితి లనుమలముగా లేకపోవుటచేత ఆపన్ను 15 నుండి 5 టికి తగ్గింపబడెను. పోయిన 5 సంవత్సరములకుండియుతోళ్ల యెగుమతి తగ్గిపోవుచున్నది ఈయెగుమతి పన్ను ఉన్నను తోళ్లను పడును చేయుపరిశ్రమ మిక్కిలి అభివృద్ధి గాంచినట్లును కనబడెను. కాబట్టి మదరాసు పరిశ్రమలో లోపమేమి ధరపన్నుముగాదు, గిరాకీలేకపోవుటయు నాణ్యము తగ్గిపోవుటయు లోపమైయున్నవి. మదరాసు స రకులను దిగుమతి చేసుకొన్న అమెరికావా వీటిలో నాణ్యము మిక్కిలి తగ్గిపోయినదని చెప్పుచున్నారు. హిందూదేశముందును బర్మాయందునుగల యుత్పత్తిదారులను నష్టపరచి మదరాసు పరిశ్రమదారులకు నూటికి 5 చొప్పున రక్షణసేల యెసంగవలెను. చిట్టచివరకు ఎక్కువగా మిగిలిపోయెడి తోళ్ల నేగదా ఎగుమతి చేయునది. దానికి అభ్యంతరమేల యుండవలెను? బర్మాకును హిందూదేశ మంతటికిని న్యాయము చేయవలెనని నట్లయిన పన్నును తొలగించియే తీరవలెను.

ఈ సమయమున చర్చను ముగింప వలెనని కోరిరి. కాని అధ్యక్షుడు ఆలీపుగారిని మాట్లాడవలసిగరగా వారికి తోళ్లను పడును చేయుపరిశ్రమలందు అభిలాషయున్నప్పటికిని ముడి చర్చముల ఉత్పత్తిదారుల తేమమును పాటించి ప్రభుత్వసూచనలనే బలపరచిరి.

టి. ప్రకాశంగారు మదరాసు టానింగుపరిశ్రమ తరపుననే గట్టిగా మాట్లాడిరి.

అంతట చుట్టూ నావలసినది తిరిగి కోరగా దానిసంగీకరించి రంగస్థాయి అయ్యంగారి సవరణపై సమ్మతులు వున్నవనబడెను. అనుకూలపక్షమునను ప్రతిపక్షముననుగూడ 50 రు సమానముగా సమ్మతులను తెలిపిరి. అధ్యక్షుడు ఓట్లసంఖ్యను చెప్పగానే అన్ని పక్షములవారును కరతాశీర్షములు చేసిరి. ప్రస్తుత పదతులనే నిలుపుట అధ్యక్షుని ధర్మము గావున నేను సవరణకోరకే ఓట్లను చేయుచున్నానని చెప్పచు అధ్యక్షుడు తన సమ్మతిని సవరణ కనుకూలముగా తెలిపెను. అంత అసభికార సభ్యుల హాగి ధ్వనులతో సవరణ ఆమోదింపబడినట్లు ప్రకటించబడినది. అనుకూలరు. 54 గరు, ప్రతిపక్షులు 50 గరు.

తే. హుకుమై యెగుమతివన్ను తొలగించుట

అధ్యంతర తీర్మానము విగ్రహీవుట

హిందూదేశపు తేయాకును యున్నట్లు కింగుడము ఎక్కువగా నుపయోగించుచున్నదవలన తేయాకుపై యెగుమతి పన్నును తొలగించునూచనను అధ్యంతరపెట్టుచు ముక్తానుసింగు గారొక సవరణ నుపపాదించిరి. ఇదిగూడ యింపీరియల్ ప్రీఫరెన్స్ యనియును దీని కంతమొక్కడ అనియును వీరడిగిరి. డి. పి. మిత్రాగారు బలపరచిరి. సర్ బాసిల్ థాకెట్టుగారు తేయాకు మీద ఎగుమతిపన్నును విధించుటయే తప్పనిచెప్పిరి. తోళ్ల యందున్న సుసూమామి లిందుగానరావు. పాపము దానిమీద ఏను మతిపన్నునుంచి 9 లక్ష లాసంగినందులను పట్టుకొనిరి. వంద నము లర్పించుచున్నాను. (నవ్వు)

ప్రకాశంగారు:— తేయాకుపైన పన్నునుంచి 50 లక్ష లుతీసికొనడు.

ఆరిక సభ్యుడు:— పన్నును తొలగించినట్లయిన తేయాకుకంపెనీలలో నున్న డివైడెండ్లను తిరిగి నిర్మాణముకొని వారి లాభములమీద పన్ను విధించుటకు వీలగును. ఇందువలన ఆదాయము నకు నష్టము రాదు. పైగా ఆరికాకుకే లాభము రాగలదు.

పండిత నీలకంఠరామగౌరవ ప్రభుత్వమువారు టీప్లాంటరు లకు ఏకాధికారమునంటి సహాయముచేయ జూచుచున్నారని చెప్పిరి. తీర్మానము ఓడిపోయెను.

జాయింటుకుటుంబముల ఆదాయముపై పన్ను

హిందూ కుటుంబముల జాయింటురాబడి విషయమున రాబడినపన్నును వేరుచేయవలెనని ముక్తాను సింగుగారు ఒకవి ఘట ప్రయత్నమును చేసిరి.

ప్రకాశంగారు నూపరటాక్సు క్లాజును వదలివేయవలె నను సవరణ నుపపాదించిరి.

రాబడిపన్నునుండి ఆదాయము ప్రభుత్వమువారి క క్లరరేదాయని సర్ బాసిల్ థాకెట్టుగారుడిగిరి.

ప్రకాశంగారు:— మీ ప్రభుత్వములో పూర్వమున రాబడిపన్నునుండి ఆదాయమేలేదుగాదా యనిరి. (నవ్వు)

నూపరటాక్సు ఇంగ్లాండులో తొలగింపబడియుండగా హిందూదేశమున నింకను బాధించుచున్నదని సర్ విక్టర్ సా నూనుగారు చెప్పిరి. తీర్మానము నిరాకరింపబడినది.

పిమ్మట పైసాన్సుబిల్లు క్లాజువారిగా ఆమోదింపబడినది.

పైసాన్సుబిల్లును ఆమోదింపవలయునని

సర్ బేసిల్ థాకెట్టుగారు కోరుట

ఉప్పుపన్ను తగ్గింపబడుటవల్ల కలిగిన ఫలితములు

పైసాన్సుబిల్లును ఆమోదింపవలయునని సర్ బేసిల్ థాకెట్టుగారు పాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— ఉప్పుపన్ను పదిఅణాలకు తగ్గించుటచే ఆదాయము 812 లక్షలు తగ్గును. కాని కడవి కనుంపత్తనము అట్టోబరుసెలనుండి ఇంతవరకు రూ 1-4-0 చొప్పున కొంతఉప్పు, వర్తకులకు అప్పుగవ్వబడినది. ఈ మొత్తము వచ్చుటచే నష్టము కొంతవరకు తగ్గును. పూర్తివివరములను తెలుపజాలను గాని ఉప్పుపన్ను తగ్గుటచే ఆదాయము అనుకొనిన దానికన్న 8 కోట్లు తగ్గునని రూఢిగ చెప్పవచ్చును. కాని తల కనితలంపుగ తోళ్లపై ఎగుమతిసంకము నిలచియుండుటచే 9 లక్షల ఆదాయము అధికము కాగలదు. ఈ సంవత్సరము 814 లక్షలు నిలవ ఏర్పడునని బడ్జెటునందు అంచనా వేయబడినది. కాని ఈ మార్పువల్ల కోటిరూప్యములు నిలవకూడయుండదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో రాష్ట్రీయకప్పములను తగ్గించు విషయమై మరల ఆలోచింపవలసియుండును. ఉప్పుపన్ను తగ్గినందులకు కొందరు చింతపడుచున్నట్లు ప్రభుత్వమువారికి తెలియుచున్నది. (లేదు, లేదు అను శేకలువిహార ప్రతినిధియగు గయప్రసాద సింగుగారు బిగ్గరలేదు అని అరచెను.) 'లేదు' అని విహారు ప్రతినిధి బిగ్గర అరచుచున్నాడు. రాష్ట్రీయకప్పములు తగ్గిన ను తగ్గునన్ను బిహారువారికంత చింతలేదు. కాని లభపరిరా యిగారు భంజాబునియోజకవర్గములవారి నెట్లు తృప్తిపరచెదరో తెలియకున్నది.

ఉప్పుపన్ను తగ్గుటచే ఆర్థిక విషయములపై బిహారువారికి

ఎట్టికష్టమేర్పడునో జయకరుగారు గమనించిరాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. మద్రాసు ప్రతినిధులు తమ కోటకులను ఎట్లు ఎదుర్కొనెదరో తెలియజేసెను. కాని ఈగర్హయముపై సభయందు మారవచ్చును. అప్పుడు మరల దీనిపై సభవారు ఆలోచింపవలసివచ్చును. ఈవిషయములను సభవారు గుర్తునందుచు కొనెదరని తలచుచున్నాను.

“ఇబ్బందులు తీర్చినగాని ఇబ్బందులు ఆమోదింపము”

బిల్లును నిరాకరింపవలయునని రంగయ్యగారు

కోరుట

బిల్లును నిరాకరింపవలయునని సి. యస్. రంగయ్యగారు

గారుపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

ఇబ్బందులను తొలగించుటకు పూర్వము ప్రభుత్వపు ఖర్చులను ఆమోదింపకూడదను సిద్ధాంతము ననుసరించి పైసాన్సు బిల్లును నిరాకరింపవలయునని కోరుచున్నాను. శాసనసభ వారు ఆమోదింప తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు చరించుట లేదు. భారతీయులు విశ్వాసము స్నేహభావము ప్రకటింపవలయునని బర్మెన్-హెడ్ ప్రభువుగారు కోరిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు శాసనసభ్యులుగ ప్రవేశించి రాజభక్తి ప్రమాణము గైకొని పనిచేయుచున్నారు. ఇంతకన్న ఎక్కువ స్నేహభావము ప్రకటించుట ఎట్లు వీలగునో తెలయజున్నది. నిరంకుశాధికార గ్రహమువారు చేయుచున్నట్టి ఆమోదింపుమతలయూపు చుండవలయుననియు, బర్మెన్-హెడ్ ప్రభువుగారు కోరుచున్నాడు. ప్రజాప్రతినిధులు అట్టి అవమానమును సహించజాలరు. అట్టి ప్రాయములను గుర్తెగు గ బర్మెన్-హెడ్ ప్రభువుగారు తలచిన చొప్పుననే సమాజేతము జరుపుట ఉచితము.

1924 సంవత్సరమున పైసాన్సుబిల్లును నిరాకరింప వలయునని పండిత మోక్షమణిగారు సంగని ఉద్దేశపూరితముగా ఉపన్యాసమును సభవారు మననమునకు తెచ్చుకొనవలెను. అప్పటికిని ఇప్పటికిని పరిస్థితులు మారలేదు. మన ఇబ్బందులు తొలగలేదు. నిరంకుశాధికార వ్యవహారు అంతమొంద వలెను. (రంగయ్యగారి మాటలు చెప్పుచుండ సర్ ఆల్ఫ్రెడ్ డెవిస్ మాట్లాడుచు సర్ చార్లెసు ఇన్నిసుగారు సర్ బేసిల్ థాకెట్టుగారు సర్ బుశేంద్రనాథ మిత్రాగారు ఒకరివెలదిఒకరు సభవదలిపోయిరి) సభ్యులందరూ నవ్విరి. పీఠకాశ్యేతముగ సభను వదలిపోవుచున్నారా? అట్లయిన వారి ప్రవర్తనమునందు కొంత అడ్డముండును (నవ్వు) వారు భావించిన స్థానములందు మాట్లాడుటకు మనకు అధికారముండవలెను (అధికారసభ్యులనవ్వు)

కల్కిరాజ్ అహమదుగారు:— మీరు వచ్చి మాట్లాడుచున్నాను. (నవ్వు)

రంగయ్యగారు ఉపన్యాసము ముగించిన పిమ్మట సభ ఆవృణ్ చేయబడినది. మరల రేపటిదినము 10 గంటలకు సమావేశమునను. (అ. పే.)

తపాలా ఉద్యోగుల ఇబ్బందులు

భారత శాసనసభలో ప్రశ్నలు

శ్రీ. మర్రి 22:— కేటడినము భారత శాసనసభలో తపాలా ఉద్యోగుల ఇబ్బందుల విషయమై బి. పెగనూరు నాయుడు గారడిగిన ప్రశ్నలకు ప్రభుత్వసభ్యుడు ఈక్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి:—

మద్రాసు రాష్ట్రమున రైల్వేమెయిలు సర్వీసునందలి చిన్న ఉద్యోగులకు ఇంటిబాడుగకు కొంత ఆలస్యపు ఇచ్చు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. సభాగ్రాహీయులకు సంవత్సరమునకు 20 దినములు కాజాయలు తీపు ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు రుద్దేమిచుచున్నారు. రన్నరులకు తప్ప మిగత ఉద్యోగులందరకు పైముస్కెలు ననుసరించి జీతములేవ్వబడుచున్నవి. రన్నరులు దీర్ఘకాలము ఉద్యోగమునందుండుట లేదు. కావున వారికి పైముస్కెలు ననుసరించి జీతముచ్చుటకు వీలులేదు. సెలవు పేషను మున్నగు సౌకర్యములందు రన్నరులకును ఇతర చిన్న పరివాహకమున ఎట్టి భేదము లేదు. 1927-28 సంవత్సరమున మార్పుబడిన జీతముల ననుసరించి మద్రాసు సర్కిలునందలి గుమాస్తాలకు రెండుస్కెలుల జీతములునిచ్చియుంపబడగలవు. ప్రస్తుతము తపాలా బర్రోలు యొక్కయు తపాలాశాఖయందలి పనివారియొక్కయు జీతములపైయు పై తగ్గింపబడిన మొనర్చి అనవరతమైనచో మార్పు లానర్వ ప్రభుత్వమువారు రుద్దేమిచుచున్నారు.

రైల్వేమెయిలు సర్వీసు సార్వరులకు అట్లు గర్వీసు అలవస్సు ఇచ్చు విషయమై ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఈవిషయమెంటునందలి ఇతర పనివారి హక్కులవిషయము ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరు. (ప్రశ్న పేస)

శాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

అధికారేతర కార్యక్రమము
మద్రాసు శాసనసభయందు యీ సెల 29, 30, 31 తేదీలందు అధికారేతర కార్యక్రమము యీ దిగువ రీతిగ జరుగును.

శ్రీ. కోటిరెడ్డిగారు, 1908 ఎట్టిట్టులాండు అట్టినను సవరణపట్టుచు ప్రవేశపెట్టెదరు.
ఎస్. సత్యమూర్తిగారు 1928 మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపట్టుచు సవరించు చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు.
జె. ఎ. సాలదానాగారు జిల్లామునిసిపలు చట్టమును సానికసంఘముల చట్టమును సవరింప బిల్లు ప్రవేశపెట్టెదరు.
సి. ఆంజనేయులుగారు ఎట్టిట్టు లాండాట్ట సవరణ బిల్లు ప్రవేశపెట్టెదరు.

గ్రామోద్యోగుల బిల్లు
ఎస్. ముర్రయ్య మద్యుగారు గ్రామోద్యోగుల చట్టమును ప్రవేశపెట్టెదరు. ఈబిల్లుయొక్క కారణోద్దేశములు యీ రీతిగ తెలుపబడినవి. రాష్ట్రములో ముప్పాతిక భాగము గ్రామకరణములు, మునసబుల ఉద్యోగములు వలెపారంపర్యము గ నున్నవి. రాష్ట్రమునందు చిన్న ప్రాంతములందు నీ ఉద్యోగములు ఒకేరీతిగ నుండుట మంచిది వ్యత్యాసముండుటనవసరము. భాగీ వచ్చినపుడెల్ల ఉద్యోగమునకై పలువురు పోటీదొరితే దురలవాటు వాగొట్టులెను. అందుకొరకై యీబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడినది.

తీర్మానములు
డి. నారాయణరాజుగారు:— ఏలూరు హిందూయంబజన సంఘము గ్రంథాలయము నిర్మించుట కేర్పాటుచేయబడిన సలముపై విధించిన రూ 4-3-3-7 పన్నుతగ్గించి మామూలుగ ధర్మసంస్థలపై విధించునట్లు ఎకరమునకు రూ 6-4-0 చొప్పున వసూలు చేయవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వము వారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

జి. ఆర్. ప్రేమయ్యగారు:— గ్రామములకొని పట్టణములకొని పెద్దవిజేయు స్కీము లేమయిన నున్నచో సానిక సంఘములు వాటిని ఆములు జరిపినపుడు చాలకాలమునుండి నివాస మేర్పరచుకొనిన నిమ్మ జాతులవారిని కలవంతముగ తొలగింపరాదని ప్రభుత్వమువారికి యీ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

బషీరు అహమ్మదు సయ్యదు:— ఎం. పి. నారాయణ మిననూగారిని వెంట కి విడుదల చేయమని యీ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

పాకశాలలందు బాలబాలికలందరికీ వైద్యపరీక్ష చేయుంచుమండలెనని ఎల్. సి. గురుస్వామిగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించెదరు.

రా|| సా|| ఆర్. శ్రీనివాసమగారు:— కల్లు సారాయి నిషేధపదార్థములు క్రియించు ఆంగ్లేషీయుల ఆనివారము క్రిష్టమును, ఫోగో, ఆయుధపూజ, దీపావళి, మొహరము పండుగ సెలవుదినములలో శాసనసభ సానిక సంఘముల ఎన్నిక దినములలో ను మూయించవలెనని యీ సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

వైద్యకళాశాలయందు విద్యార్థి కేతనము రూ 900 నుండి 540 కి తగ్గించవలెనని కె. ఆర్. వెంకటరామయ్యగారు ప్రతిపాదించెదరు.

ఇండియన్ క్రైస్తవవిద్యార్థులకు నిమ్మ జాతివిద్యార్థుల కొసంగ ప్రత్యేక సౌకర్యము లాసంగవలెనని డి. భామకుగారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు.

కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడుగారు:— రాజమండ్రిలో కర్నాటికు శేషమల్లులకు తగినపెట్టుబడి జేసి ప్రభుత్వమువారే పనిజరిపించు మండలెనని యీ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

కె. కోటిరెడ్డిగారు:— ఇరిగేషను స్కీము సాలీన ఖర్చుపెట్టుబడిపై వడ్డీతగిన ఫలసాయమువచ్చు స్కీములన్నింటిని ప్రోత్సహిస్తూ స్కీములకు గుర్తించవలెను. అని యీ సభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

సి. ఎస్. గోవిందరాజులు మద్యుగారు నామగజి టెను ఉద్యోగుల యిబ్బందులగూర్చి విచారింప ఉపసంఘమును నియమించవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

సాని వెంకటాచల చెట్టిగారు:— సానిక సంఘముల క్రిందపన్ను పాకశాలలో నేర్పుటలేకున్న నూలువడుకుటను, మాతృభాష యేదియైనను హిందీభాషను విద్యార్థులకు నేర్పి స్వాతంత్ర్య మొసగవలెనని యీ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

కృష్ణమగోదావరిజిల్లా కేంద్రపాఠశాల ఏలూరునుండి నిడదవోలునకు మార్పువలెనని డి. వెంకటేశ్వర్లుగారు ప్రతిపాదించెదరు.



ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించి, దాని యవస్థ యదిగదానని ఉపేక్షనహించుట, ప్రభుత్వమునకు పాడిగాదు. విశ్వవిద్యాలయాధివృద్ధికి ధనము ప్రధానసాధనము. ఇంతవరకు సీసేటుభవనము ప్రారంభము కాలేదు. మాతృభాషద్వారా విద్యను గణపుటకు తగుప్రయత్నము లారంభము కాలేదు. కొత్తగ పరీక్షలను నెలకొల్పినను, అంతమాత్రముచే విశ్వవిద్యాలయప్రయోజనము విస్తరించదు. ప్రభుత్వకళాశాలలు విశ్వవిద్యాలయవశమగు నాశగనుపింపలేదు. విశ్వవిద్యాలయము తన స్వేచ్ఛను కాపాడుకొని, త్వరలో ఆదర్శ సాఫల్యముగాంచునని నమ్ముట కింతవరకు కాధారము గనుపించలేదు. విశ్వవిద్యాలయలక్ష్యము గొప్పది. కాని, సాధన సామగ్రి అందుబాటులోలేదు. ఇట్టిపరిస్థితులలో మేధావులగు వైస్రూపులగుమూలమూల మేమి చేయగలరు? ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు ధన వంతు లింకను తగువిరాళముల నొనగనిమాట నిజమే. కాని, విశ్వవిద్యాలయము తనలక్ష్యమును జేరుటకు పట్టుదలతో కృషి సలుపుచున్న దనియు, ఆంధ్రప్రదేశ్మునకు నిజమగులాభము చేకూర్చుచున్నదనియు దోచినగాని, ఆంధ్రదేశపుధనములు విశ్వవిద్యాలయమునకు తోడ్పడుటకు ముందుకు రారు. అందుచే విశ్వవిద్యాలయమును సాఫల్యస్థితిలో నుంచవలసినబాధ్యత, ప్రభుత్వముపై నిలిచియున్నది. ధనసహాయము జేసినమాత్రాన, విశ్వవిద్యాలయము తమకులోబడియుండవలెనని ప్రభుత్వమునకు తలంపగూడదు.

ఈ సంగతిని ఉపాధ్యక్షులు పలుమరు తేటపరచిరి. స్వేచ్ఛావాతానరణమునందే, విశ్వవిద్యాలయోద్యమాలు సభాము గాగలవు. ఆకున్నట్లు, కేంద్రీకృత విశ్వవిద్యాలయములకు ప్రభుత్వము సహాయము జేయుచున్నను, వానిని నశపరచుకొనుటకు చిట్టి ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నింపక సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ నొనగిరి. అట్టి స్వేచ్ఛానకాశములనే ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమున కొనగవలయును. దేశభాషా మూలకవిద్యను ప్రవేశపెట్టుటకుగాని, వృత్తివిద్యలను ప్రోత్సహపరచుటకుగాని, శాస్త్రసరిశోధనకు చేయూత నొనగటకుగాని, ధనము పుష్కలముగ నుండవలయును. దబ్బు లేనిది, ఎట్టి స్త్రీములను తమూచుజేసినను నొక్కటియే. విశ్వవిద్యాలయము కొనయాపిరితో జీవించునంతవరకు విద్యావిధానముచక్కండజాలదు. ప్రజలు గోరు నూతన సంస్కరణములను కొనసాగించుట దుర్లభమగును. ఇట్టి సందర్భములలో బ్లాక్టులో ప్రత్యేకించిన లక్ష్యమునైనను చూపాయి. గ్రాంటు ఏమూలకు పుచ్చునో యూహించవచ్చును. ఇందుకు

బాధ్యులెవరయినను, విశ్వవిద్యాలయముపట్ల ప్రభుత్వమువారు తమబాధ్యతలను బాగుగ గ్రహింపలేనని అనుకొనవలసివచ్చును. ఇతర ఖర్చులను తగ్గించి, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు తగిన గ్రాంటు నొనగియుండవలసి నది. నిన్నటిదినమివిషయమై మద్రాసు శాసనసభ్యులు కొందరు ప్రధానమంత్రికి సభలో నివేదించిరి. విశ్వవిద్యాలయమున కిచ్చినగ్రాంటు స్వల్పముని మంత్రిగారు రంగీకరించిరి. కాని ఆర్థికసంఘమువారియెదుట అన్నిసూచనలనుబెట్టి వారి అంగీకారము బొందినగాని ఎక్కుడు డబ్బిచ్చుటకు సాధ్యపడదని. మంత్రిపరిషత్తియంతయు వైస్రూపు కమిటీవారి యనుగ్రహముపై నాధారపడియున్నది. మంత్రిగారి యనుగ్రహముపై విశ్వవిద్యాలయ మధారపడియున్నది. విద్యాశాఖ ఎంతనిస్సయహాస్థితిలో నున్నదో గ్రహింపవచ్చును. త్వరలో రాష్ట్రకృషిములు తొలగునుగాన, తగిన డబ్బునువిశ్వవిద్యాలయమున కొనగటకు వీలేర్పడునని, ప్రధానమంత్రిగారురండించిరి. కాని భారతశాసనసభవారు ఉప్పుపన్నును తగ్గించినందున, రాష్ట్రకృషిముల తగ్గుదలతోగూడ లోపము కలుగునని బ్లాక్టుగారు భయపెట్టుటచే, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు మంత్రిగారు హామించినడబ్బు జేరకబోవచ్చును. అట్టితరి, విశ్వవిద్యాలయము నామమాత్రముగ నిలిచియుండవలసివచ్చును. ప్రభుత్వ సహాయము విషయమై తగిన నమ్మకము గుదురకుండుటచే, ఆంధ్రదేశముందలి విశరణశాలు లందరును తమ విశ్వవిద్యాలయమునకు ధారాళముగ సహాయముజేసి, ఆంధ్రులయశమును కాపాడుట వివేకము. ప్రభుత్వమువారి యుపేక్షకు ఆంధ్రప్రముఖులు తగినప్రత్యుత్తర మొసగి, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును సాఫల్యముగ నిర్వహించుట యత్యవసరము. ఆంధ్రరాష్ట్రము ముందుగ లభించినచో, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మింతహింసాస్థితిలో నుండియుండదు. ఆంధ్రదేశప్రయోజనములకు తగిన ధనము తప్పక లభించెడిది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయముతో బాటు ఆంధ్రరాష్ట్రమును త్వరలో సంపాదించు అంతయవసరమో, ప్రస్తుతపరిస్థితులు తెలుపకనే తెలుపుచున్నవి.

పన్నులచట్టము : ఉప్పుపన్ను

ఇండియాప్రభుత్వపు ఆర్థికచట్టము నామోదింపగోరుచు సర్ బ్లాక్టుగారు చేసిన ప్రసంగము విచిత్రముగ గనుపట్టును. ఉప్పుపన్నును భారత శాసనసభవారు తగ్గించినందులకు, వారిని నిందించుట బ్లాక్టుగారి కేమాత్రము పాడిగాదు. బ్లాక్టుగారు తలపెట్టినచో, ఉప్పుపన్నును రాష్ట్రకృషిములను గూడ తగ్గించుటకు సాధ్యపడెడిది. మిలిటరీ ఖర్చులో నేమాత్రము తగ్గించినను ఇట్టి పన్నులను సులభముగ తొలగింపవచ్చును. మిలిటరీ ఖర్చును తగ్గించుట కవకాశము గలదని గూడ, బ్లాక్టుగారు రిడివరకు గర్భితముగ నంగీకరించిరి. ఇంచితేపు ప్రభువుగారు సూచించిన పరిమితివరకయినను మిలిటరీఖర్చును తగ్గింపవలగును. అంతవరకయినను, ప్రభుత్వమువారు రేల నేయరాదు? ఇక్కార్యమును సలుపక, ఆర్థికసభ్యుడు ప్రజాప్రతినిధుల నూరక బెడరించుట

చోద్యము. ఇదివరకు 3 కోట్ల 64 లక్షలు నిలువ మిగులు నని యూహించిరి. భారతశాసనసభవారు గావించిన తగ్గుదలవలన, నిలువ కోటిరూపాయల కన్నను తక్కువ యగునట. ఇందువలన రాష్ట్రకృషిముల తగ్గుదల పూర్తిగ కొనసాగదట. సర్లి మెంటరీ డిమాండుల నయినను బ్లాక్టుగారు గోరరట. ప్రజాప్రతినిధులను బ్లాక్టుగారు రీతిని క్షింప నెంచిరిగాబోలు! కాని ప్రజాప్రతినిధులు భీతికెంద నక్కరలేదు. ఉప్పుపన్నును తగ్గించుటచే, వీరు జనసామాన్యమునకు మహాపకారము గావించిరి. రాష్ట్రకృషిముల తగ్గుదలకన్ననుగూడ, ఉప్పుపన్నుతగ్గుదలవలన ప్రజలధికుముగ సంతృప్తిజెడకమానరు. మద్రాసు మెయిలు పత్రిక, ఉప్పుపన్నుతగ్గుదల కనుకూలముగ వోటు జేసినవారిని ప్రజలు నిరసింపవలయు నని కోరుచున్నది. బ్లాక్టుగారుగూడ నిట్టిపందెమునే వైచుచున్నారు. పంజాబువోటరులను లజపతిరాయి గారు సంతృప్తిపరుపగలరాయని వీరడుగుచున్నారు. జయకరుగారు బాంబాయి నెట్టిస్థితికి దెచ్చిరో చూడుడని, వీరు వెక్కిరించిరి. బెంగాలుప్రతినిధులు, తమ చర్యవలన నెట్టియుప్రదనము గలదో గ్రహింపనేలేదట. మద్రాసుప్రతినిధులు తిరిగి స్వగృహముల కరుచెంచునప్పటికి, వోటర్లచీవాట్లు సిద్ధమగునట. బీహారు ప్రతినిధికి, రాష్ట్రకృషిముల విషయమై శ్రద్ధయే లేదట. ప్రజాప్రతినిధులెవరును, ప్రజలక్షేమముపట్ల శ్రద్ధవహింపకున్నను, బ్లాక్టుగారు రాక్కరే యీభారమునంతను మోయుచున్నారా ఏమి? ఈరీతిని, ఒకపన్నుకును యింకొకపన్నుకును ముడిబెట్టి, ప్రజాప్రతినిధులమధ్య భేదము గల్పించుటలో నేమి, ప్రజలకును వారి ప్రతినిధులకును మధ్య కయ్యము బెట్టుటలో నేమి, బ్లాక్టుగారు దిట్టలు. ఈమారుగూడ, బ్లాక్టుగారి విభేదతంత్రమువలన, బాంబాయి ప్రముఖులగు సర్ పురుషోత్తమదాసు తాకూర్లుదాసు ప్రభృతులు తాటస్థము వహించుట సంభవించెను. బాంబాయిరాష్ట్రమున కిందువలన అపాయము వాటిల్లునని వీరు భయపడియుందురు. ఇంతటితో నాగక, బ్లాక్టుగారు మరియొక రీతిని గూడ ప్రజాప్రతినిధులను భయపెట్టుచున్నారు. స్టేటు కౌన్సిలు సభవారు, తాము గోరిన రీతిని ఆర్థికచట్టమును ఆమోదించెదరని, వారెగుదురు. ప్రభుత్వ నిర్ణయములకు స్టేటుకౌన్సిలు సభవారు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుట యాచారముకాదు. అందుచే ఆర్థికచట్టమును ఉన్నదున్నట్లు స్టేటు కౌన్సిలుసభవారిచే నంగీకరింపజేసి, తిరిగి దానిని భారత శాసనసభ వారియెదుట బెట్టెదరని, బ్లాక్టుగారిప్రసంగము తేటపరచుచున్నది. అప్పుడయినను భారతశాసనసభవారు తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొని బుద్ధిగలిగి ప్రవర్తించురని, వీరు హామించుచున్నారు. వెనుకటిమారు, ఉప్పుపన్నుతగ్గుదల విషయమున భారత శాసనసభవారు రిటులనే వెనుకంజవైచిరి. ఈమారును అటులనే జరుగునని బ్లాక్టుగారు తలంచుట సహజ మయినను, భారత శాసనసభవారు తమ ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొందురని నమ్మెనము. బీదలకెల్లరకును ప్రాణాధారమగు ఉప్పుపన్నును తగ్గించినందులకు, భారత శాసనసభవారిని వోటరులు ప్రశంసించెదరుగాని, నిరసింపరు. అందుచే వోటరులవిషయమై వీరెంతమాత్రము భయ

పడనక్కరలేదు. బ్లాక్టుగానినీ సభనుండి ఆర్థిక చట్టము వెలువడిన పిమ్మట మాత్రము, భారతశాసనసభ్యులు లొంగి పోవుచో ప్రజల విశ్వాసమును వీరు పూర్తిగా కోల్పోయెదరు. ప్రజలమేలు కొరకు గాక అధికారవర్గ లాభముకొరకు ప్రతిపాదించబడుచున్న ఇట్టి ఆర్థిక చట్టమును నిరాకరింపవలెనని రంగస్వామిగారు కోరుట వింతగాదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆర్థిక చట్టమును నిరాకరించుట విధియైనను ఇతరపక్షములవారు గూడ వీరితో చేతులగలసి, ప్రస్తుత పరిపాలనా విధానముపట్ల తమ యసమ్మతిని దృఢముగ జూపుట యవసరము.

తేయాకుపన్ను : బ్లాక్టుగానిచర్య

తేయాకుపై గల ఎగుమతిపన్ను రద్దుచేయ జనునని సర్ బ్లాక్టుగారు బడ్జెట్టు సంధు సూచించియుండిరి. దీనిని రద్దుజేయుటకు, తమకు వీలులేకున్నను, అందువలనగలుగు నష్టమును భర్తీ చేయవచ్చునని తెలిపియుండిరి. ఇంతవరకు తేయాకు కంపెనీలకు వచ్చు లాభములలో 100 కి 25 వంతు పైసనే ఇకకంటాక్కు విధించుచున్నారు. మిగిలిన భాగమును వ్యవసాయపు రాబడికింద పరిగణించుటచే, పన్నును విధించుటలేదు. కాని, ప్రభుత్వము వారు విచారణ సలుపగ, నూటికి 50 వంతుకుపైగ వ్యవసాయేతరపు రాబడి వచ్చుచున్నదని, తెలిసెనట. అందుచే, నిట్టిపాచ్చురాబడిపై ఇకకంటాక్కును విధించునెడల, నష్టము భర్తీయగుననియు ఎగుమతిపన్నును రద్దుజేయవచ్చుననియు బ్లాక్టుగా రూపొందిరి. అందు కనుగుణముగ నొక తీర్మానమును గూడ ప్రవేశపెట్టిరి. బ్లాక్టుగా రి యూహను తెలిపిన నాటినుండియు, తేయాకుతోటల యజమానులగు యూరపియనులు హాహాకారముల సలుపసాగిరి. ఇట్టిసూచన అన్యాయ మనియు, అక్రమమనియు ఖండించిరి. మామూలుగ నెట్టిరాజీకిని లొంగని బ్లాక్టుగా రీవిషయమున మెత్తపడి తమ తీర్మానము నుపసంహరించికొంటిమని, ప్రకటించుట చోద్యము. ఈ విషయమై తేయాకుతోట యజమానులతో, బ్లాక్టుగారింకను యోచింపవలయు నట. తేయాకుతోటలవిషయమున భేదము లేన్ని యోగలవట. కొన్నితోటల రాబడి 100 కి 50 కన్న తక్కువగ నున్నదట. భారతశాసన సభ వారితో యోచింపకుండ, బ్లాక్టుగారు తమ యిచ్చవచ్చినట్లు మెలగుట భావ్యముగ లేదని, రంగస్వామిఅయ్యంగారు మందల్లో, భారత శాసనసభలో ముక్తానుసింగుగారు సవరణను ప్రతిపాదించుచు, తేయాకుపై ద్విగుమతిపన్నును తొలగింపగూడదని, దృఢముగ పలికిరి. కాని, బ్లాక్టుగారు వీరి సవరణ సంగీకరింపక నిరాకరించిరి. బ్లాక్టుగారు యూరపియను వర్తకుల విషయమై చూపు దాక్షిణ్యమును, దూరాలోచనను ఇతర విషయములలోగూడ కనుబటచిన నెంతయో మేలుగ నుండును.

మదరాసు శాసనసభ : తీర్మానములు

29 వ తేదిన జరుగు మదరాసుశాసనసభలో ప్రజాప్రతినిధులు ప్రతిపాదించెడి తీర్మానములలో కొన్ని ముఖ్యమయినవి గలవు. స్థానికసంఘములు నిర్వహించుబడులలో, నేతను నేర్పకుండ నూలు

పడుకుటను నేర్పగూడదని, యింతకుపూర్వ మొక ఉత్తరువు వెలువడియుండెను. ఇందువలన నూలు, పడుకుటను నేర్పుటకు సాధ్యపడకున్నది. హిందీ బోధింపగూడదను నిషేధ మమలులో నున్నది. ఈ రెండు నిషేధములను తొలగింపవలయునని, స్వామి వేంకటాచలంశ్రేష్ఠిగారు తీర్మానమును పాదించెదరు. ఈతీర్మానమును మంత్రిగారంగీకరించుట లాభకరము. ఇందలి కోర్కెలు కడుస్వల్ప మయివి. హిందీని, రాటమును నిరుత్సాహపరుప దలచిన తప్ప నిట్టి తీర్మానము నామోదింపకుండుటకు కారణము గనుపించు. జస్టిసు మంత్రులు చేసిన యుత్తరువులకు కారణమును గ్రహింపవచ్చును. అసహాయవాదు లభిమానించు విషయములను నిరాకరించుటకువారు కంకణముగట్టుకొనుటచే, నిట్టి నిస్సారవగు ఉత్తరువులను ప్రచురించెరి. స్వతంత్ర మంత్రు లిటీవల కద్దరు విషయమున ప్రత్యేకాభిమానము జూపుటచే, వెనుకటిమంత్రులు సలిపిన అన్యాయములను తొలగించుట ధర్మము. అధికారప్రతిష్ఠ కొరకు వారు ప్రాకులాడ నక్కరలేదు. ప్రభుత్వపు పాలిసీకిని, ఇట్టి చర్య అడ్డుపడ నేరదు. ఏలూరు యువజన సంఘముపై విధించెడి భూమిపన్నును రు 6-4-0 లుగ నిర్ణయింపవలెనని, దండు నారాయణరాజుగారు దెచ్చెడితీర్మానము చాల ముఖ్యమయినది. ధర్మప్రతిపాదనలపై కన్న నెక్కుడుపన్నును విధించుటచే, ఈ సంఘమునకు విశేషనష్టము గలిగినది. భవననిర్మాణము పూర్తిగాక నిలిచి పోయినది. అందుచే ప్రభుత్వమువారు తమ దృక్పథమును మార్చుకొనుట యవసరము. నారాయణ మిశనుగారి విమదలగూర్చియు, కర్నాటిక్కు పేరు మిల్లుగూర్చియు, నిడదవోలును జిల్లాకార్యస్థానముగ జేయుటగూర్చియు, తీర్మానములు గలవు.

మోటారుపన్ను

ఇండియా ప్రభుత్వపు ఆర్థికసభ్యుడీ మారు బడ్జెట్టులో జేసిన ఘనకార్యము, మోటారుపన్నును తగ్గించుట. ఉష్ణపన్నును తగ్గించుటకు ననేమి రాయనెడి బ్లాక్టుగా రెప్పుడును మోటారుపన్నును తగ్గించుటకు మాత్రము కుతూహలము జూపుచునేయుండిరి. వీరిపంత మీమామ నెరవేరినది. బ్లాక్టుగారి సూచనప్రకారము, మోటారు బండ్లపై దిగుమతిద్యూటీ 100 కి 30 నుండి 20 వరకు తగ్గింపబడెను. టైరులపై దిగుమతి సుంకములు 100 కి 30 నుండి 15 వరకు తగ్గింపబడెను. ఇందు వలన గలుగురివిరూపనప్రమును పాటింపనక్కరలేదని బ్లాక్టుగారి తలంపు. ఇట్టిసానుభూతి బీదలబరువులను తగ్గించుపట్ల మాత్రము బ్లాక్టుగారు చూపుట లేదు. ఆకారణముచేతనే, బ్లాక్టుగారి బడ్జెట్టును “ధనికుల బడ్జెట్టు” అని పిలుచుట ఆచారమయినది. మోటారుద్యూటీని తగ్గింపగూడదని, టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు సవరణను ప్రతిపాదించిరిగాని వారినవరణ భారతశాసనసభలో నిరాకరింపబడెను. తమపంతము చెల్లినందులకు, బ్లాక్టుగారు మిగుల సంతసింపకమానరు.

పోస్టు రేట్లు

ఉష్ణపన్నును తగ్గించిన భారతశాసనసభ వారు, పోస్టుకార్డు ఖరీదును అర్ధశానుండి కానికి తగ్గించుటకు వెనుదీయుట శోచనీయము. సామా

న్యప్రజలు కార్డులను తరుచుగ నుపయోగించుచుండురు. అట్టితరి దొరస్వామి అయ్యంగారి ప్రతిపాదన సంగీకరించియున్నచో, బీదలకు మిక్కిలి ఉపశాంతి గలిగెడిది. ప్రజాసామాన్యము సులభముగ గ్రహించెడి రాజకీయసౌకర్య మిదియే. ప్రజాప్రతినిధులు పలువు రితగ్గుదల కనుకూలురుగ నున్నారని గ్రహించవచ్చును. కాని బీదలభారమును బ్లాక్టుగారు గ్రహించజాలరు. ఉష్ణపన్ను చర్చసందర్భము నందువలె, బ్లాక్టుగా రిమారును బీదలయెడ సానుభూతిరహితముగ మెలగిరి. యూరపియను వర్తకులకు సంబంధించిన ప్రశ్న వచ్చిన పుడు మాత్రము, వీరు ఆతురము గనుపటచుచుండురు. స్వపరిపాలనము లేనికతన, ప్రజల కెట్టినష్టము గలుగుచున్నదో, యిందునుబట్టి గ్రహించవచ్చును.

తోళ్ల పన్ను

తోళ్లపై ఎగుమతిపన్ను తొలగింపబడునని, ఇండియా బడ్జెట్టులో ప్రచురింపబడెను. ఈసూచనను తోళ్లవర్తకు లామోదింపలేదు. చెన్నరాజధానిలో సీవర్తక మధికముగన్నది. మద్రాసువర్తకులు బలముగ నాడేపించిరి. ఉష్ణపన్నును, పోస్టు రేట్లను తొలగింపక, తోళ్లపన్నును తేయాకుపన్నును తొలగించుట వింతగ దోషకమానదు. భారత శాసనసభలో తోళ్లపన్నును తొలగింపవలెనని బ్లాక్టుగారు చేసినసూచనను నిరాకరింపవలయునని, రంగస్వామి అయ్యంగారు సవరణను దేగ, నదిభారతశాసనసభవారిచే సంగీకరింపబడెను. బ్లాక్టుగారి ప్రయత్నములకు విఘాతము కలిగెను.

పోలీసువ్యయమును తగ్గించుట

పోలీసు ఖర్చులో అయిదులక్షల మొత్తమును తగ్గింపవలెనని మొకటరమణయ్యంగారు దెచ్చిన తీర్మానమును మదరాసు శాసనసభవారు అంగీకరించి ప్రస్తుతపద్ధతులపట్ల తమ యసమ్మతిని దెలిపిరి. మదరాసు ప్రభుత్వమువారు, ప్రజాప్రతినిధుల విమర్శనల గాంచియైనను, పోలీసుశాఖను సంస్కరించుట సముచితము. పోలీసుశాఖ రిజర్వుడు శాఖ యయినను, ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయములను నిరసించుట ప్రభుత్వమునకు పాడిగాదు. పోలీసు శాఖను ప్రజలవిశ్వాసమునకు పాత్ర మగునటుల జేసినగాని, దానిప్రయోజనము విస్తరింపదు.

దక్షిణాఫ్రికా ఏజెంటు

భారతీయుడే యుండవలె ననుట

వర్తకమండలివారి తీర్మానము

హంబాయి, మార్చి 28 :—భారత ప్రభుత్వమువారికి వర్తకమండలివారు ప్రజాసామాన్యమునకు గౌరవనీయుడగు భారతీయుడే దక్షిణాఫ్రికాలోని ఏజెంటుగ నియమింపవలసి ననియు ఆతని పరివారమును భారతీయులుగనే యుండవలెననియు తీర్మానించి తంతి సంపిరి.

మరియుక తంతియందు మండలివారు అంతర్జాతీయ ఆర్థికమహాసభకు మువ్వరు ప్రతినిధులుగాక పంపవలసిన అందరను మేలో జేసినాపంపవలెనని తీర్మానము సూచించిరి. అస్సెంబ్లీని విచారించి ప్రజాగౌరవమునకు పాత్రులైనవారి సంపదలను, ఈసూచనను నిరసింపినచో వారు జేసినా పంపవలసిన భారతజేత రాజప్రతినిధులను ప్రభుత్వమువారింపలేదని సూచించుటకు తీర్మానించినట్లు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)



స్వాంగు హోం అల్లకల్లము

దోపుల్ల-వరశురామస్మితి

రుగ్గి, మార్చి 24:—స్వాంగు హోం అంతర్జాతీయ పరిస్థితులు నిన్న రాత్రి నెమ్మదిగానే యున్నవట. బ్రిటిషు, ఆమెరికా, ఫ్రెంచి, జపాను, ఇటలీ, డచ్చి, స్పెయిను పోర్చుగీసు నేనలు (నాకాదళము, సైనికులు) సెటిల్మెంటును గాపాడుచున్నారు. ఫ్రెంచిపట్టణముగూడ కాపుగాయుచున్నారట. ఇందులో 1500000 చీనావ్రజలు చాలకలవరముతో కొట్టుకొనుచున్నారు. మూడురోజులంతా సమ్మెగట్టిరి. పబ్లికు సర్వీసులో పనిచేయు పనివాం ద్రులందఱును జేరిరి.

సెటిల్మెంటు సరిహద్దుపై ఆపువపుడు ముట్టడిజరిగెను. తొన్ని ప్రమాదములు తగిలెను. రక్షక వైన్యములో కొన్ని గండ్లు వచ్చిపడినవి.

సెటిల్మెంటు కావల కల్లోలముగయున్నది. చాలవందల ఉత్తరచీనా సైనికులు దక్షిణనేనలో జేరిరి. రాత్రి అంతయు చీనానిగరములో పరశురామస్మితి, దోమకొనుట సాగెనట. సెటిల్మెంటుకావల చెవులు గింగురుచునుటల ఎడతెరిపితమండ ఫిరంగుల మ్రోత అదే పనిగ మ్రోగుచుండెనట.

ఇందో చీనాకంపెనీ

నాకనుబీడ గొంగులు బట్టుకొని బియాస్ పేగుగొంపోయి రట. వివరములు తెలియవు. ఓడవొంగలు దోమకొన్న సాక్షులొ బియాస్ పేజేరిరి.

న్యూఢిల్లీలో నిన్న విదేశీస్త్రీలు, పిల్లలు ఖాళీ చేయుటకు ప్రారంభించిరి.

స్వాంటంగు ప్రజలు చీనా నగరమును దోచుకొనుచున్నారు. 150000 మంది సమ్మెగట్టిరి.

చీనా జాతీయ భావముల పట్ల తాము సానుభూతితో నున్నను స్వాంగు హోం నున్న విప్లవ ఏజెంటు ధోరణులను చూచి తమ మనసు బాదుచేయుచున్నారనియు అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటునందఱు ఇంకొక ముగ్గురిని జేర్చుకొందుమనియు, అంతయు తమచేతిలోనే యుంచుకొనుటకు అవసరమును వైన్యము శుభయోగించెదమనియు, మితవాదులగు చీనావ్యక్తులు, విదేశీయులు తమకు తోడ్పడి వాచెత్తుకొనవలచిన చార్లను ఆమోదించవలెననియు, విప్లవపద్ధతులను మానవలె ననియు అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటునందఱు రడిగిరి. ఉత్తర చీనా సేనలు వందల కొలది హద్దు పీరిలోపలబడిరి. కాని నిరాయుధులగ జేసివేసి వారిని బరిమిచేసిరి.

అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటుకు గండ్లు గురియు చుర్రేయున్నవి. జపానువారు చెబుకు చెబు చేయుచు నేయున్నారు గుండను.

న్యూఢిల్లీలో విదేశీ వ్యక్తులలో పనిచేయువారందఱును సమ్మెగట్టిరి. బ్యాంకుల దగ్గర సికిటిజేరి. పనిచేసెద మన్న వారిని భయపెట్టుచున్నారు.

బ్రిటిషు కాన్సులుకు

“చావుదప్పి కన్ను లాట్టపోవుట”

స్వాంగు హోం, మార్చి 23:—ఆంగ్లో ఫ్రెంచి మతసంఘముండి 500 చీనా విదేశీస్త్రీలను పిల్లలను ఉపద్రవమునుండి తప్పించుటకు ప్రయత్నించుచుండ, గార్డు ప్రభువును, బ్రిటిషు కాన్సులు జనరలు సర్ సిడ్నీ బార్ట్రమ్ గారిని క్యాంటనులు బట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించవారెంటునో తప్పించుకొనిబ గుటబడిరి. చావుదప్పి కన్ను లాట్టపోయినది. వీరిని బట్టుకొని సోదాజేసిరి. స్వాంటంగు సేనలన్నియు చాలవరకు నిరాయుధులైనవి. విగిరినవారు క్యాంటనులకు లోబడిరి.

అమెరికనుల ఆతురత

స్వాంగు హోం పరిస్థితులను ప్రెసిడెంటు కూర్చొని ఆతని హితులు ఆతురతతో కనిచెట్టి జూచుచున్నారు. ఫ్రాంకు, గ్రేటు బ్రిటనులలో ఆలోచించియే, తానేవరకు దీసికొన్నను, దీసికొనుటకు, కాకర్లు తిరుగదాటుకంటే ఇది ఎక్కువ ఘోరముగ పరిణమించునని యనుకొనుచున్నారు.

అమెరికను నాకా సైనికులు వచ్చుటతోడనే కొంత భయముగి మనసు పెడతెగినది.

తక్షణము అంపకున్నను, 8000 సైనికులను బంపుటకు అమెరికా సిద్ధముగ నున్నదట.

అంతర్జాతీయ ప్రదేశముపై దండెత్తుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

స్వాంగు హోం, మార్చి 22—12, 18 మంది స్వాంటంగు సైనికులు వాతులైరి, బ్రిటిషు సేనలచేత. మునుపు అంతర్జాతీయ ప్రదేశమును ముట్టడించుటకు జేసిన చోటనే వీరు రణనిహతులైరి. మొదట 200 స్వాంటంగు సైనికులు నిరాయుధులై నెమ్మదిగ లోపల ప్రవేశించిరట. ఇంకొక 100 మందిలోపల చొరబడుటకు ప్రయత్నించిరి. సరిహద్దులను గావలిగాయుచున్న డర్లముపటాలమును గాల్చిరి. దరహంపటాలము మరల గాల్చి స్వాంటంగు సైనికులను బారదోలెను. ఇద్దరు దరహంపటాలము తుతగాల్తులైరి. సెటిల్మెంటు కు తరముగ సాయుధులై ఉత్తర దిక్కు సైనికులు లోపల ప్రవేశింప చీనావారి పాకులకు ప్రత్యుత్తరముగ దరహంపటాలములు మరఫిరంగులను ప్రయోగించవలసినచ్చెను. తరువాత నిరాయుధులగ గావించి 800 ఉత్తరదిక్కు సేనలను లోపలికి రానిచ్చిరి. జపాను నాకా సైనికులు మరకొందరిని నిరాయుధులుగా జేసి లోనికి రానిచ్చిరి. జాతీయ వైన్యముయొక్క ముందుభాగము నేటి మధ్యాహ్నము ప్రవేశించునను తలంపుతో ఉత్తరదిక్కునుండి ఇంత మంది లోపల చొరబడుచున్నారట. పి షు సే న సేనాని చాంగుకొనుటగారికి లోబడిరి. ఇతని కార్యాలయమున కోమింటంగు పతాక మెగరుచున్నది. అయినప్పటికిని నేనవేలు స్వాంటంగు సేనలు చేపేదగరను ఇతరచోట్లను పిషుచేసుగారి చర్య ఎదిగిని దోయదు. తేపు చేపేను రెక్కలరు జాతీయ సేన లాక్ మించుకొనునట.

అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటు ఉత్తరభాగములందు కంద కములను గాల్చు ప్లెల్లులు బడినవి. ఒకటి ప్రెస్టిజియను మత కార్యాలయముపై టక్కి ప్రేలెను. కాని ఎదిగిని ప్రాణాపాయము లేదు. సెటిల్మెంటు కావల చాల గోలగనున్నది. ఉత్తరదిక్కు సేన లొకను సాయుధులై లను నడిపించుచున్నారు. కనిపించిన చోటు లన్నిటిని విచక్షణలేకుండ గాల్చుచున్నారు. శ్వేత రషియనులు రైలును నడిపించుచున్నను, స్వాంటంగులు పోరుచున్నట్లే తెలియవట. లేక రైలును విడిచి వెట్టి వచ్చుటకు భయపడుచున్నారని చెప్పుకొనుచున్నారు. స్వాంటంగులలో ఇద్దరు రషియనుల నుదిదీసి తమ సన్నీల మొగుల విద ఆశిరములను గ్రుచ్చి బ్రిటిషు సైనికులయెదుట జూపిరట చీనావారు చూచి ఆనందించిరట. చేపేలో కేసుము నరకము గాని వేరులేదు. పీఠులన్నియు శవములతో నిండిపోయినవి. వెక్కుముంది స్త్రీల వ్రేళ్లును ఉంగరములను దీసికొనుటకు కొని వేసిరి. దొరకినదానినంతయు దోచుకొనిరి. కాని దోచుకొన్న దానినంతయు చులకనగ గొంపోవుటకు వీలులేకుండెను. ఇతర దోపిడిగాండ్రు వచ్చి తమకు వాటా ఇవ్వమని గోలజేయుచున్నారు. సమ్మె ఇంకను వ్యాపించుచున్నది. రెడెల భయము (విప్లవకారులు) ఎక్కువగుచున్నది. సమ్మె ప్రకటించినపుడు స్కాకలను చూలించే బాగుచేయించినందులకు వెదురుకట్టలతో గొట్టుటకు నిశ్చయించితిమి. గాన తమ నివేనకార్యాలయమున కు రవ్యురి బ్రిటిషు స్కా నడిపించు యజమానికి కబురంపిరి. రానిచో ఆతనిని ఆతని కుటుంబమును గాల్చెన మనిరి.

మునిసిపలు సంగతులు

తగాదాలు లేకుండజేసికొనుటకు స్వాంగు హోం నున్న కర్నలు హేఉడ్ మున్నగు మునిసిపలు అధికారులను జాతీయ వారులు కబురంపిరి. హేఉడ్ గారు వచ్చిరి. తిరిగిపోవుచుండగ హేఉడ్ గారిని విద్యార్థులు ఆతనిని ఒకగంట ఆపుజేసిరి. ఆతనిని సోదాచేయుటకు ప్రయత్నించిరి. ఆతని మోటారుబండి వానిని గొట్టిరి. సమయమునకు శతఘ్నిదళ సైనికులు వచ్చిరి. బ్రిటిషువారిని గాపాడెను, జాతీయ వైన్యాధిపతి పంపినదళము.

స్వాంగు హోం బ్రిటిషు సానములదగ్గర కాల్పుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

స్వాంగు హోం, మార్చి 23:—500 మంది సాయుధులై బ్రిటిషు సానముల కెదురుగ ఆందోళనమును జరిపిరి. ఈశాన్య జిల్లాలో బ్రిటిషు సానములపై గరితేకుండ గాల్చిరి. కాని బ్రిటిషు వారు మరల కాల్చలేదు. తుద కీగుంపు అంతయు నదలిపోయినది. ఇంకొక 800 మంది మార్కంకోడో వంతెనమ దయున్న కొల్లు స్త్రీయగార్డులను సూపించిరి. ఈ పటాలము తగాదా లేకుండ జెల్లి బోయెను. ఇంతవరకు 8 వేల ఉత్తర చీనా సైనికులు నిరాయుధులైరి. సింగబోకు సంపాదకుడగు.

చీనా పరిస్థితులు

ప్రభువులసభలో చర్చ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 23:—ప్రభువులసభలో చీనా పరిస్థితులు చర్చించిరి. హ్యంకో ఒడంబడికనిమి త్తము జరిపిన రాయ బారము లొకను ముగియలేవని. డెస్పాతో గారరిగి.. అంగునే అట్టి ఏర్పాటును స్వాంగు హోం గూడ చేసుగారు జేయవచ్చుననిరి. ప్రభుత్వము వారట్టి ఒడంబడిక ను వేషించిరి.

క్యాంటను ఓడదొంగలు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

హంకాంగు, మార్చి 23:—రెండు విమానములు క్రూయిజరులు, బిరూస్పేలో ఓడదొంగలను తునుమాడి రక్తపాతము లేకుండ వారిగుంపును, నివాసమును నిర్మూలముజేసి తిరిగి వచ్చెను. హంకాంగుకు చీనాలో బహిష్కరణము ప్రారంభమైనప్పటినుండి క్యాంటనులో ఓడదొంగలు హద్దుమారిపోయిరి. అందుచే శృతిమించకుండ ప్రాణాపాయము రాకుండగముందే వరకము ఆరుమాడై ఆగిపోవుటకు ముందే రూపడంచుటకు ప్రభుత్వమువారు తలబెట్టుచున్నా పనిలండనులో అనుకొనచున్నారు. సాధారణముగ, చీనా ప్రయాణికులు పడవల నాపు జేసెదరు. కప్తాను బిరూస్పేలోయున్న దొంగలగూడెములోనికి బోవునటుల జేసెదరు. ఇవలు సరకును దింపెదరు. దీనిని ఆపుటకు చర్యనుదీసికొను టవరమని క్యాంటనులే అంగీకరించిరి. కాని ఇంతవర కట్టి చర్యనే దీసికొనలేదు.

వెక్కుముంది పంజాబు సైనికులను గాల్పుట

ఆంగ్ల సైనికులకు గాయములు తగులుట

రుగ్గి, మార్చి 21:—చీనా ఉత్తరదిక్కు సేనలు దక్షిణసేనల ముందట పారిపోవుచున్నవి. దాక్షిణాత్యులు స్వాంగు హోం విద బడుచున్నారు. న్యూఢిల్లీలో స్వాంగు హోం రైల్వే కట్టుగా నున్నారు. చాగ్చును బట్టుకున్నారని జెప్పుచున్నారు.

స్వాంగు హోం దక్షిణముగ నుంగుకియంగు దగ్గరగూడ ఉత్తరదిక్కు సేనలు మరలిపోవుచున్నవి.

ఒండోరులు ఒడంబడిక జేసికొని తుదకు స్వాంగు హోం పోరుటకు లేకుండజేసికొనెద రనుచున్నారు.

నగరమంతయు సమ్మెగట్టునని ప్రబలవదంతు లున్నను కొంతమందినాత్రమే సమ్మెలో జేరిరి. సమ్మెకు ప్రతిహాలు రను, పనిచేయువారిని జంపుటకు అదేసరిగ ప్రయత్నించుచున్నారు. రెండువెలలలో 80 మంది స్త్రీపురుషులు ఘోర మరణములకు బాల్చిరి.

స్వాంగు హోం సెటిల్మెంటు కు దరముగనున్న సరిహద్దులో నున్న పంజాబు సైనికులను వెక్కుముంది గాల్చిరి. ఇంకొకడు చనిపోయెను. ముగ్గురికి చెబ్బులు తగిలినవి.

స్వాంగు హోం జిల్లాలో 10,000 ఉత్తర సైనికులు దక్షిణ సేనతో జేరిరి. స్వాంగు హోం సరిహద్దు జేరిరి.

అంతర్జాతీయ సెటిల్మెంటులో అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది. ప్రజలు అధికారుల ఉత్తరపు ననుసరించి లోపల నే యుంటున్నారు. అందుచే పీఠులు జలవలబోవుచున్నవి. జనసమృద్ధులు లేకపోవుటచేత దేశీయ స్వాంగు హోం నగరములలో మహాదారుణములు జరుగుచున్నవి. స్వాంటంగు సేనలు వీధిలో పోరాడుచున్నవి. నలుదిశలనుండి గుండ్లు ఎగురుచున్నవి. అనేక చోట్ల పరశురామస్మితి యగుచున్నది.

ఈపోరాటములో రెండు బ్రిటిషు సాయుధ శకటములు పాల్గొన్నవి. పంజాబు సైనికులను దారికాచి కాల్చిరి. సందులోనుండి వీరుపోవుచుండ అదేసరిగ గండ్లవర్ష మునుగురిపించిరి. ఈజిల్లాలో ముఖ్యముగ క్యాంటనులు విస్తారముగ నున్నాట. చాల జనసమృద్ధమైన సందు, అందుచే హంతకులను బట్టుకొనుట కష్టము. సమ్మెదారులు పోలీసువారితో డీకొనిరి. పనివాండ్ల గెంటుటకు కార్యాలయవ్యవస్థాపకుడు పోలీసువారిని బిలిచెను. పనిపొండ్లు లోపల సమ్మె విషయమై సమావేశమైనపుడు కబురంపెను, పోలీసువారికి. పోలీసువారి తలపై రాళ్ల వాన కురిసెను. బలవంతముగ లోపల పోలీసువారుచొరబడిరి. అశ్వాధూంధులైన సిక్కులు జనులను పారదోలిరి. అపుడు కొంతనెమ్మది ఏర్పడినది. ఇద్దరు కానిస్టేబులుకు చాల గాయములు తగిలినవి.

దేశీయనగర ముఖముగ బ్రహ్మచర్యముగ, అదేపనిగ మరఫిరంగులు శతఘ్నుల మ్రోత చెవులు గింగురుచుచున్నవి. అక్కడ అధికారు లెదురు లేకుండుటచే అల్లరులను అవకాశముగ గోలి ఆల్లరిముక మదింత గోలచేయుచున్నది. అంతర్జా

తీయవట్టాములో గుండు పడినది. తీయవట్టాములోపల రత్న చార్లము సభకు పటాలము నుంచి.

దక్షిణపేటలు చాంగ్గోవర్గము వైపు వేయచున్నారు. హ్యంబుంగువైపున వైపుకొకచేయుచున్నారు. వీరు క్యాంటనులలో జేరవచ్చును. హ్యంబుంగులో వీరు ప్రవేశించుతోడనే ఒక న్యాయంబు తప్ప యాగిం స్త్రీకి దక్షిణముగ నున్న చీనా అంతను వీరే వశపరచుకొనెదరు. వీరిదే అధికారవంతయు. నేటి యుద్ధము హ్యంబుంగులో అంతయు నెమ్మదిగ నున్నది. విజేతయును భయపడుటలేదు. 1200 అమెరికను సాకాదళము సన్నీలలో నేడు సెటిల్మెంటులనుండి వెళ్లిరి.

హ్యంబుంగు సెటిల్మెంటులో కాపుదల కొరకు స్పెయిను, డచ్చి, ఇటలీ వైస్యములు వచ్చినవి.

పోస్టుఆఫీసు, చీనా దుకాణములలోను జాతీయపతాకమే ఎగురుచున్నది. అసలు క్యాంటనునైన నగరమునకు కొద్ది మైళ్ళలోపుగనే యున్నది.

చీనాసేనలు ఫ్రెంచివైస్యముల ఘర్షణపడి ఒకరినొకరు కాల్చుకొనిరి. చీనావారిని భారద్రోసిరి.

హ్యంబుంగు, మార్చి 21: 15,000 మంది సమైక్య జేరిరి. చీనా హ్యంబుంగునగరమును హ్యంబుంగు సేనలు దోచుకొనుచున్నవి. ఇంకా వశపరచుకొనుచున్నది. దాదాపు గుగనున్నది.

భారత సాకాదళము
కావలసిన నౌకలు

లండన్, మార్చి 21: భారత సాకాదళమునకు గావలసిన నౌకల సంఖ్యనుగూర్చి ఆలోచించితిమని కామన్సువర్గంలో వింట్లను ప్రభువు నడిపెను.

ఇండియా సమద్రమున నుపయోగించు నౌకలు అంగ్ల సాకాదళమువారివద్ద లేవని వింట్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

ఇండియాలో వైమానికదళము

భారతీయులను జేర్చుకొను వైమానికదళము లేవనియు వింట్లను ప్రభువు బహుశ డెను.

భారత సైనిక మందిపులు

మందు తగ్గుటకంటే హెచ్చునను విషయమును, ఈవిషయమైన డిల్లీ కాసనసభలో గల్గిన అసంతృప్తిని బర్మెన్ హెడ్ గారు ఎరుగుదురనియు మంత్రిపులు ఎక్కడనని బ్లాటుగారు చెప్పుటకు మందు బర్మెన్ హెడ్ గారిలో ఆలోచించిరియనియు యముగ బర్మెన్ హెడ్ గారుతో ఆలోచించలేవనియు, ఇండియా కేసును విషయమై రుచింపని మాటలను జెప్పక తప్పదనిరి వింట్లను ప్రభువు. రాజకీయభరితము లెట్లున్నను ఆరెండ్రుబట్టి ప్రపంచములో ఏవైస్యములోగూడ ఇంత తక్కువ న్యాయము లేదనిరి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు బ్లాటుగారి ప్రకటనముపై జరిగిన ఆక్షేపణలను తమకింకను బంపలేవనిరి, వింట్లను ప్రభువు.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు పటాలము

ను హెచ్చించువిషయమై ఇండియను ఆర్ట్స్ లియరీ టెరిటోరియలు ఫోర్సు కమిటీ నివేదికను నాలోచించునపుడు నిర్ణయించెద మనిరి, వింట్లను ప్రభువు.

బెల్జియను విషమావస్థ

లండన్, మార్చి 21: బెల్జియనులో నున్న బ్రిటిషు మంత్రి ఇటలీ సంగతితోగూడ యుగోస్లావియా వైరికసంభమును ఆక్షేపించి రన్నమాట వాస్తవము గాదనుచున్నారు. ఖాయముగ ఎరుగు చలువలేదు. బ్రిటిషుమంత్రి యుగోస్లావియా విదేశాంగమంత్రిని జూచి సంగతిసందర్భములను చెప్పిరి. కాని చాల నిదానముతో ప్రవర్తించవలెననిరి. ఫ్రెంచిమంత్రి బర్లేరీ గూ మంత్రిగూడ అటులనే చెప్పెరు.

ఈతగవును అంతరింపజేయుటకు జాతిసమితి సభ్యులు ఒక సభను గావిందుటకు ఆలోచించుచున్నారు.

ప్రజలు అడవివంతను జాట్ల వైమానికము డివినిడోగారు మానాసులో ప్రవేశించిరి.

యూర్యు-ప్రభి

మార్చి, మార్చి 21: యూర్యు-ప్రభి సంపూర్ణంగా గృహ గాంచినది. నిన్న పల్లియ్యనునుండి బయలుదేరెను. పీవర్టు ద్వీపములో యూర్యు-ప్రభువు ఆమెను గలిసికొనును.

సాకాదళవిస్తరణసభ

ప్రారంభసంఘము వేళము

విశ్వు ఒడంబడిక

జరిగా, మార్చి 22: సాకాదళవిస్తరణమును గూర్చి ఆలోచించుటకు జరిగిన సభలో ప్రారంభసమావేశము గూడినది. ప్రతిసంవత్సరము సాకాదళమానికదళములకు ఎంతసామ్య వినియోగించెదలో ప్రతిసంవత్సరము జాతిసమితి సెక్రటరీ జనరలుకు చెల్లువలెననియు భూమిమీద నుపయోగించు దళములను ఇంతయుంచుననెని నిర్ణయించుననెను. సాకల బరువు, తరగతి ఫిరంగులు శక్తి నిర్ణయించుటలకు మించియుండరాదు. ఇట్లు అంగీకరించువారు వాషింగ్టను ఒడంబడిక నంగీకరించవలెనని నిశ్చయ ప్రభువు చెప్పిరి.

విమానముల విషయమై గూడ నిబంధనలు చేయబడును. ఈ ఒడంబడిక 10 సంవత్సరములు అనుబంధము. ఒడంబడిక నుల్లంఘించిన చేయవలసిన చర్యని ఆలోచించెదరు.

ఒడంబడిక జేసికొన్నవారిలో ఎవరైన యుద్ధముజేయవలసి వచ్చినపుడును ఎవరైన తిరుగుబాటుకు పూనుకొని రెడరెండినవో వారు దళములను హెచ్చుగ నిర్ణయించుటకు అభ్యంతరముండదు. జూరూగు పైనికొనసర మున్న ఎక్కువజేయవచ్చును. జాతిసమితి అంగీకరించిన ఎక్కువజేయవచ్చునట.

సాకాదళములు

యుద్ధనౌకలను రద్దుజేయు విషయము
సముద్రస్వాతంత్ర్యము

లండన్, మార్చి 21: 5000 టన్నులకు మించకుండ ప్రయోజనములే తయారై జేయవలెననియు అంతకు మించియుండరాదనియు అపుడు సింగపూరు సాకాదళమునకు అవసరమే యుండ దని వేల్స్ ఫోర్స్ సైన్యమును కార్మికసభ్యులు ప్రవేశపెట్టుకామన్సువర్గవారు నిరాకరించిరి. ప్రభుత్వమువారే సాకాదళమును తగ్గించుటకు ప్రారంభించవలెనని కార్మికసభ్యు లనిరి కాని అంగీకృతము గాలేదు. జినివాలో గారి ఇతరనోట్లలో గారి జరుగు సాకాదళ నిర్ణయసభలో ఇప్పటివరకు ఏమియు ప్రవేశపెట్టువలన లేదనియు, యుద్ధనౌకలన్నిటిని రద్దుజేయవలెననియు అంతర్గాములన్నిటిని రద్దుజేయవలెననియు బ్రిటిషుకాగరనిరి. సముద్రస్వాతంత్ర్యము ఇంగ్లండుకు ముఖ్యమగుచే ఇతర ప్రభుత్వములకు అంగీకార మునకుల సాకాదళమును తగ్గించుటకు అంగీకరించునట ప్రకటించెను.

లండనువీధులందు ప్రమాదములు

తగ్గించు ఏర్పాటులు
మార్చి, మార్చి 21: లండనువీధులందు మోటారు ప్రమాదములు నూటికి 50-55 వాస్తవ హెచ్చిపోవుచే తగ్గించుటకు కొన్ని ఏర్పాటులను తలపెట్టుచున్నారు.

కలకత్తా హిందూ టెలిగ్రాఫు సిబ్బంది తగ్గించుట
లండను, మార్చి 21: కలకత్తా హిందూ టెలిగ్రాఫు సిబ్బందిని తగ్గించుటలగాని వారికి రావలసిన సెలవును వారసభవిధిబాలకున్నారను విషయమునుగూర్చి గాని, కలకత్తా వర్తమాలు తమ తండ్రివార్తలు అత్యంతస్వముగ చేరుచున్నవని మొత్తముకొన్న సంగతిగాని ఏమియు తెలియవని యు కాని ఆవిషయమై విచారణ సల్పుచున్నారనియు కామన్సువర్గంలో వింట్లను ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

సర్ హ్యూక్స్ ఫర్డు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్ర)

లండను, మార్చి 23: సర్ హ్యూక్స్ ఫర్డుగారు ప్రియము సెటిల్మెంటుగవర్నరుగను మాత్రమే హైకమిషనరుగాను సర్ హెచ్చుబట్టికేము ప్రియగారు నిలోనుగవర్నరుగను నియమించబడిరి.

నోటీసు

ది న్యూస్టా పత్రికనుగూడనిరిజిల్లా కో ఆపరేటివు థింగ్ రేషన్ తరపున ఇరువురు సూపర్వైజర్లను నియమించదలచినాము నలయునారు తమ క్వాలిఫికేషన్లుగో 1927 సం॥ డిసెంబరు 4 తేదీలో పుగా యాదినను అడనుకు దర్శిస్తును ఎంపుకొనవచ్చును.
యేలూరు } సామవేదం సర్వనారాయణమూర్తి
28-3-27 } కార్యదర్శి

ఖర్చుబహదరుసింగు విచారణ

8 ఏండ్ల కఠినవరకము

తీవ్రముగ గాయపరచినందులకు శిక్ష

ఖర్చుబహదరు ధైర్యసాహసముల మెచ్చుకొనుట

పూర్వాల బహిరంగసభ

కలకత్తా, మార్చి 23: మిషన్ కో హత్య ఇప్పటికి చివారగా పూర్తియయ్యెను. ప్రాసిక్యూషను తరపున హెన్రీ జిగార్ రిట్లు ముద్దాయి ఖర్చుబహదరుసింగుగారినిగూర్చుపట్టాడిరి. న్యాయమూర్తి గ్రిగర్ ప్రత్యేకజూరీయు సావకాశముగ వినిరి.

హెన్రీ జిగార్ హిరాలాలుగారి హత్యకుసంబంధించినంతవరకు ముద్దాయి తరపు హత్యయవాది వాదనకును తనకును భేదాభిప్రాయము లేదనిరి. హిరాలాలు మరణమునకు గారకు తనరా యను విషయము వైద్యుని సాక్ష్యమువలన ముద్దాయి హిరాలాలునకు మరణమును దగ్గర చేసెను అని తెలిపియున్నాడు. ముద్దాయి యీ గాయముల నా యువకునిపై చేసినయెడల మరణమునకు గారణముగాబాలవుగాని మరణించిన హిరాలాలు విషయ మేమయ్యెనని యాలోచింపనగును. ఇది ఆలోచించి చేసినపనియేగాని హతాత్మకపనువలన చేసినదిగాదు. తీవ్ర కోపకారణమునకు ముద్దాయిని వ్యక్తిగా హిరాలాలు ఏమియు చేయలేదు.

తీర్పు

ఆర్జును జూరీ హత్యనేరముందు ఖర్చుబహదరు నేర మొనరింపలేదనియు మువ్వరు నేరము చేసినదియు తీవ్రగాయము చేయుటయందు అందగును ముద్దాయిగోషియనియుతీర్పుచెప్పిరి.

దానిపై న్యాయమూర్తి గ్రిగర్ గారు ముద్దాయికి ఎనిమిది ఏండ్ల కఠినవరకము విధించిరి.

గూర్కాల సభ

ఖర్చుబహదరుసింగు త్యాగము నుగ్గడించుట
హైకోర్టువారు తీర్పు చెప్పినతరువాత హిరాలాలుగారి ని తీవ్రముగ గాయపరచిన నేపాల్ గ్రామ్యుయేటు ఖర్చుబహదరు సింగుగారి సద్గుణముల నుగ్గడించుటకు గూర్కాల శ్రీ కామగారు నింపినసింగు గూర్కాలసంఘ అధ్యక్షుని అధ్యక్షత క్రింది సమావేశమైరి. ఖర్చుబహదరు సింగుగారి ధైర్యసాహసములు స్వార్థరాహిత్యము దేశభక్తి మొదలగు సద్గుణముల పొగడి ప్రభుత్వమును క్షు తగ్గింపమనియు నేపాలు ప్రభుత్వమును అట్టి అనాచారమును తగ్గింపజేయవలసినదియు కోరుచు తీర్మానించిరి.

కోర్టు

కోర్టు హిందూ ప్రాజెక్టులతో క్రిక్కిరిసియుండెను. న్యాయమూర్తి క్షు చెప్పగనే "న్యాయమూర్తికి సిగ్గులేదా? సిగ్గు సిగ్గు" అని కేకలువేసిరి.

లాంగ్వుర్డు జేమ్సు

ముద్దాయిపక్షమున వాదించుదు లాంగ్వుర్డు జేమ్సుగా రిట్లు చెప్పిరి. "ముద్దాయి స్టేటుమెంటువలన కేసు తేలికైనది. అందు కలకత్తా రాహిత్యము సత్యదిక్ష ప్రతిఫలించుచున్నది. ముద్దాయి యువకుడు. 18-వ ఏట జీవహింసచేయనని ప్రతినక్షణకొనెను. గాంధీ అనుసరుకు రాజకీయోద్దేశము లెట్లున్నను దౌర్జన్యరాహిత్యము మాత్రము దివ్యమని యంగీకరింపకతప్పదు. ముద్దాయి మహాత్ముని శిష్యుడయ్యెను. కాని అట్టిపనుయము ననే విషమాననియైన మానవసర్వమైన హిరాలాలును పంప నిశ్చయించుకొనెను. హిరాలాలును మందలించుటకు పోక తగుళిక్ష చేయుటకే నిశ్చయించిపోయెను. వానిపైబడి గాయపరచెను. సంఘమును చెరుచుచున్న మరణించిన హిరాలాలు తగిన మరణముండెను. ఆతని సంఘము నేడు పవిత్రమయ్యెను. ఆసంఘపు నాకే జ్యోతిగూడెను అనిచెప్పిరి. తరువాత జ్యూరీతో సంప్రదించి క్షును న్యాయమూర్తి విధించెను. (ప్రీ ప్రెసు.)

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి మె 0-2-0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూర్ణముతో సంక్షతోములవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తముకాకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. సంక్ష ముత్త్యములనై తెల్లగా నుండును.
అమృతాంజనం షిఫో, బాంబాయి - మదరాసు.

రాష్ట్రీయ శాసనసభలు

మధ్యపరగణాల శాసనసభ

ప్రభుత్వమువారు ఓడిపోవుట

నాగపూరు, మార్చి 23:—నేటిదినము మధ్యపరగణాల శాసనసభలో హాసరీ మాజీప్రేమిల నియమకముపై చర్చ జరిగెను. ప్రతిజిల్లాయందును ప్రభుత్వమువారు అడ్వైజరీ కమిటీలను నియమింపవలయుననియు, ఈ కమిటీల రిమానలను గోలు రించి హాసరీ మేజిస్ట్రేటులను నియమింపవలయుననియు గోలు గారొకతీర్మాన ముపాదించిరి. ప్రభుత్వసభ్యులు ఈ తీర్మానము నాక్షేపించుచు రాజకీయకక్షలకు ఆందోళనములను చేరి నవారికి హాసరీ మాజీప్రేమిలను నియమించు అధికారమిచ్చు ఓటపై విజయము లభించిరి. కొంతసేపు జరిగినవిషయము తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

సెటిల్మెంటుబిల్లును ప్రభుత్వమువారు స్పీకర్లో తయారుచేయవలయునని, బిల్లు చట్టముగ ఆమోదింపబడనంతవరకు రి సెటిల్మెంటు జరుగరాదనియు మెహతాగారొకతీర్మానము నుపాదించిరి. ఈ తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింప బడెను.

డివిజనుల కమిషనురు ఉద్యోగపదవులను రద్దుచేయవల యునని కొత్తగా రుపపాదించిన తీర్మానము ప్రభుత్వము వారు ప్రతిహేతులగు నన్నను అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింప బడెను.

మధ్యపాన నిషేధవిధానము

డాబా జిల్లాయందు సంపూర్ణమద్యపాననిషేధ విధానమును అమలునందుంచవలయునని గోకులదాసు సాహేగా రొకతీర్మాన ముపాదించిరి.

ప్రభుత్వసభ్యుడు తీర్మానము ఆక్షేపించెను.

తానీ విషయమై పరిశీలన మొనర్చి సభవారికి సమ్యక్త మగు విధానమును అమలునొందునట్లు, రాఘవేంద్రరావు మంత్రిగారు వాగ్దానముసరిగిరి.

తీర్మానము అధిక సంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

ఆంధ్ర కాలనిర్ణయములేక సభ ఆపుదల చేయబడెను.

(శ్రీ వెస్)

పంజాబు శాసనసభ

లాహోరు, మార్చి 23:—నేటితో పంజాబు శాసన సభ బడ్జెటుసమావేశము ముగిసినది. ప్రభుత్వసభ్యులు కొన్ని పట్ల మెంటరీ గ్రాంటుల నుపాదించిరి. గ్రాంటుమొత్తములు ఆమోదింపబడిన పిమ్మట వ్యవసాయశాఖ మంత్రియగు సర్దారు జోగేంద్రసింగుగారు పంజాబులాండు రెవెన్యూ ఆస్తు సంగణి ట్టును ప్రవేశపెట్టిరి. ఈసందర్భమున వ్యవసాయ విషయము లందు ప్రభుత్వమువారు చేయదలచిన పనులను వివరించిరి. 7 దొడ్లు, 26 వేటిరినరీవైద్యశాలలు ప్రభుత్వమువారు స్థాపించెదరనియు పశువుల సంరక్షణార్థమై తనవీర్పాటులు చేయ బడుననియు జోగేంద్రసింగుగారు చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరము 2000 సహకార సంఘములు స్థాపింపబడునని మంత్రిగారు చెప్పిరి. ఎక్సైజు విధానము గురించి మాట్లాడుచు మూడు సం వత్సరములవరకు మద్యపాన నిషేధవిధానము కొనసాగింప వీలు లేదని మంత్రిగారు తెలిపిరి.

లాండు రెవెన్యూ ఆస్తు సంగణి బిల్లును ప్రవేశపెట్ట సభ వారి ఆనుమతి నొసరిరి. పిమ్మట కాలనిర్ణయములేక సభ ఆపు దలచేయబడెను.

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ

ఇరిగేషను ప్రజాయత్తశాఖగ నుండవలెను

లక్నో, మార్చి 23:—నేటిదినము సంయుక్తరాష్ట్రము ల శాసనసభలో ఇరిగేషను డిమాండు చర్చసందర్భమున సి.వై. చింతామణిగారొక కొంత నుపపాదించుచు ఇరిగేషను శాఖ ప్రజాయత్త శాఖలలో నొకటిగ నుండవలయునని కోరిరి.

ఆర్థిక సభ్యుడగు సర్ సామ్యులు బడవలుగారు ఉప ఛాదనముపై మాట్లాడుచు ప్రజాయత్త ప్రభుత్వాయత్త శాఖల విభజననుగురించి బడ్జెటు డిమాండుల సందర్భమున చర్చసలుపు

ట సరికాదనియు, ప్రజాయత్త శాఖలను మార్పు అధికారము పార్లమెంటువారికే యున్నదనియు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు ఈ విషయమై ఎట్టినిర్ణయ మివ్వలేదుకాని ఈ విషయమై బడ్జెటుసందర్భమున చర్చసలుపుట సరికాదనిరి కడకి చింతామణిగారి ఉపపాదనము అధిక సంఖ్యా కులచే ఆమోదింపబడెను. ఇరిగేషను డిమాండు ఆమోదింపబడిన పిమ్మట సభ ఆపుదలచేయబడెను.

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ

కలకత్తా, మార్చి 23:—నేటిదినము వంగరాష్ట్ర శాసన సభలో ఎక్సైజు డిమాండుపై చర్చజరిగెను. ప్రభుత్వమువారి విధానమును ఖండించుచు సంపూర్ణమద్యపాననిషేధ విధానమును త్వరలో అమలునందుంచవలయునని స్వరాజ్యపక్షమువారు మహమ్మదీయులు వాదించిరి.

ఎక్సైజు డిమాండు ఆమోదింపబడినపిమ్మట రిజిస్ట్రేషను డిమాండు, ఆ మోదింపబడెను. సి మ్యుట విద్యా శాఖ డిమాండుపై చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు నైపుణ్యులగు గారి ప్రవర్తన మును ఖండించుచు కొందరు సభ్యులు మాట్లాడిరి. కాని గ్రాంటు మొత్తము సంపూర్ణముగ ఆమోదింపబడెను.

సంస్థానాధీశుల మహాసభ

ఢిల్లీ, మార్చి 23:—సంస్థానాధీశుల మహాసభ ఈసం వత్సరము నవంబరు 26 వ తేది మొదలు డిసంబరు 31 వ తేది వరకు జరుగును.

ప్రేటుకొన్నిలు సభ

ఢిల్లీ, మార్చి 23:—నేటిదినము ప్రేటుకొన్నిలు సభ కొన్ని నిమిషములు మాత్రమే జరిగెను. భారతశాసనసభవారు కలెసిబిల్లును ఆమోదింపదని ప్రేటుకొన్నిలు సభ కార్యదర్శి సభ్యులకు తెలిపెను. రేపటిదినము ఈబిల్లుపై చర్చ జరుగునని ప్రకటింపబడెను.

ఎమిగ్రేషను, హెల్తుఅడ్వైజరీ కమిటీ సభ్యులను సభ వారు ఎన్నుకొనిన పిమ్మట రేపటిదినమువరకు సభ ఆపుదల చేయబడెను.

(అ. వె.)

మనుష్యుని యిష్టానుసారము వర్షము కురియునా?

ప్రాణెసరు లోగారి అభిప్రాయము

అన్ని దేశములలోను అన్ని కాలములలోను వర్ష ముకొరకు వర్షాధిదేవతను ప్రార్థించుటకలదు. భారతదేశమున ఇంద్రయా గము శంకరనకు సహస్ర ఘటాభిషేకము మున్నగునవి కలవు. జరుగసలేములో యూదులు వర్ష ముకొరకు అన్ని పనులను మాని ద్వైవమును ప్రార్థించుచుండిరి. పెక్కువేల యేండ్ల క్రితము బాబు దేశమున ప్రవక్తలు వర్ష దేవతాప్రీతికొరకు రక్తబలి యొసంగుటకు తమ శరీరములను కత్తులతో కోసుకొనుచుండిరి. ఎర్రయిం డియనులు బాణములను వదలుచుండిరి. అటుపిమ్మట తుపాకు లను (పెబ్బులు విమానములను (బెలూను) వదలుట విద్యుచ్ఛక్తి గాలిపడగలను వదులుట మున్నగునవి జరుగచుండెను.

కొన్నియేండ్లనుండి శాస్త్రజేతలు (సయింటిస్టు) పరి శోధనలను చేయసాగిరి. ఓహియోలో డెయింగులో ఒకవిహా నమును ఒకపెద్ద కారుమట్టు పైభాగమునకు పోనిచ్చి అటునుండి విద్యుచ్ఛక్తితో కూడిన యిసుక నావట్టుపైని చల్లగా వర్ష ము కురిసినదని తెలియుచున్నది. దీనిని గూర్చి ఆంగ్లేయుడును శాస్త్రజేతయు నగు ప్రాణెసరు లోగారిటుల నుడిపిరి. వాతావరణమును (వెదరు) వ శేషరు మ కొనుట దుర్లభము కాదు. వాతావరణ భూ మండలమున కొకమునుగునంటిది. అదిభూమితోగూడనే నడుచుచుండును. శేషలు మట్టులే లేనిచోట వర్షమును మరిపించుట అసంభవముగాని కల్పమట్టులన్నచోట వర్షమును మరిపించుటసాధ్యమే కాగలదు. ఒకమండలమున మేఘములు విస్తార ముగాఁమండినచో ఆ మేఘములను మరియొక మండలమునకు బోడ్డోలుటగూడ సాధ్యము కాగలదు. అటుల చేయుటవలన అన్ని మండలములందు వర్షము సరిగ్గా కురియును. ఇప్పుడులు కాక కొన్ని మండలములలో అతివృష్టియును జలాభావమును కలుగుచున్నది అని లోగారు నుడిపిరి లోనాల్లాడిట్లుపెను ఎఫ్. ఆర్. ఎస్. ఏ. గారు యింగ్లీషుభాషనుపత్రికకు వ్రాసిరి.

కృత్రిమవివాహములు

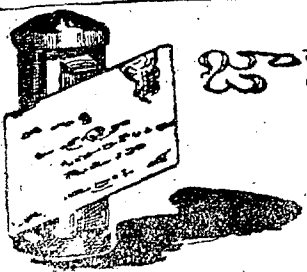
మదరాసు పేరియమెట్టు నె 99 రు ఇంటిలోనుండు ములబారుజిల్లా అంగాడిపురనివాసి వి.సి.యస్. రామయ్యయను నొక మళయాళ బ్రాహ్మణుడు మన యాంధ్రబ్రాహ్మణులకు వివాహముచేయుచుండుటలో నతిసమర్థుడనిన్ని యిదివరకు తాను 367 వివాహములు చేయించియున్నాడనిన్ని తనకు 13 సంవత్సరములుగా ఇదియేపుత్రియనిన్ని చెప్పుకొనుచు అందున ప్రజలకు నమ్మకము కలిగించుటకుగాను తానొక సాధువృత్తిలో జీ విందు మహాత్మునివలె తలవెంట్రుకలు జడలుదాల్చుకొని గడ్డము మీసములు పెంచుకొని దేవతారాధనమొదలుకు చాందికములతో మెలరచున్నాడు. ప్రీతి తెలుగ, ఆంధ్రయముగ మళయాళము, హిందూస్థాని, అగనము మొదలగుభాషలు తెలియును. అందున లన తనయొద్దకు పోయిన వారిమనస్సును సులభముగా గ్రహించి వశపరచుకొని బహుసమృద్ధముగా నటించుచు వివాహము 24 ఘంటలలో చేయింతునని ఆశగల్గించి గొప్పమొత్తమును పోయినవారివలన నొప్పించి అందులో వివాహాఖిర్యులకింద కొంత అడ్డావన్న ముందుగాగ్రహించి పిల్లముమాప మని కోరినయెడల ముక్కడనే దగ్గరపేటలో యున్నదనిన్ని ఇరుగొ అరుగొ వచ్చుననిన్ని చెప్పి ఆశకలిగించి కడకు నెలలవరకుండు వారు పిల్ల కొరకు నిరీక్షించుకొనియుండుట తటస్థముననున్నది. ఇదిగాక పై రామయ్యోర్ సగృహస్థులములో ఎక్కువ వివాహముజరి గించుటకుగాను వరునికి ఇదివరకు అలవాటులేని కొన్ని పటాటో ప నేషభాషలునేర్చి వివాహము జరుగునట్లుచేయుచుండుట తటస్థించినప్పటికి తర్వాత వారికి సంప్రాప్తించు కష్టములు ఇదివర కు అనుభవించిన కొంతమందికి నివేదితములు. అందుకుగాను పై వి. సి. యస్. రామయ్యోర్ ఈ క్రిందివిషయమైనమోసము నా యందు ప్రయోగింపవలెంచి కొద్దిలో నేను మేల్కొనుటచే ప్రమాదము తప్పిపోయెను. ఎట్లనిన:—

పై. వి. సి. యస్. రామయ్యోర్ తనన్నేహితుడను వక సుబ్రహ్మణ్యయ్యోర్ రెండవకుమార్తెను తెనాలి కొత్తపేటనివాసి. పిల్లలగురి నాశేష్యశంకునువారికి యిచ్చి పెరియమెట్టు 40 యె. నంబరుయింటిలో ఘూరు 1½ సంవత్సరంక్రింద వివాహ ముజరిగి పిల్ల తల్లిదండ్రులు అన్నదమ్ములతో తెనాలిలో కొంత కాలమువుండి తిరిగి మదరాసుచేరిరి. ఘూరు 1½ మాసముక్రిం దు నావివాహప్రయత్నమై నేను మరియొక నాన్నేహితుని తో పై రామయ్యోర్ యొద్దకు వెళ్లి నాకోరిక తెలిపితిని. అందు కు తనన్నేహితుడగు సుబ్రహ్మణ్యయ్యోర్తో 13 సంవత్సరము లయనుస్సుగల ఆయన రెండవకుమార్తెను నాకుయిచ్చించుటకు సి రపరిచి పిల్లను మాకుమాపమని ఆయనకు ఆజ్ఞాపించి మమ్ములకు మన్నారపేటకు పంపెను. వారియింటిలో 10 సంవత్సరముల ఈమగల సుబ్రహ్మణ్యయ్యోర్ 3 వ కుమార్తె నిలిచియుండెను. నాన్నేహితుడు పిల్లతండ్రితో వివాహముకావలసినది యీ పిల్ల యేనా అని యడుగగా పిల్ల తండ్రి కాదు ఆపిల్ల బహుశు పాలకు పోయినది నచ్చుననిచెప్పమండగా పిల్లయుచచ్చెను. అప్పుడు పిల్ల తండ్రి మాతో నాకివ్వశ్చయించినపిల్ల యీపాలుతెచ్చిన పిల్ల యే యనిచెప్పెను. నాన్నేహితుడు పిల్లతో అమ్మాయీ నీ పేరు ఏమి అని అడిగెను. పిల్ల కావేరి అని బదులుచెప్పెను. వివా హముకావలసినది నీకేనా అని నాన్నేహితుడు తిరిగి అడిగెను, అవునని బదులుచెప్పెను. మేము తీసుకొనివెళ్లిన పండ్లు తాంబూ లాదులు యెత్తుకొమ్మనిచెప్పితిమి. పిల్ల యెత్తుకొనిపోయెను 10 రోజులు గడచినవెనుక పైసానాసినవిధ మంతయు పిల్లకు ఇదేన రకు వివాహమైనట్లు రామయ్యోర్ మనుష్యులలో ఒకరివల్ల తెలిసి విచారించగా చ్యుతపడినది. ఇంతకును ఇట్టియకృత్యములే జనముగా గ్రహియుండు పై రామయ్యోర్ తానుచేయు మోసకృత్య ముల నివారణచేయుటకు ఆంధ్రదేశములో నెవ్వరులేరని గట్టి నమ్మకముతో తనశక్తిని పలువిధములుగా మనవారియందు ప్రయోగించుచున్నాడు గాన మనయాంధ్రబ్రాహ్మణసోదరులు మధ్య నలాటపనిచేయు యీ వి. సి. యస్. రామయ్యోర్ మొదలగువారి యకృత్యములకు లోనుగాక జాగ్రత్తగా మెలరచుదురు గాకయని విన్నవించుచున్నాను.

అనుముల వెంకటసుబ్బయ్య?

కరం, మండపల్లె

కలకత్తా, మార్చి 23:—బహిరతుబందిపోటులో ముద్దా యిల మువ్వగిలోను యూసఫ్కు 4 ఏండ్లకొనవరకు విధించి న్యాయాధికారి మిగిలినవారిని విడుదలచేసెను. (శ్రీ వెస్)



జాబ్బులు

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు

సంఘము

మార్చి 27-వ తేదీని సమావేశము

కాకినాడలో కాంగ్రెసు ఆఫీసులో సమావేశ కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము ఈ నెల 27 వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు సమావేశమగును గావున సభ్యులందఱును ప్రచారకులును తప్పక తత్సభకు దయచేయగోరుచున్నాను.

ఈ సంతకము కాంగ్రెసుసభ్యులుగా చేరినవారును చేరదలవారును వెంటనే నాలుగైతాల చందానుగాని సాపుగా స్వయముగా వడికిన 2000 గజములనుగాని గాని యిచ్చి సభ్యులు కాగోరుచున్నాను.

విషయములు:— (1) ఉద్యోగీయుల నెన్నుకొనుట. (2) జిల్లాకాంగ్రెసు ఆంధ్రప్రదేశ్ కాంగ్రెసు సంఘములకు సభ్యుల నెన్నుకొనుట (3) ద్రవ్యమును వసూలుచేయుట (4) ఇతర విషయములు.

యల్లాకోస్తుల కామేశ్వరరావు, అధ్యక్షుడు.

జిల్లాబోర్డునకు మ్యూనిసిపల్ టోల్సునుండి కల్గిబిబ్యాషను

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ టోల్సు గేట్ల వలని నికరాదాయములోనుండి 5 వ వంతు కాకినాడ మ్యూనిసిపాలిటీవారు గోదావరి జిల్లాబోర్డునకు ఏకేటను యివ్వవలసి యుండెడిది. గుమారు రెండు సం॥ ములక్రింగట పరిశీలనలను మించి ఎక్కువ సొమ్ము జిల్లాబోర్డు పున్నుకొనుచున్నది అంతసొమ్ము యివ్వలేమని మ్యూనిసిపాలిటీ వారు అభ్యంతరము చెప్పిరి. బోర్డుతోను గవర్నమెంటుతోను చాలదూరము ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరిగిన తర్వాత జిల్లాకలెక్టరుకుద్యవర్తిత్వమునకు వచ్చిరి. విద్యులు పోను నికరమైన టోల్సు సొమ్ములోనుండి 8 వ వంతు జిల్లాబోర్డున కివ్వవలసినదిగా నిర్ణయించి కలెక్టరు సిఫార్సుచేసెను. ఈ న్యవహారముతయు ప్రాతసభ్యుడైన దుగ్గిరాల నూర్జుప్రకాశరావుగారిచే కవచబడి నడిపింపబడుచేత ఆయన విషయము చదివి పురపాలకసంఘమువారు తీర్మానించినట్లు తెలిసెను.

వలసఆంధ్రులు - ఆంధ్రోద్యమము

చెన్నరాజధానిలోని పండ్లదొంగరాజ్యములయందును, నిగాం రాజ్యములోని తెలంగాణ మను నెనిమిది జిల్లాలయందును గల యాంధ్రులుగృహ, ఉద్యోగములొనగను, వర్తక న్యవహారములొనగను అనేకమంది ఆంధ్రులు సంగవిహిత్యశ్రమి, పరగణాలయందును, బర్మ, బొంబాయి, అస్సాములందును, మరియు, సంయుక్తరాష్ట్రములకు పంజాబు, పశ్చిమోత్తర పరగణాలయందును, ఇంకను వేరువేరు స్వదేశ సంత్రములందును తాత్కాలికముగాని, స్థిరముగాని నివాసము లేర్పరచుకొని అనేకమంది ఆంధ్రులు గలరు. నాయకులదీక్షలను మదరాసు రాజధానిలోని ఆంధ్రులకు ఆంధ్రమహాసభ అను కేంద్రసంఘమున్నది. దక్షిణాంధ్రభాషాభివృద్ధిసంఘముని చెన్నపురికి దక్షిణముననున్న ఆంధ్రులకు, కేంద్రసంఘమున్నది. బొంబాయి రాజధాని, నైజాము రాజ్యము, మధ్యరాష్ట్రములవారికి “బొంబాయి తెలుగుమేళనము”న్నది. బర్మావారికి “ఆంధ్రమహాసభ” ఉన్నది. సంగరాష్ట్రమున 24,513 స్థరును, విహారోత్కలములందు 14,211 స్థరును, అస్సామునందు 29,733 స్థరును ఆంధ్రులుగలరు. ఈతెక్క 1921 వ సంవత్సరపు జనాభానుబట్టి యీబడినది. నేడంతకుంట్ల మోయుగానేయుండవచ్చును. వీరి కాక కేంద్రసంఘమునుండువనరము. వీరు నత్సరమునకొకతూరియైన తమతమ ప్రతినిధులద్వారా తమసిద్ధిగలను. చెలిసికొని చర్చించుకొనుచుండుట ముఖ్యము. వీరియంతాంధ్ర జాతీయవ్యక్తిత్వమును స్పష్టీకరించి, ఆంధ్రోద్యమవ్యాప్తిగావించుట మిక్కిలి అవసరము. వేషభాషలు మార్చుకొనిన

తరువాత జాతీయొక్క సాంప్రదాయస్వరూపాలు మారిపోయిన తరువాత, జాతీయాభిమానము గౌరవము వ్యక్తమైపోయిన తరువాత, నాయకు లొకరిమొకరుకుదురుచుకొనిన లాభము లేదు. నేడు జాతీయాభివృద్ధికి స్వయంనిర్ణయమే ముఖ్యమని అన్ని జాతులవారును చెలిసికొనుచున్నారు. వేషభాషలయొక్కము, చారిత్రి సాంప్రదాయముల ఐక్యము విజ్ఞానవైరుధ్యముల యొక్కము ఇంకను సంపూర్ణముగ నశింపక పూర్వమే ఆంధ్రుల వ్యక్తిత్వము సరియైనదగుటపై నిర్ణయింపబడి నిరూపింపబడవలసియున్నది. కావున ఆంధ్రసోదరులు ఈ నెలలలోని ఆంధ్రులయం దాంధ్రోద్యమ మేవిధమున నభివృద్ధిగాంచిన భారత జాతీయాభివృద్ధి కంతరాయము కలుగదో, ప్రతికాముఖమున చర్చించి ఆంధ్రోద్యమ మిహుడుమూలందుగూడ విజృంభింపజేయగోరెదను.

దేవరాజు సీతారామస్వామి, గౌరవ కార్యదర్శి-ఆంధ్రజనసంఘము, ఖరగపురము.

శ్రీమన్మహాశయులగు

శ్రీఆవటపల్లి నారాయణరావు వంతులు

యం. ఏ. యం. యల్. సి. గారికి.

ఆంధ్రమహాజనసభాసభ్యులెవ్వ

స్వాగతపత్రము

మహాశయా! ఆంధ్రమాత పుత్రవంతులగు తమ యాగమున కెంతయు ఆనందింపుడు ఆంధ్రమహాజన సభాసభ్యులమగు మేము నేడు తమకు పౌరమహార్యకమున స్వాగత మొసగుచున్నారము.

తమ పాదరజముచే మాపురము పోవనమైనది. తమచర్చనముచే మేము ధన్యులమైతిమి. తమ అపూర్వ దేశాధిపతులు, నిష్కళంక దేశాభిమానము, లోకోత్తర ప్రతిభ, సాటిలేని వక్రత్వము, సర్వతోముఖముగ పండిత్యము, స్వసుఖపరిత్యాగము, పరోపకార పారిణిత, నిరాడంబరజీవనము, దీనజనోద్ధారణ, దీక్షాపరత్వము మారు చిరకాల విదితము.

తాము ఈబ్రహ్మదేశమునకు విచ్చేసిన దాదిగ ఆంధ్రుల భావ్యభివృద్ధికయ గావించుచున్న ప్రయత్నములు ప్రశంసనీయములు అందు ముఖ్యముగా నీవలస కార్యకజనుల దుష్కీర్తిని తొలగించుటకయ మీరు సజ్జనులను కృషియంతయు కొనియాడ తగినది. కార్యకసమన్వయమున కలకంఠకముగానున్న యీ దేశములో మీరు కార్యకృష్యమును గూర్చి స్థానిక వాస్తావత్రికలలో వ్రాసిన వ్యాసరత్నములు బహిరంగ సభలలోను ప్రజాసంఘములలోను నొసగిన మహోపన్యాసములు ప్రజలకును, ప్రభుత్వమువారికిని కార్యక సమన్వయపట్ల సానుభూతిని కల్గించినవి. విశేషించి మీరు బర్మాకానసభయందు ప్రజాప్రతినిధిగా ప్రవేశించిన నాటసుండియు నెట్టిదనుక ప్రజాక్షేమముగ గోరి చేస్తూవున్న కృషికి ఆంధ్రులందఱును మిక్కిలి కృతజ్ఞులయ్యున్నారు.

తాము కార్యకపత్రికను స్థాపించి ఆంధ్రులలో విజ్ఞానమును, సంఘభావమును, జాతీయతను, దేశాభిమానమును, భాషాభిమానమును, పలువిధవిషయ జ్ఞానమును కలిగించుటకయ యెంతయు పాటుపడుచున్నాము. దేశసేవాదీక్షలు లకు చేయూత నొసగలేని దేశీయలసితికి మిగల వగచుచున్నాము. తమవంటి విద్యావికారగుల విజ్ఞానసమల కృషిమీదనే ఆధునిక బర్మా ఆంధ్రుల పురోభివృద్ధి యాధారపడి యున్నది. తమకు భగవంతుడు దీర్ఘాయురారోగ్య విశ్వస్థులుల ప్రసాదించు గాక యని ప్రార్థించుచున్నారము.

ఆంధ్రమహాజనసభా సభ్యులు, మాల్వేక, రంగూను ది. 13-3-1927.

హిందీ తెలుగు

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుట వీలయిన సులభశైలిని వ్రాయబడినది.

బాలశిక్ష 0-6-0 మొదటి వాచకము 0-6-0 హిందీ పాకెట్టు డిక్షనరీ 1-0-0

ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212,

మదరాసు.

మదరాసు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు

అభిశంసన తీర్మానము

ఈదిగువ తీర్మానమును రాబోవు అభిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసభలో ముపాదింపదలచితిని గాన దయచేసి గమనపత్రికలో ప్రకటింపగోరుచున్నాను.

ఆర్కేమారి గోపందాచార్య.

తీర్మానములు

మంత్రులశీతములను నిరాకరించవలెనను గౌరవీ కాంగ్రెసు తీర్మానమును మంత్రుల శీతములను నిరాకరింపక మదరాసు కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులు ఉల్లంఘించినందున వారిచర్చనీ యభిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారు ఖండించుచు వెంటనే వారి శాసనసభ్యత్వములకు రాజీనామా యొసంగవలెనని తీర్మానించుచున్నాను.

శ్రీ శారదానికేతనము, గుంటూరు

తృతీయ వార్షికోత్సవ ఆహ్వానపత్రిక స్వస్తిశ్రీ విజయాభ్యుదయ అశ్వినామ సం॥ ర షాబ్దాబదివారం (27-3-27) రోజున సాయంత్రము 4 గంటలకు తిలక్ మేటలో శ్రీ శారదానికేతన ఆనందములో శ్రీ శారదానికేతన వార్షికోత్సవము జరుగును. గానదోయలంచు సమిత్ర బంధుపరివారముగ విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

రాజా నాయని చెంకటంగారావు, అధ్యక్షుడు. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ, కార్యదర్శులు.

పొరుగుగ్రామంకి వచ్చు ప్రేక్షకులకు శ్రీ శారదానికేతనములో భోజనవసతి యేర్పరుప బడును.

కార్యక్రమము.

- 1 దైవప్రార్థన. 2 జాతీయ గీతములు. 3 అగ్గ్యక్షుని ఎన్నిక. 4 అగ్గ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాసము. 5 కార్యదర్శి నివేదికము. 6 సగీతము (బాటికలు) 7 సంస్కృత సంభాషణ (ఉత్తరరామచరిత్ర) 8 చర్యాలపాట (గుద్దులు) 9 తెలుగు సంభాషణ (శ్రీకృష్ణ రాయచారము) 10 భారతీయము (యాలపాట) 11 హిందీ సంభాషణ (మేనాడ పత్రిక) 12 భిక్షు. 13 ఫీడెల్. 14 రాధామాధవసంవాదం (అష్టపది) 15 మురారాచముసలమ్మ. 16 ఉపన్యాసములు (స్త్రీవిద్య) జి. బాపూగారు (పవ్యములు) 17 పవ్యములు. (శారదానికేతనం) శ్రీ వెంకటరత్నంగారు. 18 బహునుతులు. 19 అగ్గ్యక్షుని ఆంత్యోపన్యాసము. 20 మంగళం.

అమలాపురం

శ్రీ శే. కోటిఫలి కనకంగారు

కోటిఫలి కనకంగారు అమలాపురం కళావంతుల సేనాసంఘమున కధ్యక్షుడగునండి తదేకదీక్షతో పాటుబడిరి. వీరి కార్యదీక్షయే కోనసీమ కళావంతులలో సంస్కారా విజయము నాటింపజేసినది. ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణసభ యొక్క కార్యవిర్వాహకవ్యయలో మెంబరుగనుండి, క్రిందటి సంవత్సరము వీరు వీలైనపుడెల్ల యితరగ్రామములకేరి సంఘసంస్కరణసభలు జరిపి సాంఘికములలో ప్రబోధముగావించి ఈ పురమునగల అన్నదాన సమాజములో కళావంతుల సంఘముతరపున మెంబరుగనుండి విరాళములు గూర్చుటలో సమాజమువారికి కుశిభుజమువలె ముండిరి. వీరు అసహాయోన్యము ప్రారంభమునండియు ఖర్చుననే ఖరించిరి. నిగర్దులు నిరాడంబరముగ జీవితమునుగడచిరి. వీరు స్వగర్వీకులై రి. 17-3-27 గురువారం రాత్రి అకాలమరణమునొందిరి. వీరిమటుంబమునకు మాసానుభూతిని తెల్పుచున్నాము. వీరి మాత్యుకు పరమేశ్వరుకు శాంతి నొసగుగాక.

వై. యన్. రాజు.

ఆంధ్రనాకా నెటిమెడు ఎదుర్కొనవల్ ఆభివృద్ధి సంఘము: ఈసంఘముయొక్క రెండవ వార్షిక సమావేశమును, రాబోవు ఈవ్వరు నెలపులలో, నైజామాబాద్ జరుపుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. తేదీలు, వివరములు ముందు ప్రకటింపబడును. సభ్యులు తాముపాదించవోవు తీర్మానములను, జాయింటు శక్రబరీగారికి త్వరలో పంపప్రార్థితులు.

జి|| సర్వభద్రము వీ. ఏ. ఎల్. టి.

బందరు జాయంట్లు శక్రబరీ.

వృత్తాంతలేఖలు

నెల్లూరు

తిక్కన జయంత్యుత్సవము

(ప్రత్యేకవిలేఖరి)

నెల్లూరు ప్రాంతంలో యూనియన్ వారు శ్రీ తిక్కన సోమయాజి జయంత్యుత్సవమును ఈ నెల 27 తేదీ నాడు నెల్లూరులో జరుపుదురు. శ్రీయుతులు జయంతి రావఱ్ఱ వంతులుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించురు. నెల్లూరు వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలలో ఉపన్యాసములకు నంతు శ్రీ శేలపూరు రామదాసయ్యగారు ఎం. ఏ. గారు కవిత్వము కవితా తారకవల్లి పరివలమును గూర్చి యుపన్యసించురు.

ఈయన్సవమున కంగముగా నెప్పటివలె వ్యాపరము యందు సోటిపరిక్ష చేయబడి అందు జయమొందినవారికి 'కేసరి' సువర్ణపతకమును నాటియన్సవముయందు అగ్రస్థులవారికి బంగారపుపతకమును ఏర్పాటు గావించబడియున్నది. వ్యాపరమున 'క్రొవతి' గుణిలములు అనునది విషయము. చాలా దూరప్రాంతములనుండి విద్యార్థులు ఇతరులు సోటిచేసిరి. 'నెక్కరాజు', బంగళాము, కెంకూరు, బల్లారి, వేలూరు, చిటూరు, రాజమహేంద్రవరము, మచిలీపట్నము ఇత్యాది ప్రదేశములనుండి వ్యాపరములు వచ్చినవి. ఈవ్యాపరముల పరికించి కృతార్థులను ఏర్పాటుచేయుటకు దుర్గా సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు (గిరు వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలలో ఆంగ్లప్రధాన పరిక్షాధికారి) నిర్ణయించుకొనిన సభ్యులగు నెం. డి. (గిరును వెంకటగిరి రాజాగారి కళాశాలయందు ఉపన్యాసములు) వంగోలు వెంకటరంగయ్యగారు (గిరు సదరు కళాశాల కాన్వీనర్) వ్యాపరమున నెం. డి. (గిరు) మువ్వ రెనుచేరి ఒక ఉపసభ్యులు ఏర్పాటుచేసెను. పరిక్షయందు మార్కులు (గుణములు) అధికముగా వచ్చినవారు శ్రీ మహా వాది వెంకటరత్నం గంటూరు యు. యచ్. సి. యం కాలేజి లో సీనియర్ ఇంజనీర్లునునందు విద్యార్థి అని యేర్పరుప బడినది. వీరికి కేసరి సువర్ణపతకము ప్రాప్తమై యూని యన్ వారు జయంత్యుత్సవ దినమున బంగారపుపతకమును గుణముల దెక్క 800 లకుగా 205 గుణములు. వీరికి వచ్చిన మార్కులు యెందువారు, చిటూరు బోర్డు నెం. డి. ఆరవవారము నందు విద్యార్థి సి. కృష్ణారెడ్డి. వీరికి 199 గుణములు వీరి వెనుక గుంటూరు వెంకటగిరి క్రైస్టియన్ కళాశాల విద్యార్థి మా గంట రామకృష్ణకాశ్రీ. వీరికి 190 గుణములు. ఇక మిగత వారు ఆనెనుకవారు. వ్యాపరము వాటియందు ముందంజనే జంకక అందునకుం గడించిన ఆంగ్లవిద్యార్థులను ప్రాప్తమై యూనియన్ వారు అభినందించుచున్నారు.

తిక్కన సోమయాజియందరి గౌరవముచే నాటి జయం త్యుత్సవమునకు పండితులు ఇతరులు అగ్రేకులు విచ్చేయుదు రని ఎదురుచూచుచున్నారు.

ఈవారమునకు పరివలములను జయముల తయారు చేయించి మానవసేవ చేయుచుండు దాక్టరు కే. యచ్. కే సరి గారు ప్రాప్తమై యూనియన్ వారు సభ్యులై యుంట వారు ఈనెల సభ్యులకు పాఠాభ్యుదయమును మార్పును నొకనుచు తమ జోహదార్యమును చూపుచున్నారు. ఆకారముననే కాబోలు వారిసేరు తెలియుచుండునలయునని ఈసభ్యులను కేసరి సువర్ణపతకము అను నామకరణమును ప్రాప్తమై యూని యన్ వారు చేయుచుండును.

ఆరోగ్యవారము

ఈ ఆరోగ్యవారప్రసంగము పూర్తియైనది. ఈజిల్ల యందు 100 కెండువ్యాధులుగా ఈప్రసంగము నాటిరత్న ములకే ప్రారంభించబడుచున్నది. గతవారమున శ్రీయుత నాటిరత్నము వెంకటరత్నరావుగారి పత్నియు శ్రీ కె.మ. పట్టాభి రామరావుగారి కుమార్తెయగు శ్రీమతి పద్మావతి నమ్మగారు ఈప్రసంగమున జరిగిరి. ఈసంవత్సరము శ్రీ మతి శాంతిబాగు ఈయార వ్యాధిగారిని శ్రీయుత కామేశ్వర మేజర్ కేంద్రాశ్రమగారి పత్నినీ ప్రసంగమును ప్రారంభించిరి. వారు గంధీజీ ఉపన్యాసము (నోడ) సభ్యులకు ఆరోగ్యవారముయొక్క ప్రాముఖ్యము తెలిపిరి.

అట్లు ప్రారంభమైన ఈవారము అట్లువచ్చుట ఎక్కువ గా ప్రాంతమునకు గూర్చి తిక్కనములకు పంచుపాఠే ముందును ఉపన్యాసముల జరిగిరి. ఈవారము నెల్లూరు పుర పాలక సంఘమువారు (సర్పంచి) ఈ ప్రసంగమును విస్తరించి తెలిపిరి ఇట్టి యుపన్యాసములకును కనబాటివారును వీరియందలి జరిగిరి.

శ్రీయుత పాఠాభి పట్టాభిరావుగారి (జిల్లా కాం గ్రెస్ సంఘకార్యదర్శి) ఒక నాడు ఈ ఆరోగ్యవారము చేరు

తో జరుగుచుండునని గురించి చాల ఖండించుచు గంధీజీ పన్యాసము చేసిరి. ఈవారము ప్రాంతమున ఆరోగ్యము ఆనా ప్రార్థికముగ వంశపారంపర్యముగ పెద్దలనుండి పిన్నల కీయ బడు సాత్తుగ వచ్చుచుండుననియు, అట్టిదానిని ఈ పాశ్చాత్య వ్యాధిమహిమను జిక్కికొనిన నేటి ఈదేశమునకు పలుముల మూలకముగను ఒకే హేలునందు అనేకులు క్రిక్కిరిసియుండు నట్లు చేసి ఉపన్యసించుట మూలకముగను జరుపవలసియున్నది ఇట్టి కార్యము వెలుపల తిరుగుదు అందుచే చేసిన కొలది జన మునకు తెలియజెప్పించు పరిధిమించుటయైనను ఒప్పును. ఈ పసతి బాగుండలేదని ఉన్నమాటను ధయ్యముతో వెలిబుచ్చిరి.

మరియుకవిషయము అనేకులు చాలామారులు ఆశ్చర్యము జరిపియున్నారు. ప్రాంతమునాటికలను తెచ్చి సభలో నాడించుట కోరికలులు చేయించుట మీదుమిక్కిలి నటకు లనుకొని నాటకము లాడించి పెద్దపెద్దవారు కూడ చెప్పరాని మాటలను సయితము, సాత్తమున విధిగా చెప్పించుట, ఇత్యాదులు చాల ఖండించబడుచున్నది. పితరులు తమ బాలికలను పాఠశాలలకు పంపినంతనే వారిని ఈవిధముగా, ఎక్కడజరుగు ఏకేషములకు నను ఒక కట్టగా నడిపించి వచ్చియుండు జన మునకు వీరిచే ఆనందమును గడించ సమకట్టుట ఈదేశపు విద్యాలయములకు ఉండరాదని ఏ చిన్న బాలికలైనను పాట నేర్చుట సభ్యులకు రిండించబడుట యుద్దేశముగా కాదనిరి. పలువురు నిందించుచున్నారు.

* * *

పల్లిపాడు విప్రవిద్యాలయము

పల్లిపాడు తిలవలప్రవిద్యాలయ వార్షికోత్సవము ఈ నెల 18 తేదీసాయంకాలము నెల్లూరు పురమండలమున మార్చి 18 శ్రీ శేఖర సుబ్బారాయుడు బి. ఎ. డి. ఎల్. గారి యాజమాన్యమున జయప్రదముగ జరిగినది. కొందరు విద్యార్థులను సం స్కృత భాషాభివృద్ధికి పెక్కెండును సభ సలంకరించిరి. వేదాధ్యయనముతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. విద్యాలయకార్య దర్శి బ్రహ్మశ్రీ ఇంగుళియ్యగారు వార్షిక నివేదికజదివిరి. తిలకు మహానీయుని మహిమనుగూర్చియు చంపూరామాంజాదికా వ్యయములలోని యంతములగూర్చియు విద్యార్థులుగావించిన సం స్కృత సంభాషణ మతివ్యాసముగ నుండెను. కావ్యభోగ్యపాఠ శాల ఆంగ్లపండితులు శ్రీ చిత్తమల సుబ్రహ్మణ్య కాశ్రీగారు ను నెల్లూరు సంస్కృతికళాశాల ప్రధానపండితులు బ్రహ్మశ్రీ గాజులపల్లి హనుమచ్ఛాస్త్రిగారును సంస్కృతప్రాశస్త్యమును గురించి రసవంతముగ సుపన్యసించిరి. శ్రీయుత సభ్యులకు రాఘవయ్యగారు బహువిధ శ్రమలతోపై తదేకదీక్షతో విప్ర విద్యాలయము నిర్వహించుచుండుట ప్రశంసనీయుమనియు బ్రా హ్మణసంఘము నుజ్జీవింపజేయుట కిటువంటి సంస్థలనేకములు నెలకొల్పి వలయుననియు సభాధ్యక్షులు అంతోపన్యాసమున నుడివిరి.

ఆంగ్లసభ

నెల్లూరు ఆంగ్లసభవారు 19-27 తేదీరాత్రి పల్లిపా డు విప్రవిద్యాలయసమావేశము కానుంతల నాటకమును ప్రద ర్శించి మూడు ఆరువందలరూపాయలను విద్యాలయమువారి కొసంగి వారికోశజ్ఞతకు పాత్రులైరి.

శ్రీవివేకానంద దేశీయవిద్యాలయసంఘము

ఈనెల 18 తేదీ సాయంకాలము నెల్లూరు శ్రీవివేకా నంద దేశీయవిద్యాలయములో శ్రీగౌరంగా మహాప్రభుని జన్మ దినవర్ధంతి జరిగినది. విద్యాలయధ్యక్షులు రాళ్లపల్లి రాఘవ య్యగారు గౌరంగుని యద్భుతజీవితములో సన్యాసమునకుపూ ర్వపురిత్రను వినించి గౌరంగుని ప్రేమభక్తి మున్నగు ఉత్త మ గుణముల సర్వలోకారాధన కర్తవని చెప్పిరి.

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉపాధ్యాయులసంఘము

మార్చి 22:—ప్రెయినింగ్ కళాశాలలో ప్రెయినింగ్ అనుచున్న ఉపాధ్యాయులసంఘపు వార్షికసభ ఈనెల 19 వ తేదీని కళాశాల భవనములో ప్రెయినింగ్ అగ్రేక్షుత్తరింప జరిగెను. మొక్కిలిగి నూర్వనారాయణగారు ఉపాధ్యాయ స్పృతియొక్క ఉన్నతాదర్శములను గురించియు, ఉత్సాహమును గురించియు గంధీజీ సుపన్యసించిరి.

ఆర్చు కాళేజి సేవాసమితి

గతమాసములో ఆర్చుకాళేజి సేవాసమితి యను పేరుతో కొక సంస్థ స్థాపింపబడినది. ఈ సమితియొక్క యుద్దేశములు గ్రామములలోని ఆర్థికతీతినిగురించి విచారణచేసి, గ్రామ పునర్నిర్మాణము తోడ్పడుట, నెలవులలో విద్యార్థులకు తమ స్వ గ్రామములకు పోయిసప్పుడు వారివారి గ్రామములలో సీతిగతు లను కనుగొనుటకు ప్రశ్నావళి తయారుచేయుట విద్యార్థుల కివ్వబడినది.

బొంబాయి లేఖ

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంగ్లరాష్ట్ర తీర్మానము

బొంబాయి, మార్చి 19:—ఈనెల 14-వ తేదీని చెన్న పురి శాసనసభలో ప్రత్యేక ఆంగ్లరాష్ట్ర తీర్మానము జయము గాంచుట యిచ్చటి ఆంగ్లలక్ష్మలకును అపరిమితానందమును గలుగజేసినది. దేశమున దెల్లెడలను ఆంగ్లలక్ష్మలను వ్యాపించి యున్న జాతీయాత్మకానందమున మీ ఆంగ్లదేశమునకు కారణమని యెల్లరకును తెలిసిన విషయమే. సుమారు 15 సం॥ నుండి జరిగెడు ప్రతి ఆంగ్లమహాజనసభయందును ఇట్టి తీర్మాన ములు ప్రతిపాదించబడుటయు, నేకగ్రీవముగా ఆమోదింప బడుచుండ, స్టేటు కాన్సిలునందు గాని రామదాసు పంతులు గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మాన మునకు గవర్న మెంటువారు చెప్పిన అడ్డు చాల కోపనీయునగు నున్నది. కాని వారు చెప్పిన ముఖ్యపు అడ్డు తీరిపోవుచే అనగా అధికసంఖ్యాకు లచే శాసనసభలో ఈతీర్మానము ఆమోదింపబడుటచే గవర్న మెంటు యేమిచేసెదరో చూడవలయును. ఆంగ్లమహాజనులు ప్రత్యేక యూనివర్సిటీ స్థాపించుటకు చేసినకృషికంటె అధి కమున కృషిజేసినచో సత్వర ఆంగ్లరాష్ట్రనిర్మాణము కాగల రు. ఆంగ్లవిజ్ఞానము వికసించవలయుననిన ఆంగ్లనాయకు లీ విషయమున నెంత త్వరపడిన అంత లాభముండునని వేరుగ చెప్పనక్కరలేదు. ఆంగ్ల శాసనసభ్యులను అభినందించుటకు గాను బొంబాయి ఆంగ్లసంఘమువారు వెంటనే సభ జరిపిరిని తెలియుచున్నది.

హోలీ పండుగ

కడచిన శుక్రవారము హోలీపండుగ యగుటచే నిచ్చలు మహోత్సవముగ పరిగణింపబడినది. హిందువుల పండుగ నాడు మహమ్మదీయుల దుండగములు బయలుదేరునని కొందరు తిల చిరి గాని అట్టి అవాంతరము లేవియు లేక సంతోషముగ దిన మంతయు గడచిపోయెను. ఈపండుగను బొంబాయి రాజధా నిలో బహువిధతగ జరుపుచున్నారు. ఈదినమున ప్రతివారును కుంకుమను ఒకరిపై ఒకరు వేదజల్లుకొనుచుండురు. ప్రాతఃకాలమున నింటిముందు ఒకపెద్దగియ్యి తీసి, అందు ఆముదపు చెట్టును పాతి దానిని అనేకవిధములగ అలంకరించి చివరకు మంటపెట్టెదరు. చిన్నపిల్లలు వారికి యిచ్చునచ్చినవచ్చి వస్తువులు అమంటయందు పారవైచుచుండురు. ఆమంటలు మందుమం డగా అచ్చటికిన్న పెద్దలందరు ఆ మంటకు ప్రదక్షిణముచేసి భక్తితో ఆబూడిదను తీసికొని బొట్టుపెట్టుకొనెదరు.

కారణము

ఈపండుగకు పౌరాణికగాథ కలదు. కాముడు అనేక వందల సం॥ క్రిందట శివుని వింటితో కొబ్బరిలయనని ప్రయ త్నించుచుండ ఆకాపును విని మూడవకంటిని తెరవగా కాము డు దగ్ధమైపోయెను. ఈపండుగకు మరియొక కారణముకూడ గలదు. హిరణ్యకశిపుడు ప్రహ్లాదుని చంప అనేక ప్రయత్న ములు చేయుచు విఫలమనోరథుడగుచుండుట చూచి ప్రహ్లాదుని మేస్త్ర మేనల్లుని తీసికొని నిప్పులో దుముక అగ్ని దేవుడు దుష్టు రాలగు ఆమెను కాల్చివైచినసంగతి జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనుటకై ఈపండుగను జరుపుచున్నారని కొందరివాదము. ఏది యెట్లు న్నను శివకాలముపోయి వేసవి సమీపించుటయు పంటలు పండ ప్రారంభించుటచేతను గల్గెను సంతోషమును తెలిబుచ్చుటకు యేర్పడిన పండుగ యని మరికొందరి యభిప్రాయము.

తెలుగు సమాచార

ఆంగ్లము తమదేశమున వలది ఈప్రాంతముల నివసించు చున్న వారినందరి తేమాభివృద్ధికొరకై పాటుపడుచున్న తెలుగు పత్రిక తెలుగుసమాచారనే చెప్పవలయును. ఈపత్రికను చాల ప్రశంసార్హముగ నిర్వహించుచున్న శంకరశాస్త్రియ్య పర్వగారు ఈ సం॥ మరల సంవత్సరాదినంచినకు ప్రచురించుచున్నారు. క్రిందటి సంవత్సరము ముద్రించిన సంచిక 200 పేజీలను మించి యు 150-180 చిత్రములతో విలసిల్లుచున్నది. ఈసంవత్సరము అంతకంటెను బాగుండునని ఆశించవచ్చును. ఈసంచికను సంవత్సరాది పండుగనాడు సకాలముగ ప్రచురించెదమని పత్రికాధి పతులు తెలియజేయుచున్నారు.

బాపట్ల

(స్వకీయ విలేఖరి)

బదలాయింపు

ఇదివరలో ఇక్కడ అడిమి నో సబుజ్జీగా ఉన్న మ. రా. రా. యస్. సీలకంఠంపతులుగారి విశాఖపట్నం ప్రెస్ బిల్డింగును జడ్జిగా అప్పాయింట్ చేయగా, వారి స్థానే మ.రా. రా. వేపా పూర్ణయ్యపంతులుగారు ఇక్కడకు వచ్చారు.

తెన్నిను టూర్ను మొట్టు

బాపట్ల బాలభారతీ యువజనసంఘము తరపున ఈటూర్ను మొట్టు ఈ నెల 22 వ తేదీ జరుపబడునని ఇదివరలో తెలుపబడియుండెను. అట్లుగాక ఈ నెల 24 వ తేదీనుండి ఆరంభమగును. గ్రామంలోనుండి 4 బుల్బులు జల్తలును, 4 గురు సింగిల్ బుల్బులను దరఖాస్తు చేసియున్నారు. బాపట్ల పురవాసులు కూడ పలువురు సింగిల్ బుల్బులను, బుల్బులను ఉత్సాహముతో పొందుచున్నారు.

బూటక పాఠశాలలు

1. స్థాపన

5,6 సంవత్సరముల కంటే ఎక్కువ వయస్సు గల ఈ బాపట్ల పురమున కొన్ని ధర్మపాఠశాలలు స్థాపించియున్నాయి. మొట్టటి రెండు మాడుసంవత్సరములు మాత్రము ఖామాదు. 7,8 పాఠశాలలు పనిచేయుచుండెడివి. ఈనూత్న క్రమక్రమముగా సంఖ్యనుద్ధియించి బాపట్ల చుట్టుప్రక్కల పాఠశాలలో కూడ బుల్బులు పెట్టబడినవి. ఇందులో కొన్ని బాలికా పాఠశాలలును, మరి కొన్ని రాత్రి పాఠశాలలును గలవు. ఈ సంగతి గ్రామం పరిషత్ మయమునకు మొత్తము స్కూల్ లెక్క 20 అయినవి. గ్రామం పరిషత్ సమయమునకు 50,60 మంది టీచర్లు పనిచేయుచున్నట్లు కనుపర్చబడెను.

2. దరిమిలా నితి

గ్రామం పరిషత్ అనంతరము ఈ స్కూల్ లో 100 కి 99 పనిచేయుచున్నది. దీనివల్ల జీతములు గ్రామం పరిషత్ అనువర్తక సరిగాను, లేక అప్పుడప్పుడు కొంత ఇచ్చి గాని ఏదోవిధముగా మేనేజరున జిల్లా అప్పాయింట్ వారిని సరిపెట్టేవారు. పరిషత్ అయిన తర్వాత నెలలోపలనే జీతములు బాకీ పడును. జీతములు ఇవ్వనందున టెక్ డిప్రెస్ చేసి జానకి రామయ్యగారు, సీతారామయ్యగారు, జిల్లా అప్పాయింట్ పై న కోర్టులో దావాచేసి డిక్రీలను కూడ పొందియున్నారు.

3. గ్రాంటులు, విరాళములు

గత 5 సంవత్సరముల కంటే ఎక్కువ వయస్సు గల ఈ పాఠశాలలు తనిఖీ చేయుచుండిరి. ఇక్కడ వందల ఏనుగుగా మేనేజరుగారు పరిషత్ సమయమునకు 1,2 లక్షల ముందు పిల్లలకు విద్యాలు వగైరా భ్రమ మోపించి విద్యార్థులను హాజరు పెట్టేవారు. సుమారు ఇన్నెక్టరుగారు కొంత గ్రాంటుకు సిఫారసు చేయగా అగ్రాంటుకు రెట్టింపును, 1½ లక్షలను మేనేజరుగారికిని ఎక్కువ వయస్సు కాన్సిలులో యుండుచున్న పలుకుబడిచేతనే లేక మరియే యితర కారణమువల్లనే పొందుచుండెడివారట. గత 5 సంవత్సరములలో అన్నిటిమీదను అప్పాయింట్ గారికి ఖామాదు రు 5000 లు గ్రాంటు వచ్చియుండును.

ఇందుకుతోడు వీరు గొప్పగొప్ప ఉద్యోగముల వద్దను ఇతర ధనాధికుల వద్దను విరాళములు పొందుచుండురు. చందాలములను అధమ పక్షము 2000 లకు తక్కువ వచ్చియుండును.

4. రీడింగ్ రూము

మేనేజరుగారు ఒక రీడింగ్ రూమును బాపట్లలో పెట్టి జరుపుచున్నట్లు దేశమందెల్లడను చూపింతురు, పత్రికా పత్రాల వద్ద ఉచితముగా పత్రికలను పొందుచున్నారు. కాని ఈ పత్రికలు ఈ పుస్తకాలను కేవలము ఉపయోగపడుటలేదు. ఏ కారణముచేత ననగా ఈ పుస్తకాలను ఏకాగ్రత ఉద్యోగముల ఉపయోగార్థం అనుదినం పంపబడుచుండును. వేరే భవనపని కూడ రీడింగ్ రూముకు లేదు.

5. పుస్తక భండాగారము

ఈ భండాగారము ఈ గ్రామంలో ఎక్కడ ఉన్నది దేవునికెరుక. కొంతమంది టీచర్లను తెలియజేసి ఏనుగుగా మేనేజరుగారు కొన్ని పుస్తకములను పురవాసుల కేమట్రం ఉపయోగంలేకుండా, తన స్వీరామా స్టోయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలునందు బీరువాలలో ఉంచెదరు. అవీరువాల ఎప్పుడు తొలగింపులు చేయబడియుండును గాని తెలియకీ రీడింగ్ రూముకు విరాళము ఎప్పుడునూ సమాలు చేయుచుండురు.



అయ్యా!

మోబిలాయిలు యితరములైన అన్ని మోటారు ఆయిలుల కంటే మూడు రెట్లు శ్రేష్ఠమైనదని జగద్విఖ్యాతి జెందియున్నది.

ఈవిషయ మిప్పుడే తెలుసుకొనబడినది గాదని మీరెరుగుదురు—ఒక టికి మూడు రెట్లధికమైనదని ప్రఖ్యాతి జెందుటకు ప్రబలమైన హేతువులును లేక పోలేదు.

గార్గాయల్ మోబిలాయిలు చాల శ్రేష్ఠమైన లూబ్రికేటింగు ఆయిలు. లూబ్రికేషను విషయములో 60 వత్సరములు అనుభవము గలవారు సహితము దీనినాటు సరుకు లూబ్రికేటింగు ఖర్చును స్పష్టపరచి శ్రేష్ఠత్వము నొసంగునని ప్రశంసించబడినది.

ఇంత ప్రశస్తిని బొందిన ఆయిలు మరొకటి లేదు.

గార్గాయల్ మోబైల్ ఆయిల్

6

బొంబాయి కలకత్తా కొలంబా	వాక్యం ఆయిల్ కో వారిచే తయారు చేయబడినది.	కరాచి మద్రాసు రంగూన్
------------------------	---	----------------------

6. ప్రస్తుత పరిస్థితులు

పైన జెప్పబడిన జిల్లా అప్పాయింట్ అన్ని స్కూల్ లో బాపట్లలోనుండు శ్రీరామా స్టోయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలు మాత్రం డిశంబరువరకు బాగుగనే జరుపబడుచుండెను. కాని ఏకారణమువల్లనే మేనేజరుగారు కొంతమంది ఉపాధ్యాయుల తగ్గించి, ప్రస్తుతం అనగా పండుగలపు లాఖరున ఫిబ్రవరి 1 తేదీనుండి ప్రధానోపాధ్యాయులున్నూ మరియొక్క టీచర్ల సహాయముతోను 85 లేక 40 బాలురతోను జరుపబడుచున్నవి.

ఈపాఠశాలలు బూటకమని పలువురు అభిప్రాయపడినప్పటికీ, ఇక్కడను చుట్టుప్రక్క గ్రామాలలోను ఎక్కువ అసంతృప్తి చేలరేగి యున్నను మేనేజరుగారి అదృష్టమువల్లనే, ఊరిలోని ప్రజల ఉపేక్షవల్లనే నిజస్థితి ఇంతవరకు బయటపడక దాగియుండెను.

7. జూనియరు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారి చర్య

ఈ సంగతి క్రొత్తగా ఇక్కడకువచ్చిన జూనియరు డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారు అప్పాయింట్ స్కూల్ సంగతినంద ర్థములను గ్రామంలోకి రాగానే తెలిసికొని అతిశ్రద్ధవహించి పాఠశాలను అకస్మాత్తుగ తనిఖీచేసి, కొన్ని పాఠశాలలు పూర్తిగా మూయబడియుండుటయు కొన్ని పాఠశాల పాఠశాలయందు పశువులు మొదలైనవి కట్టివేయబడుచున్నట్లు కనుగొనిరి. గుట్టు అంతయు బయటపడ నారంభమాయెను.

8. పాఠశాలలు సమీక్షలచాలలుగా మారుట

ఇందుకుతోడు శ్రీజిల్లా కలెక్టరు దొరవారసు, సూతనముగా గుంటూరుకువచ్చిన శ్రీజిల్లా విద్యాధికారియున్న కలిసి ఈనెల 17 వ తేదీ సాయంత్రము అకస్మాత్తుగా అప్పాయింట్ స్కూల్ ను పరీక్షించుటకు నియమించెరి. మొదట మేనేజరుగారి యింటివద్దనున్న స్టోయర్ ఎలిమెంటరీ స్కూలుకు వీతెంచిరి. ఇంతలో ప్రజలు నలునై పులునుండి గుంపులు గుంపులుగా మాడిరి. స్కూలు మూయబడియుండెను. జిల్లా అప్పాయింట్ గ్రామం లో ఉన్నారా అని శ్రీకలెక్టరుగారు అడుగగా ఉన్నప్పటి

లేదని చెప్పిండుదని కొందరు గుంపులతోనుండి జవాబిడిరి. అంతట కలెక్టరుగారు మేనేజరుగారింటికి స్కూలు తాళంచెవులని మిత్తం కబురు పంపగా, తాళంచెవులు లేవని కొంతసేపు తానులేనని కొంతసేపు నటనజరిపి, చివరకు ఎందుచేతనో ఆయన అంతట ఆయనే తాళంచెవులతో ఇంట్లోనుండి బయటికి వచ్చి నిశ్చేష్టుడై స్కూలు తలుపులు తీయగా లోపలికి అందరు ప్రవేశించిరి. మేనేజరుగారిలో కలెక్టరువారు స్కూలు విషయమై మున్నటిచిరి. విద్యాధికారి స్కూలు రిజిస్ట్రును చూపమని అప్పాయింట్ నడిగిరి. సడరు రిజిస్ట్రు అంతకుక్రిందటిదినమే డిప్యూటీ ఇన్స్పెక్టరుగారి ఆఫీసునుండి తనవద్దకు వచ్చినవనియు గడచిన రి మాసములనుండి రిజిస్ట్రు తనతావున లేని హేతువుచే పాఠశాలను సాగించుటలేదనియు మేనేజరుగారు చెప్పబడినెను. అంతటితో పూరకుండక ఆసనమున, మరుదినమున శ్రీకలెక్టరువారు, విద్యాధికారియున్నా పుభయలున్నా చుట్టుప్రక్కలపల్లెలలో ఉండే పాఠశాలలను తనిఖీచేయుటకు వెళ్ళగా అక్కడ ఉపాధ్యాయులుగాని, బాలురుగాని లేకపోవుటయేగాక ఆ స్కూల్ పాఠశాలలో పశువులు కట్టివేయబడుట, బండ్లు మొదలైనవి ఉంచబడుట ప్రత్యక్షమాయెను. ఇట్టిబూటకపు ధర్మపాఠశాలలను ఇకమందు ప్రభుత్వమువారు పోషించుచుండుటకు తనివర్య అవలంబించెద రని మాపురవాసులు నమ్ముచున్నారు.

కలకత్తా, మార్చి 28:—రాత్రి రెండుగంటలకు కలక దొడ్డిలో అగ్ని చెలరేగి కొన్ని యిండ్లు కలవదొడ్లు బూడిదపాలు చేసెను. కారణము తెలియదు. నిష్ఠ మెక్కువగానే యుండవచ్చును.

కే ద రి న్

గంధక ర్త:—నరసింహరామస్వామి చౌదరి రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీ గంధకమున కనుబాదము. లోకప్రసిద్ధమును ఒకవీరమాత చరిత్రము. అంచురు చదువరిగన గుల్బర్గా లో వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి. అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0. ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, మద్రాసు.

కాకినాడ

లిటరరీ అసోసియేషన్ అధ్యక్షత్వాన్ని వహించు

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 20:— లిటరరీ అసోసియేషను (భావ్యసంఘము లేక సారస్వతసంఘము) యొక్క పంచదశ వార్షికోత్సవము (50 వందలదినోత్సవము)ను ఫిబ్రవరి 21నోత్సవమును నిన్నును కాకినాడలో ప్రైవేట్ వెంటనలపతిపురముందరమున అత్యుత్సాహముతో జరుపబడెను. ఈ సంఘమున గవర్నరు మొట్టమొదట ఉద్యోగులు యితరులు సుమారు 300 మంది పౌరులు సభ్యులుగా నున్నారు. మిగతా ప్రభావశాలిని పురసంస్థ ప్రముఖులు చాలమంది యిందుగలరు. సభ్యులను వారివర్గమును నిన్ను ఉపయోగమును సాయంకాలమున అల్పాహారముల విందారగించి చతుర్ముఖముతో నన్యోన్యగోష్ఠిలో శ్రీదామినీములతో కాలక్షేపము గావించిరి. సుమారు 15 రోజులనుండి బిల్లియర్సు టెన్నిసు చురంగము - పిల్లల పోటీ ఆటలు జరిగెను.

రాత్రిసభ

దీపములజ్వలము సుమారు 6 గంటలకు సభ గావించబడెను. సభ్యులే గాక యితరపౌరులు గూడ ఆహ్వానముల నంగీకరించి వచ్చిరి. సుమారు 500 గల కార్యదర్శి యన శ్రీరామ చంద్రరావు బి. ఏ., ఎల్. టి. గారు, శ్రీ లక్ష్మణరాజు సుబ్బారావు బి. ఏ., బి. ఎల్., మోక్షగృహము గారిని సభాధ్యక్షులపదవి నలంకరింపగోరిరి. సుబ్బారావు మునిసిపల్ కౌన్సిల్ చేర్మకాను, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ సెనేటుసభ్యుడును, శ్రీ పెద్దాడ రామస్వామి ఎం. ఏ., లెక్చరర్ గారును ఆయన తనయుడును చక్కగా శ్రావ్యులుగా భగవత్పాఠ్యమును గావించిరి. ఇంగ్లీషుననే కార్యక్రమమును ఉపన్యాసములును ఒకటి రెండుతప్పజరిగెను.

అధ్యోగ్యోగ్యోగ్యము

పిమ్మట అధ్యక్షుడు యాక్రిందిరీతి నుపన్యసించిరి:—
 స్నేహితులారా! సోదరసభ్యులారా!!

నేటి రాత్రికి నన్ను మీరు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని గౌరవింపవలయును. మనఃపూర్వకముగా మీకు పంచము లావరించుచున్నాను. నిర్భయమున మిక్కిలి ప్రాతసభ్యుడైన వా రొకరు యాఅధ్యక్షులపదవి నలంకరింపవలెనన్న నూత్రమే లేకపోయినచో యాస్థానమును నాకన్న పర్యవీలముల ఎక్కువగా తగినవారు అలంకరింపవలసియుండెడివారు సంఘదినమును ఉత్సవమును యేటేట జరుపవలసినదను తీర్మానమును నేనే 1912-వ సంవత్సరములో పెట్టితిని. అప్పటినుండియు యాయత్సవము జరుపబడుచున్నది. ఆ తీర్మానమైన 15 సంవత్సరములకే మిక్కిలి ప్రాచీనసభ్యుడనగుచున్నదియు, యితర త్వరలోనే నే నీఅధ్యక్షులపదవి నలంకరింతు ననియు, ఆ నాడు కల యందైన ననుకొనలేదు. ఈ యేడాది సంఘదినము సంస్థాపనమైన 50-వ సంవత్సరముతో కైకమునకు సంబంధించుచున్నది. అధ్యక్షత్వమును జైతికి దెచ్చునట్టి దినము. ఈ సంస్థాపనమును చూచినవారిలో నొక కి నాడు దానిపట్టుకయు అట్టి నృధియు నానకు తెచ్చుకొనెదముగా రండిన బాగుండును. ప్రస్తుత సంఘదినోత్సవమునకు అప్పటికి మిక్కిలి ప్రాచీనసభ్యుడగు నుండిన ఎఫ్. కేంకరయ్యగారు బి. ఏ. గారు అధ్యక్షులుగా నుండినారు. ఈనాటి యుత్సవసమయమున గలించిన చరిత్రను చెప్పవలసి ఆయన అధ్యక్షోపన్యాసములకై ప్రయత్నించితిని. కాని దొరకలేదు. రికార్డులనుబట్టియు మిత్రులవలన తెలిసికొనిన దానినిబట్టియు సాధ్యమైనంత క్లుప్తముగా యాసంఘ కథను ముఖ్యములులలో మీకు విన్నవింప యత్నించెదను.

విక్టోరియా రాణి ఇండియా చక్రవర్తిని అను ధిరుదమును జూపించిన సంవత్సరమున 1877 సెంటిలో వాడకట్టు పేర్రాజు మీర్ జుమలా తాల్ ఖాన్ గార్లా చే సాపించబడెను. న్యాయవాది వృత్తియందు అప్పుడు నేరు జూపించుచున్న కీ. కే. కృష్ణమొంటి పేర్రాజు గలజాం వెంకటరత్నంగార్లు సంఘమునందు చేరి సంఘమునకు బలము కలుగజేసిరి. ప్రస్తుతములో యాసంఘము ఒక అద్దెయింటిలో నుండెడిది. పరమమందిరముగా నూత్రమే యుండెడిది. అందులోనికి వర్తకకళామణియు పదాధ్యక్షుడును నగు కీ. కే. కృష్ణమొంటి రామకృష్ణయ్యగారును, మరుకైన సభ్యులే నేటి జన్మియును రాజకీయచేత్రయును నగు కీ. కే. కంది కృష్ణస్వామిరావుగారును క్రమముగా వచ్చిరి. కృష్ణస్వామి రావు సంఘములో నూతనజీవమును పుట్టించిరి. ఆ కాలపు ప్రజోద్యమములందు సంఘము అగ్రస్థానమునకు వచ్చేటంత వరకు, అప్పుడుండెడి నామినేట్ కౌన్సిల్సులో వచ్చు మండెకు గవర్నరు మొట్టమొదట యా సంఘ ప్రాయములకై పంపించేటంత ఉన్నతస్థితికి యాసంఘమును ఈసంఘము వారి యభిప్రాయములు చేతమునందలి శాసనసభ ప్రజాసభ పోత్ర మయ్యేటంత విలువగలిగి యుండెడిది. ఆ రోజులు రాజప్రతినిధి లాన్సెట్సు ప్రభువునాటి పూర్వపురోజులు అప్పుడు గవర్నరు మొట్టమొదట ఉద్యోగములకు రాజకీయమునందు

సంఘమునకు ప్రత్యేకముగా నొకభవన ముండవలె నని వచ్చినప్పుడు మొదట రామకృష్ణయ్యగారు మన నలసపోయిన స్నేహితులు కాస్పాపాలిలులు యిప్పుడు ఆక్రమించిన నిర్మాణము నిర్మించుటకు సమకృతులు. 1882-వ సంవత్సరములో పి. ఎ. సర్ మాంట్లూ ఆర్డు గ్రాంట్ డెన్ కాకినాడ దర్శించినప్పుడు ఆయనచేత ఆ భవనమునకు శంఖుస్థాపనము చేయించిరి.

లార్డు లాన్సెట్సు ప్రభుత్వకాలమున గవర్నరు మొట్టమొదట ఉద్యోగములు రాజకీయముతో జోక్యము కలుగజేసికొనరాదన్న నిషేధము కలిగినప్పుడు యా సంఘాభివృద్ధికి భంగము లేకుండ, తమ యుచితమును రాజకీయ కోర్కెలను నొక్కచెప్పటకు మరియొక సంఘము నిర్మించుకొను నవసరము కొందరు సభ్యులకు కలిగినది. 1895-వ సెంటి ప్రాంతమున లాండు రికెవ్యూ రివెన్యూల్యూ ప్రయత్నము యాయనవరమును ద్వితీయ కృత మొనర్చినది. అప్పుడు సంఘమునందలి ప్రధానులు నాయకులును అయిన సభ్యులు కొందరు రాజకీయకార్యములందు పనిచేయుటకు గోదావరిజిల్లా సంఘమును బయల్పరచిరి. ఈ సారస్వతసంఘము ఉద్యోగములకు అనధ్యోగియులకును సాంఘికసమావేశ సవనముగా నేర్పడియుండెను. గో. జి. సంఘము దానిసావకలముల నభివృద్ధియై బలము కలదయ్యెను. ఈమండల రాజకీయ పునరుద్ధరణమునకు కంకణము కట్టినట్టి యాసంఘస్థితికి అనుగుణ్యముగా నొకభవనము చిరస్థాయిగా నుండవలె నని సాపకులు ఉద్దేశించిరి. గంజాం వెంకటరత్నంగారు యిందులకు కడలిక పుట్టించినందులకు పంచదినములు సుమారుగా నందాలు నేయ బడి వసూళ్లు కాబడి సలములు సంపాదించబడెను. జిల్లాసంఘమునకు స్థానరచన యునివిట్టు ఉండవలెనను నుద్దేశముతో పురమందిరము గూడ దానితో పాటు ఉండవలెనను నుద్దేశము కలిగినది. మొదట వెంకటరత్న పతిగారును వారి కుటుంబమును ఆయన పేర కట్టబడిన యా పురమందిర నిర్మాణమునకు లోటుగా నుండిన ప్రయత్నము నిష్ఫలమందజేసిరి. జిల్లా సంస్థాపనవాదినుండి సారస్వతసంఘము ఒక క్లబ్బును తెనుంగినది. పరమమందిరముగా నుండుటయు నుంచి పుస్తకభాండాగారము నిర్మింపుటయు తప్ప దాని సారస్వత సభావము పోయినది.

సారస్వతసంఘము యిట్టి అన్యోన్యసంపత్తి దుల తూనుచుండగా, 1907 వ సంవత్సరంలో కాకినాడలో రహస్య (ప్రైవేటుచార్జర్) కృష్ణములు జరిగినప్పుడు, నీవునైన నిష్ఠాత్మకమైన అవకాశములను అపవేషములను అపావృత్త అవకాశములను కొందరు స్వార్థపరులు ప్రయోగింపసాగిరి. పట్టామునం దొకానొక జనానృత ప్రజేతమునందు జరిగిన దుర్వృత్తులకు కారణమున ఉద్దేశపూరితమైన విద్యార్థములైన మూకలన కలిగిన అపకీర్తికరము "కాకినాడ దొమ్మి"తో సారస్వత సంఘమునకు సంబంధము కలవనిరి. నే నప్పు డీసంఘసభ్యుడనే. సాయంకాలముల బహుతక్కువ సభ్యులు సంఘమునకు వచ్చేటంత పూర్వయార్థ్యములు అగోజులలో నేర్పడినదని అప్పుడును చెప్పితిని. నేనును అదే చెప్పటకు చింతించుచున్నాను. సంఘసభ్యులు సాయంకాలములందు వచ్చునట్లు వైద్యము పురికొల్పి సంఘమును పునరుద్ధరణము గావించినమాట అప్పుడు సభ్యులే నేటి జైతిగానుండిన వాడకాసి సుబ్రహ్మణ్యం పంతులు గారికి చెప్పినది. ఆయనను సంఘమున కగ్ర్యక్షునిగాను ప్రతి పానకాలరావుగారిని కార్యదర్శిగాను ఎన్నుకొనిరి. వారు ఉభయులును సభ్యులనుండి చాల నిల్వగానుండిన బాకీలను స్వయముగా వెల్లి నవనాలుచేసి పొర్చుకొని ఆజియో పశు శాలలను ఒక్కొక్కటి తుద్రపరచినట్లు సభ్యులవృత్తయముల తుద్రపరచి సారస్వతసంఘమునకు పూర్వపుబలమును సత్కీర్తిని గడించిరి. సుబ్రహ్మణ్యం పంతులుగారి ప్రోత్సాహమువలన చాలమంది సభ్యులచేరిరి. స్థలము అంతకంతకు చాలకపోవుట తటస్థించినది. ముందు చనారాను ప్లాట్ సార్వము ఒకహాటగా చేసి దానిపై మిడ్డనేయుటకు 1911 సెంటి లో ఒక తీర్మానము వచ్చినది. అప్పటికి యాపురమందిరము నిర్మాణ మగుచుండుట చేతను అప్పటికి సారస్వతసంఘమును మార్చడని అభిప్రాయించుట చేయు బిల్లా రిజిస్ట్రేరును సంఘాధ్యక్షుడును అగు టి. బి. నేతు రావుగారి కాన్సింగు విజయ ప్రతికూలముగా నిర్మింపచేత తీర్మానము లిగిపోయెను.

మరియొక ముఖ్యవిషయము, సంఘముల రిజిస్ట్రేషను జట్టప్రకారము 1912 సెంటి లో సారస్వతసంఘము రిజిస్టరు కాబడెను. 1916 సెంటి నాటికి యాపురమందిర నిర్మాణము పూర్తియైనది. సారస్వతసంఘము విశాలమునకు మిలిటరీ యుండుటచేత, దానికి పుట్టిన గోదావరిజిల్లా సంఘమునకు సాలుకు రూ. 10 అద్దె నిచ్చుచు పురమందిరమునకు మారుచు ఏకగ్రీనముగా సారస్వతసంఘమునకు తీర్మానించి యామందిరమును ప్రజేతించిరి.

రెండు సంవత్సరముల కడదిననో లేదో, మనోభావములను బట్టియు ఉద్యోగములనుబట్టియు సభ్యులందు విభేదములు కలెను. అధికజేషులకల గౌరవముల పొందుచు మని కొందరు కాస్పాపాలిలు క్లబ్ అనుదానిని స్థాపించిరి. ఇప్పుడది సారస్వతసంఘమునందలి పూర్వపుభవన మాక్రమించినది. విభక్త భావరూ ర్థికమును అన్యోన్యసంఘాపితల, సంకీర్ణావర్త

నివాసానుబంధములను బట్టి మనమును కాస్పాపాలిలునును పోలియున్నారము. కావున, సారస్వతసంఘమున కిప్పుడు ఇబ్బందులు— ఒకటి గోదావరిజిల్లాసంఘము, రెండవది కాస్పాపాలిలు క్లబ్బు— ఉన్నందులకు గర్వపడ గల్గుచున్నది. చిన్న కథగా యితరులకు నేను సంఘదర్శిత్రును విన్నవించితిని.

మిత్రులారా, ఈ పట్టాముయొక్కయు, యామండలము యొక్కయు, యారాజధానియొక్కయు, యాదేశముయొక్కయు బహిరంగజీవితమునందు సారస్వతసంఘము విస్తారము పాల్గొనిన దని తుమాపూర్వకమైన గర్వముతో బుల్లుచున్నాను. ఈ సంఘసభ్యులలో నుండి కాకినాడపురపాలక సంఘములకు ఎరుసగా చేర్మకలకు ఇచ్చిన గౌరవము మనకు చెందుచున్నది. లోకల్ బోర్డులకు ప్రెసిడెంటును, ప్రెసిడెంటుకు, సభ్యులను ఈసంఘ మిచ్చినది. మోక్షగృహములకు పూర్వమునందును పరమనందును ఈ రాజధాని శాసనసభలకు ఈసంఘసభ్యులను పంపినది. నేడు మన సభ్యులలో నొకరు చెన్నపట్టా శాసనసభయందు ఈ పట్టాపక్షమున నున్నాడు. ఈ పట్టామున జరిగిన పెక్కు మండలసభలును రెండు రాష్ట్ర సభలును ముఖ్యముగా ఈసభ్యులలో కొందరివలన ఆర్గనైజ్ చేయబడెను. ఆంధ్రరాష్ట్రపరిశ్రేలో అనన్యప్రతిభావిషయమైన 88-వ అఖిలభారత దేశీయమహాజనసభ ముఖ్యముగా ఈసంఘసభ్యుల కొందరి మూలమున ఈపట్టాము కాహ్వనింపబడెననియు ఆ యేర్పాటు లన్నియు ముఖ్యముగా ఈసంఘ సభ్యులవలన నేర నేర్పబడె ననియు ఆ సన్మానసంఘములోని కార్యనిర్వాహకసంఘమునందలి సా నిక సభ్యు లందరును దాదాపుగా ఈసారస్వతసంఘసభ్యులే యనియు, ఆ మహాజన సభ ఆప్రతిమానమును జయముగాంచుటకు ఈసంఘసభ్యుల యందు గల పట్టదలయు, దీక్షయు, ఆదేశమును, దేశభక్తియు కారణములని నేను వేరుగ చెప్పవలయునా? అందుచలన మహాదాద్యములకు సభ్యులను ఈ సారస్వతసంఘము పురికొల్పుచున్న దని బాధ్యతవహించి చెప్పలేదా— వర్తమానభవిష్యత్తులకు ఈసంఘప్రాచీన సభ్యులలో కొందరి జీవితములు ఉదాహరణ పూర్వకముగా నుండగలవు. ఈ ప్రాంతములలో మన సంఘముతో సమానముగ నున్నట్టి వేరొక సంఘము లేదా నీని కార్యమునందు గాని బలమునందు గాని మీరునట్టి వేరొక సంఘ మున్నదని నే నూహించజాలను. ఈ సంఘసాంప్రదాయములు తన సభ్యులనుండి ఉన్నతమిని కోరుచుండును. సారస్వతసంఘసభ్యుడ నని మనలో ప్రతివారును గౌరవముగా లేలంతు రని నా నమ్మకము. ఇంకను దొన్నతస్థితికి చేరునట్లు మనము ఇకముందు సాంప్రదాయములను నిర్మింపసాగుచుండవలెను. కాని ఈ పట్టాముయొక్కయు దేశముయొక్కయు బహిరంగజీవితమునందు ఈసంఘము ప్రస్తుతమాక్రమించుకొన్న స్థితికి దిగదీయగూడదు.

ఈ జూలైటి జ్ఞాపకార్థము వర్తమాన భవ్యత్సభ్యుల హృదయముల ఈ సంఘదర్శిత్రపానుకొనుటకు ఒక (సో పెనీర్) జ్ఞాపకచరిత్రను తయారుచేయ సలహా నిచ్చుచున్నాను. ప్రతిసభ్యుడును జూలైటి జరుగు సంవద కలుగ నేరను. మీయందర పక్షమున నేను ఇట్టి సాంస్కృతిక సంఘదినములను, శతాబ్ది దినములను, వరివరి రాగలందులకు భగవంతుని యాశీర్వాదముల చేతుచున్నాను

టోప్రులు

ఉపన్యాసానంతరమున ఒక్కమాటతో రాజునకు టోప్రును అధ్యక్షుడు ఉపపాదనముచేసెను. మాతృభూమికి శ్రీత్రైకంటి శ్రీనివాస కోనేట్రావుగారు టోప్రు నుపపాదనము గావించిరి. శ్రీ వింజమూరి వేంకటకృష్ణరసెంహారావు గారు (పెక్కారెన్ హౌస్ గుల్లు పండితుడు) 50 పద్యములందు భావ్యసంఘపంచదశవార్షికోత్సవ సంస్మృతినిగావించి సభ్యుల నానందమున గుర్చిరి. శ్రీ వీలేశ్వరపు వెంకటసుబ్బారావు గారు హాస్యరసపూరితముగా ఒక సారంగధర నాటకప్రదర్శనమును గురించి విమర్శనాపతనముచేసిరి. అందుల కవుల యసంగతపాత్రావ్యయములు, నాటకలలోపములు, అస్వాభావికములు మున్నగునవి చమత్కృతితో నాకుభారను వెనుకరించిరి. శ్రీ యల్లాజోస్సుల కామేశ్వరరావుగారును శ్రీ కాశీభట్ల సుబ్బయ్యరావుగారును ప్రాత సభ్యులకు టోప్రు శ్రీ పేటూరి కృష్ణబ్రహ్మంగారును శ్రీ పులిపాక నరసింగరావు గారును సంఘసభ్యులకు టోప్రును, సంఘసావకలకు టోప్రు అధ్యక్షుడును చెప్పి ఉపన్యసించిరి. కంచి కృష్ణస్వామిరావు, వారికాసి సుబ్రహ్మణ్యంపంతులు, వాడకట్టు పేర్రాజు, మొదల రామకృష్ణయ్య మున్నగువారిచిరపటములను సాధ్యమైనంతవరకు పెట్టవలెనని అధ్యక్షుడు కోరెను.

సభాసంతరమున శ్రీ ఉపప్రెస్టు కృష్ణయ్య గారు పేక్షగియు నాటకములందలి కొన్నిరంగములను అతినిపుగా తో వివిగపాత్రములను తా నొక్కరుడే ప్రవర్తించి వినువారి మెప్పును వడజేసెను.

రాత్రి 9 గంటలకు సభ చాలింపబడెను.

దేశీయవైద్యవిధానము

దేశీయ వైద్యవిధానములయొడ ప్రభుత్వమువారు కనుబరచుచున్న విముఖ్యమును విశేషింపచేయుచు ఈ వైద్యవిద్య కొనగవలసిన ప్రభుత్వసహాయమును వివరించుచు ఏ. కాశేశ్వరరావు పంతులుగారు యాక్రిందివిమర్శనాత్రికను కాసనసభ్యులకందరికిని నివేదించిరి.

స్థానికపరిపాలక సంఘములకును లోపాయికారీ సంఘములకును ద్రవ్యసహాయము.

గత 20 సంవత్సరములనుండియు దేశీయ వైద్యవిద్యకు ప్రభుత్వదరణ సంపాదించుటలేని నిరంతరందోషము జరుగుచువచ్చెను. ఢిల్లీలో హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగారును, కలకత్తాలో మహామహాపాద్యాయ కవిరాజ గణనాథసేనుగారును తదితరులను ముద్రాసులలో వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారు నవీనపద్ధతుల ప్రకారము ఆయుర్వేద కళాశాలలను నెలకొల్పి విద్యార్థులకు శిక్ష నొసంగి దేశీయ వైద్యమునకు ప్రజాగౌరవమును గడించిరి. ఇండియను మెడికలు సర్వీసు డైరెక్టరు జనరలుగారు రగు సర్ పార్టీలూకేసుగారు వైస్రాయిగారి సభలో యాదేశీయ వైద్యవిద్యను ప్రోత్సహించుట యవసరమని ఖుంటా పథముగా చెప్పిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము లీ విషయ మె విచారణ చేయవలెనని సలహా నిచ్చిరి. కాని రాష్ట్ర ప్రభువు లీమాటలను పెడచెవినిడి ఈ వైద్యవిద్యను పెరిగి పెంపొందకుండ అణచివేసిరి.

మద్రాసు కాసనసభలో ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారును తదితరులను ఈ వైద్యవిద్య యొక్క సాధకబాధకములను విచారించుట కొకకమిటీని స్థాపించుటనదిగా కోరిరి. ఖాన్ బహదూర్ మహమ్మదు ఉస్మాన్ సాహెబు బహదూర్ గారి అధ్యక్షత నొక విచారణసంఘము 1924 సంవత్సరములో ఏర్పడెను. ఈసంఘమువారు విచారణచేసి ఇప్పటికిని దేశములో నూటికి 90 మందికి ఉపయోగపడుచున్న యాదేశీయ ఆయుర్వేద వైద్యము ప్రోత్సహపరచుటకు యోగ్యమైనదని సిద్ధాంతముచేసిరి. అట్టి ప్రోత్సహము నొసంగుట కై ఆసాలుకు రిలక్షలు వినియోగపరచవలసిన దని ఆకమిటీవారు సలహా నిచ్చిరి.

కాని గవర్న మెంటువారు స్థానిక పరిపాలనాసంఘములకుగాని లోపాయికారీ సంస్థలకుగాని ఏ గ్రాంటులను యివ్వలేదు సరిగదా, గ్రామీణులలో ఆయుర్వేద వైద్యాలయముల నెలకొల్పి సహాయముచేయదలచిన తాలూకాబోర్డు వగైరా స్థానికసంఘములను అడ్డుపెట్టిరి.

దేశీయ వైద్యవిద్యాలయమును గవర్న మెంటువారు ఏటికెదు రీదినట్లు స్థాపించివారు. మద్రాసులోని సర్వజనరలు గారు యాకళాశాల స్థాపన కూడవని ఖండించిరి. ఇది స్థాపించుటవల్ల హిందూదేశమునకు అప్పుడు ప్రభుత్వాంగీకారమును ప్రసాదించవలసినదని నిరంతరందోషమును జరుగుచు వచ్చినది. ఢిల్లీలో హాకీం అబ్దుల్లాఖానుగారును కలకత్తాలో మహామహాపాద్యాయ కవిరాజ గణనాథసేను వగైరాలను మద్రాసులో వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులుగారును సిద్ధించిన నాగరికతపోయి తిరి 150 సంవత్సరముల క్రిందటన్న పూర్వపత్ర సంప్రదింపునని చెప్పిరి. ఈదేశ శీతోష్ణపరిస్థితులకు అనుగుణ్యము కానటునంటి పాశ్చాత్యమందులను యాదేశవాసుల నెత్తిపై నంటగట్టుట చాలా అక్రమముగా నున్నది. దేశీయ చికిత్సావిధానములను శ్రేష్ఠ ప్రక్రియలును చిరకాల పరీక్షానుభవముచే ప్రత్యక్షములయియు సులభసాధ్యములయియు ప్రజలు గ్రహించియున్నారు. కాని గవర్న మెంటువారి ప్రోత్సహము పాశ్చాత్య వైద్యమునకే యొసంగుటవల్ల దేశీయ వైద్యము వెనుకబడియున్నది. మిక్కిలి, సాలుకు రిలక్షలు ద్రవ్యములలో నుండి పాశ్చాత్య వైద్యవిద్యకు ఖర్చుపడుచున్నది. గవర్న మెంటువారు స్థాపించిన దేశీయ వైద్యవిద్యాలయమునకు సాలుకు రు 85 వేల మాత్రమే మంజూరగుచున్నది.

దేశీయవైద్యమునకు ప్రభుత్వకళాశాల

దేశీయ వైద్యవిద్యకళాశాల నీరాష్ట్రములో గ వర్న మెంటువారు నెలకొల్పుటవల్ల దేశీయ వైద్యమునకు తోడ్పాటు సంగుచున్న వా వాస్తవమే. కాని యిటువలెనే దేశీయ వైద్యమునందు విద్యార్థులకు క్రమశిక్ష నొసంగుచున్న విద్యాలయములు ప్రత్యేక వ్యవస్థలచేగాని లోపాయికారీ సంఘములచేగాని నుకొన్ని నిర్వహింపబడుచున్నది. అట్టివానిని గూడ గవర్న మెంటు ఆదరింపవలసియున్నది. అట్లు ఆదరించినయెడల విద్యార్థుల కళాశాలకే నమమాడి వచ్చెదరు. ప్రభుత్వవిద్యాలయమునందు చదివిననేగాని యుద్యోగములు లభింపవని తెలియును. కాబట్టి ఉద్యోగవాంఛతోడనే యీ వైద్యవిద్య నభ్యసింతురు; విద్యనుబాహుత్రిజీవవిద్యార్థిసంఖ్యపెచ్చినతోడనే అందరికిని ఉద్యోగములు లభింపజాలకపోవచ్చును. బి. ఏ. పట్టభద్రులవలెనే నిరుద్యోగ భిషగ్రత్నముల సంఖ్యపెచ్చును. ఆకాభంగము ప్రబలును. కనుక ప్రభుత్వ ఉద్యోగవాంఛతోడనే యీ వైద్యవిద్య నభ్యసింపకుండుట కై లోపాయికారీ

ఆయుర్వేద పాఠశాలలకు గూడ ప్రభుత్వమోదమును ద్రవ్య సహాయమును ఒసంగవలెను. అట్లుసంగుచో విద్యార్థుల లక్షకు లీవిద్యాలయములందుగూడ ప్రవేశించి యుత్సాహముతో విద్య నభ్యసింపగలరు. ఆవిద్యాలయములు గూడసమస్తతలో నిర్వహింపబడిప్రయోజనకారులు కాగలవు. ఈలోపాయికారీసంస్థాపనలు పదిసంవత్సరముల క్రిందటినుండియు పనిచేయుచున్నవి. ఇట్టి సంస్థాపనల నిర్వహణపనులకు పరిశీలించుటవల్లనే కమిటీ వారు తమ సూచనలను చేయగలిగిరి. అట్టి యీవిద్యాలయములకు ప్రోత్సహమును గవర్న మెంటు ఇవ్వలేదు. ప్రభుత్వేతర లోపాయికారీ విద్యాలయములలో ఆయుర్వేదవిద్య నభ్యసింపుచున్న విద్యార్థులు కొందరు విద్యార్థితనములకారకై తాలూకాబోర్డులను దరఖాస్తు చేసికొనగా ఆవిద్యార్థులు గవర్న మెంటు దేశీయ వైద్యకళాశాలలో ప్రవేశింపవలసినదని గవర్న మెంటువారు ఉత్తరువిచ్చిరి. (1926 మార్చి 19 లేడి పి. హెచ్. 465 నెం 11 రు జి. ఓ.)

ఆయుర్వేద యూవానీ, సిద్ధ వైద్యశాస్త్ర వేత్తలగువారు కొందరు దేశీయ వైద్యసమైక్యతనుగా చేరి గవర్న మెంటువారి దేశీయ వైద్యకళాశాల సక్రమాభివృద్ధికారకై గవర్న మెంటుకు కొన్ని సూచనలను, జేయుచు యాక్రిందితీర్మానములను గావించిరి. తీర్మానములను గవర్న మెంటు బుట్ట దాఖలు చేసిరి. వెనుకనున్న మంత్రిగారిలో వల్లి మనవిచేసికొనవలెనని ప్రయత్నముచేయగా అట్టిరాయబారముతో పనిలేనని మంత్రిగారు చెప్పి వైద్యమండలి తీర్మానములు బాగా ఆలోచించబడునని సమాధానమిచ్చిరి. కాని వ్యవహారములలో ఏమి మార్పు కలుగలేదు. సిలిగట్టులు యథాకితగానే ఉన్నవి.

దేశీయవైద్యమండలివారి తీర్మానములు

(1) గవర్న మెంటు దేశీయవైద్య కళాశాల విద్యవిధానమును పరిశీలించుచుండుటకు అనధికార ప్రేక్షకులను నియమించినయెడల సడరు విద్యాలయముయొడల దేశీయభిషగ్గులకు విశ్వాసాన్విత్యభావము లేర్పడగలవు. అందుకొరకై యాదేశీయవైద్యమండలివారి తరపున ఎన్నుకొనబడినవారి నిర్దేశని గౌరవప్రేక్షకులుగా నియమించవలెను.

(2) పాశ్చాత్య వైద్యపద్ధతి ననుసరించెడి వైద్యాలయములు మాత్రమే అనేకములు గవర్న మెంటు స్థాపించుచున్నారు. దేశీయవైద్యము ప్రజలలో ఎక్కువమందికి ఉపకరించుచున్నది. కనుక దేశీయవైద్యపద్ధతి ననుసరించెడి వైద్యాలయములనుగూడ గవర్న మెంటు స్థాపించవలెను. ఈదేశీయ వైద్యమండలివారు సిఫార్సుచేసిన భిషగ్గులను అట్టిదేశీయ వైద్యాలయములకు వైద్యులుగానియమించి తమ వైద్యపద్ధతులకును సమాన ప్రోత్సహమును సౌకర్యముల నొసంగవలెను. (2-4-26)

(3) (ఏ) దేశీయవైద్య విద్యా పరిపాలక సంఘము నొకటి స్థాపించవలెను. ఈ పరిపాలక సంఘమువారు దేశీయవైద్యాభివృద్ధివిషయమై గవర్న మెంటుకు సలహాల నిచ్చుచుండువలెను. వైద్యపరీక్షలకు విద్యార్థిభాగ ప్రకాశికలను తయారుచేయుట బోధనకు అర్హులైన పండితులను పరీక్షకులను నియమించుట, దేశీయ వైద్యపరీక్షలను నిర్వహించుట, ఉత్తీర్ణ పత్రములను పట్టుములను, బిరుదులను యిచ్చుట, వైద్యవృత్తి కర్డులైనవారిని జాబితాలో చేర్చుట, గవర్న మెంటువారు మంజూరుచేసిన ద్రవ్యసహాయము లోనుండి గ్రాంటులను పంచిపెట్టుట, యాపమలను సడరపరిపాలక సంఘమువారు చేసెదరు.

(బి) యీపరిపాలక సంఘమును నియమకమిటీయొ విషయములో యాదేశీయ వైద్యమండలివారిలో సంప్రతింపవలెను. (22-12-26).

(4) ఇప్పుడు లోపాయికారీని ప్రయివేటుగా నిర్వహింపబడుచున్న ఆయుర్వేద యూవానీ సిద్ధ వైద్యవిద్యాలయములను ప్రభుత్వమువారు రూపొందించి తమ ద్రవ్యసహాయముచేయవలెను. అట్లు అంగీకరించకపోవుటవల్ల గవర్న మెంటువారి దేశీయ వైద్యకళాశాలతో పోటీకి నిలువలేక క్షీణించి కృశింపగలవు. (22-12-26).

(5) గవర్న మెంటు దేశీయ వైద్యకళాశాలలోని పండితులును సహాయ పండితులును మాత్రమే భాషాజ్ఞానమును బాగుగా కలవారైయుండనందున తెలుగు అరవము భాషలలో మంచిపాండిత్యము లేకపోవుటవల్ల విద్యార్థులకు బోధ క్రమముగాలేదు. కాబట్టి సహాయపండితులైన ను పునర్నిర్ణయము చేయవలెను. (24-6-26)

(6) గవర్న మెంటు దేశీయవైద్యకళాశాలయందు వేతన ప్రతిఫలము కొరకుండి గౌరవార్థము పండితపనులను స్వీకరించుట కనేకులు సంసిద్ధులై యున్నారు. కనుక అట్టివారి దరఖాస్తులను రాబట్టి ఆదరఖాస్తుల నన్నిటిని ఒక అనధికార విచారణసంఘమువారి యెదుటగాని యాదేశీయవైద్యమండలి యెదుటగానివెట్టి అర్హులైనవారిని తీసికొనవలెను. (24-6-26)

(7) (ఏ) గవర్న మెంటు దేశీయ వైద్యవిద్యాలయములో విద్య మాత్రమేవలన గరవుటకుబదులు ఆంగ్ల భాషాసత్వకత

కలుగజేయబడుచున్నది. ఇదికోచనీయుము(బి) ఇట్టియాంగ్ల భాషా సత్వకత లేకుండునట్లుగా పరినీయగ్రంథముల నన్నిటిని దేశభాషలలోనే లెక్చర్లు బుక్స్ కమిటీవారి సహాయమున వ్రాయించజేయవలెను. (18-3-25)

(8) ఇప్పుడున్న దేశీయవైద్య సంస్థాపనలకు ఎట్టి ద్రవ్య సహాయమును చేసియుండకపోవుట విచారకరము. కనుక వెంటనే తమ సహాయముచేయవలెను. (18-3-25)

ఏకాభిప్రాయము

దేశీయవైద్యవిద్యావత్సరముగూర్చి అన్ని రాజకీయ పక్షములవారును ఏకాభిప్రాయమై యున్నారు. కాసనసభ్యులు సభ్యత్వమునకు అభ్యర్థులై వోట్లకొరకు తిరిగినప్పుడు దేశీయ వైద్యమునకు ప్రభుత్వసహాయమును గడించుటకు కృషిచేసెదమని ప్రమాణములజేసిరి. కనుక ఉస్మాన్ కమిటీవారి సలహాల ప్రకారము దేశీయవైద్యమునకు యావచ్చుకొని వినియోగించి సహాయము చేయవలసిన తరహా మానస్సుపైనది.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1927-వ నంబి మార్చి 24 లేడి గురువారము

1. ధాన్యములు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for rice (దనియాలు), wheat (బియ్యము), and other grains.

2. ధాన్యము వస్తువులు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various types of rice and wheat.

3. నూనెవస్తువులు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for different grades of oil.

4. చిల్లరవస్తువులు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various types of pulses and lentils.

5. ఇనుము.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for different types of iron.

6. నూలు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various types of cotton and wool.

7. దూది.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for different types of thread.

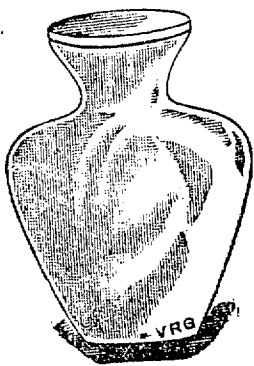
8. లోహములు.

Table with 3 columns: Item, Price, and Quantity. Includes entries for various types of metal.

వర్తకుల కొకసలహా!

తెలివిలాసము "ఉమ్మడియార్"
తెలిఫోను నెం. 2802.

అలోచన ఎందుకు! నిర్భయముగా వారివారి స్వస్థలములనుండియే
లాభమును శ్రమపడకయే గడించవచ్చును.



(ప్రతి ముఖ్యపట్టణమునందును మాకు ఏజెంట్లు కావలెను. వారికి వెండి, బంగారు నగలు, పాత్రలు, వేసుక సామానులు, పుష్పరంగములు, కంపులుచే కట్టబడిన మోపులు, తోడులు, బేరీలు, మొదలగునవి టోకాగా నిరఫరా చేయబడును. సనరం బరిగారుకు, సీమవెండికి పూచీ నియ్యబడును. పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయును.)
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ,
(1842-2) నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మహా ఘనత వహించిన నిజాం సర్కారువారి ఇనుపదారి

(చట్టములప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం శ్రీరామనవమి వ్రత్యవము

శ్రీరామనవమి వ్రత్యవమునకు పోదలచిన యాత్రీకులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్లుమాత్రం దూరములోవున్న, వైజాంరైల్వే కొత్తగూడం స్టేషనుకు టిక్కెట్లు తీసుకోవలయును. వ్రత్యవ కాలములో బెజవాడ కొత్తగూడంలమధ్య ప్రతిదినమున్నూ అవసరమునుబట్టి యింకా యెక్కువ తరుచుగానున్న రైల్వే నడవబడును. చాలినంత మంచి సీటిసదుపాయమున్ను, ఆహార పదార్థములున్న కొత్తగూడం వద్ద యేర్పాటు చేయబడినవి.

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు ఆఫీసు,

శికింద్రాబాదు ౫-వ, మార్చి, ౧౯౨౭

జి. వెడ్డి

ట్రాఫిక్ మ్యానేజరు

ఆటంక పరచుటకు దురుచ్చట

ఒకసారి
దీనిని
పయోగించి

ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి
లోకామయహర కస్తూరి మాత్రాలు

దీని
నిజమును
గ్రహించుడు.

Regd
TradeMark



ఆముల్కమైన ఓషధులు, కస్తూరి ముఖ్యభావపుష్ప మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరికముగా తయారుచేయబడినవి. తాంబూలముతోగాని, విడిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.
సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, చర్మ ఆరోగ్యము, పిల్లలపడికము, ప్రకృతి ఈడ్పు, అజీర్ణ భేది, క్షేగు, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము, అజీర్ణచే గలుగు కడుపునొప్పి మొదలగునాటికి వజ్రాయుధము వడ్డిచి. అనుభవ పత్రముతోడ పంపబడును. కాల, చేత, లింగ వయస్సు భేదము లేక అనేక పంలి రములనుండి వాడబడి ప్రశంసించబడుచున్నది. పసిబిడ్డలకు, బాలింతలకు అమృతమునంటిది.
250-800 మాత్రలుగల బుడి 1 కి ధర 0 4 0, పోస్టుఖర్చు 0 4 0, పోస్టుఖర్చుతో సహా 6 కి రు 1 8 0, 12 కి 2 18 0, 25 కి రు 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:— మా కస్తూరి మాత్రలవలన గలుగుచున్న అమోఘమైన గుణమును చూచి బహుశా అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. మా పోకుండుటకై మా వర్తక గుణమును చూచి తీయుడు. ప్రతివారిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. బివగరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, ప్రొఫైటరు, శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలపిథి, సాహుకారశివమఠాసు.

3137



దరఖాస్తును పంపిన తర్వాతలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

ఆంధ్ర నట ప్రకాశిక నిర్ణేతలును బహునాటక గ్రంథకర్తలును నగు
బ్ర|| శ్రీ పసుమర్తి యజ్ఞనారాయణశాస్త్రిగారిచే రచియింపబడిన
సావిత్రి అను 6 అంకముల నాటకము

పెక్కు పండితాభిప్రాయములతో ముద్రింపబడి విక్రయమునకు సిద్ధమైనది. వెల రు. 1-0-0 తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.
వలయువారు:— ఆంధ్ర ముద్రణాలయము, బందరు అనిగాని, గ్రంథకర్తగారి పేరున కొజ్జలి పేట బందరు అనిగాని వ్రాసికొనిన బడయగలరు.

AMRUTANJAN BEST INDIAN PAIN BALM.



Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

2598

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గుర్తించిన ప్రశ్నలకు బదులు వాయుటకు రు. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
హనుమా జ్యోతిపాలయము, తిరు వూర్.

మదనకామేశ్వరి లేవ్యాము

బలహీనులపాలిటి కల్పవృక్షము— మేవాము, నిర్విష తృప్త, శుక్లవర్ణము, అతిమృతము మొదలగునాటిని వారికి మంచి బలమును, పిర్వవృద్ధిని, సంభోగకామిని, సంపద గలిగించును. 2 టబ్బీలు చాలును. 1 టబ్బీలు చాలును. 1-4-0 పాలగుంధి లేవ్యాము— రక్తశుభ్రత, శ్రేష్ఠమయింక. పనామేవాము, మేవామోషలు, ముచ్చలు, యితరవృద్ధిరోగములు క్షయింపవును. మొదలగు నాటిని వారికి మంచి 4 టబ్బీలు చాలును. 20 టబ్బీలు చాలును. 1-4-0 వి. పి. ఖర్చులు వేరు. 75 పి. పి. అంబుకో, ఆయుర్వేదపదా జం, పెండెవే, (నెల్లూరుజిల్లా)

ఉచితము ఖిలాఫతు చరిత్ర

ఇది యొక యువూర్వ గ్రంథము. ఇందు మహమ్మదీయ మతనిర్మాతమునకు మహమ్మదువారి గూర్చియు, ఖిలాఫతు గూర్చియు, ఖిలాఫతు అంతాళనముగూర్చియు వ్రాయబడినది. దీనికి జవాబు ఉమర్ ఆలిషాఖిగారు చక్కని పీఠికను వ్రాసియున్నారు. దేశభిక్షును నిర్బంధించి జదివి తీజవలెను. ఆజ్ఞాపిలువలగల యీపుస్తకమును బుక్కుతోదేశక రిపిటరులబట్టి యుచితముగ నియ్యనిచ్చియింపబడుచున్నది. ఈ క్రింద సుదాహరింపబడిన చిరునామాకు రెండవ లారుపైసల విలువగల పోస్టుబిల్లులను బంపువారికి రైసుదాహరింపబడిన గ్రంథము బుక్కుపోస్టుద్వారా పంపబడును.
సబ్బీవీసు సత్యకేతవరాపు,
(ప్ర.డి.) 8409 మెయిన్ రోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహకవి వక్షిపూర్తి

ప్రభవ సంవత్సరభాద్రపదములో (24-9-1927) జరుగును. వార్షిగ్రంథములన్నియు 10 సంపుటములు అచ్చగుచున్నవి. 10 సంపుటముల వెల 25 రూపాయలు. చందాధనము అద్వాంసుగా పంపవలెను. ఒకేమాటక పంపలేని వారు దరఖాస్తుతో రు. 10 లున్న మిగిలిన రు. 15 లును రు. 5 చొప్పున మూడువాయిదాల గానన్ను చెల్లించవచ్చును. మనియార్డరు ఖర్చులు చందాదారులకి తీయించవలెను. మొదల రిజిస్టరు చేసుకునే 500 మంది చందాదారులకు పోస్టుఖర్చులు మేమే భరించి 10 సంపుటములు పంపబడును. కొన్ని ప్రతులే అచ్చగుచున్నవి గణక చందాదారులు తీర్చిదిద్దవలెను. లక్ష్మీనృసింహంగారి నూతన గ్రంథములు:—
(1) ప్రహ్లాద నాటకము.
(2) కర్పూరమంజరి (తెండవ భాగము)
(3) భాగవత కథామంజరి.
దరఖాస్తులు, మనియార్డరు పెగయిరాలు.
పా|| గురుమూర్తి,
ఇన్ని నుపేట, రాజమండ్రి అని పంపవలెను